

Budapest, 1930 május 26

Hétfő, II. évfolyam 23. szám

**Képes
Sport-Ujság**

Ujpest a bajnok

Ujpest—Attila
4:1

Reggeli Ujság



PALLENBERG,
aki szerdán kezdi meg vendégszereplését a
Vigszínházban

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

V., Lipót-körút 5. Vasárnap d. u. és éjjel: V., Vilmos császár-út 34

Ára 20 fillér

Telefon: 296-99 és 125-10

Telefon vasárnap délután és éjjel: 229-31 és 253-09

Albrecht főherceg romantikus hűség- fogadalmának háttere

Windischgraetz herceg szerint Albrecht már 1919 telén Oltenben írásban tett hűségnyilatkozatot Miért indult a főherceg hosszabb külföldi utra?

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A magyar politika alig-alig elszenderült vízeit friss szenzációk szele kezdi tarajosá tenni. Ez a szél egy régen hallgató gondolatnak,

a magyar trón betöltésének hangjait szólatja meg.

A hangok egyelőre teli vannak romantikával, de kénytelen meghallgatni a magyar nyilvánosság, mert az érzelmek és a képzelet motívumait keveri össze a realpolitika tényeivel és valóságaival.

Habsburg-restauráció vagy szabadkirályválasztás?

Az összeomlást követő esztendőkből két elentétes áramlat küzdött egymással a politika harci területein: a Habsburg-restauráció és a szabadkirályválasztás két tendenciája. A Habsburg-restauráció a jogfolytonosság elvi és történelmi alapján állva uralkodói jogába akarta visszajuttatni az akkor még élő IV. Károly királyt. A konzervatív tényezők és a népesség nagy részének érzelmi összefogása hatalmas lendítőerőt adtak a legitimizmus gondolatának, az élő király személye és a személyéhez fűződő közjogi vonatkozások domináló szerepet adtak ennek a törekvésnek.

A legitimizmus hívei és tábora Károly király személyében látták azt az összefogó erőt, amely a mesterségesen szétrobbantott Nagymagyarországot minden kényserbékén keresztül egységben tartja,

hiszen a király az elszakított részek királya volt felfogásuk szerint, soha le nem mondott jogairól és igényeiről. Kétségtelenné látszott, hogy Károly királynak az elszakított népségek lelkében és érzésvilágában voltak gyökerei: hívei ott voltak az új államalakítások kényszerbronzesáiban, de érzésük és tradícióik oda vontatták a habsburgi gondolat látható fejéhez, Nagymagyarország királyához. A legitimizmus mögé sorakozott az arisztokrácia és a főpapság, a nagykapitalizmusnak az új helyzetbe bezsugorodni nem tudó érdekeltsége, de ott volt a népesség egy része is, aki a „bü-

dosó király” felé vonzódott, az üldözött, megcsontított és birtokállományában megrabolt tömeg romanticizmusával. Ez a romantika nem számolt a szembenálló erőtényezők elszánt készenlétével:

nem volt tisztában azzal, hogy az utódállamok a maguk állami életének kialakítását és uralmuk konszolidálódását elsősorban Károly király restaurációjától féltik, s ha kell, konflakcióval akadályozzák meg ennek a tendenciának érvényesülését.

A magyar realpolitika nehéz helyzetben volt. Bár érzelmiileg majd minden tényező Károly király mellett állott, a kormányzat kénytelen volt tudomásul venni a szomszédállamok felfogását, az általános európai helyzetet és a háborús gondolkodást, amely lehetetlenné, vagy nagyon kockázatosá tette volna a restitúciós tényét.

A legitimizmus gondolatával szemben a csonka ország határain belül egy másik történelmi tendencia is fölemelte a fejét. Ez az irányzat, akárhogy tagadták is, egy külön történelmi felfogásból táplálkozott,

amely szerint a pragmatica sanctio erőszakkal jött létre s a magyarság visszanyerte önrendelkező jogát.

Ez a felfogás a Habsburg-ellenes fölkelések történelméből táplálkozott s mereven szembe helyezkedett a restaurációs törekvésekkel nem annyira realpolitikai belátásból, mint érzelmi tényezők hatására. Míg a legitimizmus főtámasztéka a katolikus klérus és az arisztokrácia, továbbá a plutokrácia volt, addig

a szabadkirályválasztó tendencia mögött a demokratikusabb protestáns kisparasztság sorakozott.

A legitimizmus tömegerei a Dunántul lankásain éltek, a szabadkirályválasztás eszmévilágának a tisztán magyarországi szervezeten tömege adott csupán tartalmat. A két szembenálló gondolat között az erősebb szemmel láthatóan a legitimizmus volt. A szabadkirályválasztói felfogásnak azonban nagy lökő- és átütőerőt adtak a realpolitikai tények, a valóságok, amelyek a Habsburg-restaurációt külső

erőtényezők serpenyőbe hajításával tették lehetetlenné.

Ottót — nem!

A legitimizmus még ebben a hátrányos helyzetben is nagyobb erőt képviselt mindaddig, míg a szerencsétlen 1921. évi királyvisszatérő kísérlet ki nem döntötte a gondolat legerősebb oszlopát, IV. Károly királyt. A magyar parlament kénytelen volt trónfosztó törvényt hozni s a királyt kiszolgáltatták az ellenségnek. Az 1922-ös választások megtörték a parlament legitimista többségét, de maga a gondolat megmaradt. Megmaradt Károly király halála után is,

de mind kisebbre zsugorodva, paktumok és kompromisszumok eresze alá húzódva próbálta és próbálja menteni a maga programját, céljait és létét.

Még mindig maradt annyi ereje, hogy a kormányzat a hallgatóságos türelem álláspontjára kényszerüljön vele szemben. Bár az arisztokrácia és a klérus megmaradtak lelkükben a régi program mellett, azonban ereje évről-évre gyengült, nyílt harc helyett megegyezéssel tengette életét s a közvélemény lassan-lassan elközbömbösödött a királykérdés iránt.

A legitimizmus igazi vezére, Andrássy Gyula kiszorult a parlamentből, majd tavaly meghalt s ezzel elűlt minden küzdelem lehetősége: a legitimizmus Károly király fiának, Ottónak személye köré fűzte reményeit és vágyait.

A gondolatot nem tudták demokratizálni, nem tudták áthangolni a tömegek érzelmi, érzelmi és politikai igényeire, a közép-osztály elközbömbösödött, a legitimizmus parlamenti képvisellete csak kormányellenzéssel vagy kormánytámogatással jutott mandátumhoz s ezzel egész elharc-talanodott.

A másik tábor sem tudta azonban harc-vonalait kiépíteni. A legitimizmus még szűnyagtört állapotban is pozitívumot jelentett, tudta, hogy kit akar.

A szabadkirályválasztás megmaradt sokáig elvi formák között, gyakorlatban negatívum — Ottót, nem!

Jelöltje, aki köré csoportosulni és csoportosítani lehetett volna, nem tudott találni sokáig. Hivatalos formában nem is talált soha.

Albrecht megjelenése

De megjelent a kulisszák mögött, ott, ahol a két tendencia nem tudott fegyverszünetet kötni, egy fiatal habsburgi főherceg — Albrecht. A legitimizmus vezetőinek elképzelésére kitűnő taktikai érzéssel, páratlan ügyességgel, anélkül, hogy egy szó, vagy egy mondat elárulta volna szándékait. Kapcsolatokat teremtett, szálakat szőtt, barátokat szerzett. Nem vette magát körül demagógiával, kiszolgálói nem voltak sehol láthatók, ő maga diszkrétén, finoman, diplomatikusan bontakozott, s anélkül, hogy egy hangos akcentus elárulta volna, ő lett a pozitívum a szabadkirályválasztói programban, személye köré kezdett sorakozni a magyar értelmiségnek faji tradíciókra támaszkodó rétege, megindultak a legendák, a mesék, a történetek, szimpátiák ébredtek, amerre járt, Ravasz László református püspök azt kérdezte tőle: Te vagy-e az eljövendő??

Egy megfogható, egy lerögzíthető lépése nem volt: Csak szimpátia és érdeklődés mindenütt.

Senki nem kérdezte, hogy vajon miért magyarabb, mint Ottó, de mindenki tudta, a láthatatlan suttogás elvitte a választ a föl nem pattantott kérdésre, hogy anyja révén, aki Croy hercegnő, Árpád-vér fut ereiben.

Pedig tipikus Habsburg. Buzavirágzsin szem, büszke fejtartás, határozott gesztusok. Szájának vonalai mintha egy Valesquez-festette Habsburg-képről volnának lemásolva. Intelligenciája meglepő, felfogása villámgyors, tájékozódóképessége jóval minden átlagemberé fölött. Műveltsége nem mindennapos, ismereteli elnyultak a szociológia legkitoltabb határáig. Magyar beszéde tökéletes, egyéniségéből hiányzik a nagyuri naivságnak percnként botló tántorgása. Határozott tudott lenni, a Habsburgok legtehetségesebb ágának, a hadvezéri ágnak hajtása. Valami visszautés érződik rajta, amely Károly főhercegre emlékeztet; az arc építése, a homlok kiképzése és a nézés...

A szabadkirályválasztói fronton 6 lett a pozitívum. Ő látszott lenni a habsburgi orleanizmus első jelentkezője, aki a Habsburg-házon túl egyéni célokat látszott követni. De megfoghatatlan és felelősségrevonhatatlan maradt. Lobogót nem bontott, de mégis mentek utána. A legitimizmus vezérkara riadtan állapította meg, hogy megjelent a küzdőtér.

Van, hallani lépéseit, megérezni jelenlétét. Hol az egyik, hol a másik legitimista vezér intézett hozzá nyílt kérdést, de a habsburgi orleani Fülöp, Albrecht főherceg hallgatott.

Nem erősített meg semmit, de nem is cáfolta saját módszerét. Rajtaütésszerűen jelent meg hol itt, hol amott, hangsúlyt tudott adni személyének anélkül, hogy hangos lett volna. Megvolt az ügyessége emberek fölött maradni, érintkezni, de nem keveredni.

Kalandok, szerelmek...

Személye belekerült az érdeklődés millió lümpával való közepontjába, de soha nem tudtak róla többet, mint amennyit szabad.

Kalandok, élmények, apró szerelmi ügyek nem törtek részt rajta. Csak annyit beszéltek, hogy néhány esztendővel ezelőtt nagyon szerette a magyar arisztokrácia egyik leánya és ő sem volt közömbös.

Ez a szerelem talán előbbre vitte volna céljait, de legyőzte, lebirta önmagát. Szerzett magának a mendemonda szerint kemény ellenfeleket emiatt, akik egész mellett állottak a másik oldal lobogója alá. Hogy mi igaz belőle? Ki tudja megmondani. Csak mondják, beszélnek. Mondják, hogy ez az első szerelem volt az első bottás. Azért, mert nem engedte neki.

Nem engedte urrá lenni magán. Akkor még nem tört ki belőle a Habsburgok életvidámsága, hiszen ez a fajta szerető, vidám, mosolygó emberpéldányokat adott, ez a fajta nem volt ellensége az életörömlőknek. Egy uralkodóházában a világnak sem volt annyi üveztárs annyi emberi ellátás, mint (b)ben, ahol a Rudolfok, Orth Jánosok, Wöfling Lipótok, a Ferenc Ferdinándok szivproblémái egész nemzedékek képzelőerejét foglalkoztatták. Ugy látszott azonban, hogy Albrecht főherceg nem hajlik semmi romantikára. Nagy célkitűzések embere volt. Valaki, aki ment előre, láthatatlan messziség felé, szembe a „házzal” (das Erzhaus), szembe a rex hereditariusszal, szembe a tradíciókkal, szembe minden megkövült hagyománnyal. Gépeknek és trónfogalóknak nem szabad, hogy szívük legyen.

Néhány hónappal ezelőtt még úgy látszott, hogy nincsen. Albrecht hidegen, határozottan, szenvtelenül ment előre a maga útján.

Egyszerre azonban megszólalt benne is az, ami Orth Jánost a tengerre, Rudolfot vesztébe vitte.

A fiatal főherceg sűrűn látogatott egy halvány városba.

Nem exotikumokat keresett, hanem hír szerint egy pompás magyar asszonyt, akivel összesodorta a sors.

És egyszerre megállott, a suttyók szerint megállította felfelé törő útjában ez az asszony. Állítólag el is vált férjétől s a főherceg emiatt szembekerült most már nemesak terveivel, hanem családjával is. A nagyratörő álmok szárnyukszeggetten hullottak semmibe, a kecskű herceg elhajította magától a nagy terveket és kihallgatásra jelentkezett Ottónál. A sietnokerzelei kastély fogadótermében törtek össze az aspirációk. Albrecht hűségfogadalmat tett Ottónak. Hogy miért, arra nehéz volna megfelelni ezeken a hasábokon. Annyi tény, hogy Albrecht királyi herceg Barcelonában hajóra szállt és Dél-Amerikába utazik. Nem a trón elöl, nem az aspirációk elöl. Ezek elöl nem szállanak hajóra veretlenül a bíborra törők.

Ahogy tudják: asszony miatt ment, felejteti, elkerülni valakit. A kispolgári romantika két szerelem közé ékelte Albrecht terveit. Az első szerelmen megnyerhetett volna ezersok-

mindent, a másodikon elveszített mindent. Vagy talán csak elhajtotta. A főherceg trónkövetelői arcúlatát eltűnt a magyar közéletből, emberi arca azonban valahogy mintha közelebb került volna hozzánk.

A hűségnyilatkozat hatása

A magyar legitimisták frontján természetesen nem esik latba semmiféle romantika Albrecht főherceg hűségnyilatkozatának elbírálásánál. A szibadt és lelkevesztett táborban hirtelen fellobbantak a kialvadt reménysegek és a kérdések reálpolitikai lehetőségeit latolgatják.

A kialakult felfogás szerint Ottó igényeinek utjából elhárult az egyik legnagyobb akadály, a szabadkirályválasztói politika elveszítette pozitív jelöltjét és az elvi határok formái közé szorult vissza.

A legitimista klubokban nagy az élénkség, s a vezérkar azon gondolkozik, hogy hogyan adjon ennek a váratlan helyzeti előnynek politikai lendületet. Halott és félhalott vezérek egyszerre életre galvanizálódtak és nyergel éreznek maguk alatt. A vérmesebbek elfeledkeznek arról a hallgatag «Treuga Dei»-ről, amely a királykérdésben két részre szakadt magyar társadalmat nyugalmi állapotba szorította és arra gondoltak, hogy elkezdik az agitációt. Ottó november huszadikán tölti be tizennyolcadik évét, s ezzel teljes korává válik. A vezérkar, amely tisztában van az erőviszonyokkal, nem meri teljes egészében fölvetni a kérdést, mert tudja, hogy a kormány nélkül mit sem tehet. A Bethlen-rendszer abszolút politikai fölénybe került a legitimizmus politikájával szemben: a kompromisszum, amelyet vele kötött és a választásokon nyújtott támogatás lempitották a kérdés éleit; az egész gondolatot a kormány elhatározásaitól tette függővé. A nehéz probléma nem volt többé élő valóság, hanem papírprogram, amelyet senki nem tudott a papírbillenekből kiszabadítani. Bethlen taktikai fölénye érvényesült itt is és a magyar politika legkényesebb kérdésének hatóerőit kikapcsolta.

Most, hogy az Albrecht-kérdés megszűnt lenni, illetve elhárult a restaurációs törekvések utjából, továbbá Ottó nagykörösága, megmozdultak a holt vizek, de akciókká nem érik a hangulat.

A kormány változatlanul azon az állásponton van, hogy az Albrecht-probléma egy család magánügye s a belgiumi hűségnyilatkozatnak semmiféle közjogi vagy politikai vonatkozása nincsen.

A szabadkirályválasztók hárcvonalán az Albrecht-kérdés nem okozott semmiféle meglepetést, mert ismerték a hűségfogadalmak előzményeit és ismerték azokat az érzelmi rugókat, amelyek Albrecht hűségnyilatkozatát mozgatták. A mérleg valamelyest megváltozott ugyan, de a nyugalmi helyzet nem: kormánytól kapott mandátumokkal és kormány által támogatott sajtóval aligha lehet komoly akciókat kezdeni.

Külföldi romanticizmus

Nem érdektelen a külföldi közvélemény felfogása és találgatása sem. Osztrák baloldali körök Seipel budapesti útját kapcsolva akarják hozni a restaurációs törekvésekkel.

Ezeknek a köröknek felfogása szerint Olaszország felfogásában lényeges változás állott volna be a Habsburg-kérdést illetően, s az olasz politika nem ellenezné többé a restaurációt.

A politikai romanticizmus mindenütt kibontja színeit és a képzelt vetítőlepcső bizarr megoldási formákat sugárzanak a sajtó türelmes papirlepedőire. A magyar kormány egy közismert félhivatalos nyilatkozaton kívül, ahol leszögezte álláspontját az Albrecht-kérdésben, hallgat és nem avatkozik bele az álmok szövőműhelyének munkájába, ahol kevés a reálpolitika fonala. A legitimizmusnak politikailag iskolázott és a Bethlen-rezsimtől való függés tudatában levő exponensel csak részletsikernek tartják Albrecht hűségfogadalmát. Az Albrecht-problémára vonatkozóan megkérdeztük

Windischgraetz Lajos herceg

véleményét, aki tudvalevően Károly király egyik legbizalmasabb híve volt. A herceg a következőket mondotta munkatársunknak:

— Nem tudom megérteni a bel- és külföldi sajtó nagy felbuzdulását Albrecht főherceg hűségnyilatkozatán s a hozzá fűzött kommentárokat sem tudom annyira értékelni, mert a megismételt hűségnyilatkozat értéke sokkal kisebb annál a nyilatkozatnál, melyet Albrecht főherceg 1919 telén Svájcban tett öfélése IV. Károly királynak, mint a Habsburg-dinasztia fejének. Ez 1919 telén történt Oltenben, ahová összegyűltek a Habsburg-dinasztiának rangjukról le nem mondott főhercegei, akik aláírták a nyilatkozatot. Ott voltak a hadvezéri ágból Frigyes és Albrecht főhercegek, ott volt Jenő főherceg, a toscanai ágból pedig Péter Ferdinánd főherceg. A nádorai ág később csatlakozott ehhez a hűségnyilatkozathoz, amely a család tagjainak vi-

szonyát a családi törvények és a pragmatica sanctio értelmében teljesen tisztázta az uralkodóház akkori fejéhez és annak jogutódjához.

— Nem tudom tehát elképzelni, hogy az olteni nyilatkozatnál messzebbmenő hűségfogadalmat tehetett volna Albrecht főherceg, nem tudom megérteni azt sem, hogy az olteni nyilatkozat és a sokszoros katonai eskü után is szükség volt a mostani nyilatkozatra. Károly főherceg, az asperni győző dédunokáját és Frigyes főherceg fiát tartom olyan tényezőnek, aki nem helyezkedik szembe és nem is volt szándéka szembehelyezkedni az olteni nyilatkozattal s a katonai esküvel, s a mostani belgiumi nyilatkozat talán csak arra alkalmas, hogy bi-

zonyos, a főherceg személyével kapcsolatos felleveleknek tápot adjon.

— A legitimizmus problémáját, illetve a királykérdés megoldását szigorú és elvitalhatatlan összefüggésben látom a magyar problémával, helyesebben az integritás kérdésével. A királykérdés csak a régi határok helyreállításával oldható meg. Az ország sorsa és a dinasztia sorsa szinte azonosak, az országot és a dinasztiaát egyformán megpróbálták, megrendítették lételeméit, ennek következtében, felfogásom szerint, akkor lehet megoldani a királykérdést, ha az ország kibontakozik ebből a rettenetős válságból és vissza tudja állítani a maga történelmi igényeit azokra a területekre, amelyek kétségtelenül megilletik.

Uzsorások tülekedése az optánsok körül

A romániai optánsok kártalanítása megnövekedett

A párisi egyezmények értelmében az optánsoknak az utódállamokban földreform címén kisajátított földbirtokukért az A) alaptól összesen 219 millió kártalanítás jár. Az egyezmény arról gondoskodik, hogy az optánsok a kártalanítási összegről kötvényeket kapjanak, amelyek nemzeti közjogi jellegűek lesznek, minthogy az A) alapha ugy a győztes nagyhatalmak, valamint az utódállamok teljesítik a fizetéseket. Hogy azonban az optánsok személyenként milyen kártalanítási összeget fognak kapni, az egyelőre bizonytalan, minthogy az egyezmények szerint az egyes döntőbíróóságok csak 1932. év végeig készülnek el ítélettel és csak akkor lesz megállapítható, hogy kinek-kinek milyen igénye van. Az összes megállapított kártalanítási összegek arányában fog azután a B) alap felosztása megtörténni.

Ekként csak 1932 után fog kiderülni, hogy egy-egy optáns mily összegű kötvényt kap nevértékben kártalanítás fejében. De ma még bizonytalan az is, hogy ezeknek a kötvényeknek 1933-ban mi lesz a piaci értéke, mert hiszen ez a nemzetközi kötvénypiac akkori standardjától fog függeni. E nagy bizonytalanság mellett természetes, hogy az optánsok járandóságának finanszírozásától, akár a kötvények beváltása, akár pedig megelölözése útján a bankok egyelőre húzódnak. Viszont az optánsok nagyrésze vagyonnak elköpázása folytán nyomozható anyagi helyzetbe jutott. Van közöttük sok földbirtokos, aki földjén megfelelő tőke hiányában nem tud gazdálkodni, eltekintve attól a sok ninesettől, akinek egyedüli vagyona a kártalanítási igény.

Az optánsoknak ezt a szorult helyzetét iparkodnak hamarsosan kihasználni élelmes uszorások, akik az optánsok közközén forgó névjegyzékekben tudomást szereztek arról, hogy kiknek jár ilyen kártalanítás az A-alapból.

A megszorult helyzetben levő ilyen igényjogosultakat már a hágai tárgyalások óta ügynökök, közvetítők és uszorások környékezik meg és várható kártalanításukat 15—20 százalékos készpénzfizetéssel iparkodnak engedélyezést utján tulajdonilag magukhoz váltani. Kiseb embereknél már számos esetben élt is érték. A nagyobb várományosoknál szintén fennforog a kártalanítási összeg megelölözésének szükségessége; minthogy azonban sem a kötvények, sem ezekről szóló scripek birtokukban nincsenek, sőt az egy-egy optánsnak járó kártalanítás végső összege is bizonytalan, az ilyen lombardirozások nem tekinthető bankszerű üzletnek és szinte leküzdhetetlen akadályokba ütköznek.

A kormány tisztában van azzal, hogy ez igények lombardirozása az optánsok tulnyomó részére nézve egyenesen egzisztenciális kérdés és ezért tárgyalások vannak folyamatban, amelyek e súlyos probléma megoldását célozzák. Kísérlet történt a Nemzeti Banknál is ilyen irányban, ennek alapszabályai azonban az ilyen üzletágat egyenesen kizárják.

Most felmerült az a gondolat, hogy a lombardirozás a Pénzügyi Központ útján történjen, aképpen, hogy a valószínű kártalanítás 15—16 százaléka erejéig a mindenkori hitelkamat mellett előlegek folyósíttassanak.

Erről a tervről komoly tárgyalások folytak a pénzügyminisztérium és a Pénzügyi Központ között. A kormány birtokában van az egyes optánsok perire vonatkozó összes adatoknak és minthogy a kártalanítás hódankénti átlagos összege meg van állapítva, az egyes optánsok igénye hozzávetőleg ismeretes. Csakis valamelyes ilyen hatósági akció révén lesz lehetséges az optánsokat az uszorások karmai közül kimenteni.

A romániai optánsok nagyobb kártalanítása

Az A-alap eredeti kalkulációja szerint Romániában a földbirtokreform során körülbelül 570.000 hold sajátított ki a magyar optánsoktól. Ennyi holdra indultak meg a vegyes döntőbíróóság előtt kártalanítási perek.

Az egyezmény szerint az optánsok magyar állampolgárságát a vegyes döntőbíróóságok fogják megállapítani és így meg van a lehetőség arra, hogy amennyiben valamely felperes állampolgársága kétes, a döntőbíróóságok követeléseiket nem fogják az A) alap terhére sorozni.

Ez az eset máris két igen nagy perre nézve beállott. Az egyik gróf Károlyi 54.000 holdas követelése.

Ez a Károlyi gróf azonban nem magyar optáns, hanem cseh állampolgár, s így ki van zárva, hogy a döntőbíróóság részére az A) alapha beszámítható kártalanítást ítéljen meg.

A másik óriási per Endesz és társainak, az ugynevezett székelyföldi közbirtokosság tagjainak kártalanítási pere. Ez vonatkozik a székely határföldvidéki közbirtokosságtól kisajátított 57.000 holdra. Ebből a 22.000 igénylőből azonban csak körülbelül 4000 magyar optáns van, a többi megmaradt Romániában, mint román állampolgár.

Az 57.000 holdból tehát nem egészen egyötöd részét, alig több mint 10.000 holdat fogja a vegyes döntőbíróóság, mint magyar optánsok kártalanítását az A) alap terhére sorozni. Ennek következtében a romániai kártalanítási terület szerint közel 100.000 holddal,

tehát az egész peressé tett földbirtokterület közel 20 százalékkal fog csökkenni.

Minthogy pedig a romániai kisajátított földek után megállapított kártalanítási összeg átlag hódanként 174 aranykorona, nyilvánvaló, hogy a gyakorlatban ennek az összegnek körülbelül 20 százalékaival, vagyis hódanként kerek 35 aranykoronával fog aránylagosan járulni az átlagos kártalanítási összeg és így 174 aranykorona helyett csaknem 210 aranykorona hódankénti átlag fog jutni a romániai magyar optánsoknak. Az erdélyi optánsok körében ez a felfedezés természetesen nagy örömet és megelégedést keltett.

CSAK

SHELL

ROVARIRTÓ

MAGYARORSZÁG

KERESKEDELMI, IPARI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

CIMTÁRA

HARMADIK TELJESEN ÁTDOLGOZOTT KIADÁS

A könyv ára:

20 pengő

megrendeléskor fizetendő

Megjelenés után 30 pengő

Hirdetési díjak:

A címjegyzék és szakmajegyzékben

Telefon v. sürgőnycim	2 P
Dült póisor (30 betű)	3 P
Kövrér póisor (28 betű)	5 P
Rekesz 20x40 mm	20 P
Dupla rekesz 40x40 mm	35 P
Egész hasáb 100 P, fél hasáb 60 P, negyed hasáb 40 P, nyolcad hasáb 23 P	

Az Ipari és Kereskedelmi Utmutatóban:

Egész oldal 60 P Fél oldal 35 P

Előre fizetett hirdetéseknel 20 százalékos engedmény!

Kiadja és megrendeléseket felvesz

RUDOLF MOSSE

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST

IV., Váci-u. 18 (Rudolf Mosse-Ház)

Telefon: Aut. 835-83. és Aut. 835-85

„Rendkívül erőseknek és nagyoknak tartom azokat a politikai faktorokat, amelyek Magyarország politikáját irányítják” — mondja Seipel dr. a volt osztrák kancellár

Seipel dr. Bécsben nyilatkozik a „Reggeli Ujság”-nak

Bécs, május 25.

— A Reggeli Ujság bécsi munkatársától. —



Seipel dr. volt osztrák kancellár, az osztrák politikai élet legmarkánsabb jelensége az elmúlt hét folyamán tudvalevőleg Budapesten tartózkodott és tudományos előadást tartott a Külügyi Társaságban.

De ha Seipel dr. külföldre utazik, mindig a politikai kombinációk özöne kíséri és akik ismerik Seipelt, tudják, hogy egy-egy utazásának nem kizárólag tudományos célja van. Ez természetes is, mert hiszen

a moráltheológia kiváló tanára mögött mindig ott áll a volt kancellár, a volt pártelnök és a jelenlegi harcok politikusa.

Igy Seipel dr. Budapesten is — mint röviddel ezelőtt Elberfelden és hosszabb idővel ezelőtt Münchenben — nagyjelentőségű politikai nyilatkozatot tett egyik napilapban, amely Ausztriában óriási feltűnést keltett. Seipel dr.-nak ezt a nyilatkozatát, amely határozott formában foglalja a Heimwehr mellett és komolytalannak tartja Schober lefegyverzési törekvéseit, az osztrák parlamentben és sajtóban élénken diskutálták. Seipel dr. ennek során kijelentette, hogy a nyilatkozatot nem olyan határozott formában tette és a nyilatkozat nyomán támadt belpolitikai konfliktus ezzel véget is ért.

Sokkal érdekesebb ennél a parlamenti háborúskodásnál Magyarország számára az,

hogy milyen impressziókat nyert a volt osztrák kancellár Magyarországon.

Seipel ma is az osztrák parlament legkimagaslóbb egyénisége és biztos politikai látása, de mindennek előtt látókörének emelkedettsége rendkívül megfontolandóvá teszi mindazt, amit mond.

Seipel dr. hosszabb audiencián fogadta a Reggeli Ujság bécsi munkatársát és magyarországi impresszióiról a következőket mondta:

— Budapesti tartózkodásom, mint eddig mindig, úgy most is a legkellemesebb impressziókat keltette bennem. A magyaroknak és az osztrákoknak van egy rekonvaleszciónak: a vendégszeretet. Remélem legalább is, hogy az idegenek ép olyan jól érzik magukat Bécsben, mint én éreztem magam Pesten. Ha az ember végigsétál Budapesten, csak egy benyomása lehet: egy virágzó, gyönyörű város. Igaz, hogy egy ilyen virágzó város külső arca mögött sokszor ott lappang a gond és tudjuk, hogy Magyarország nehéz gazdasági gondokkal küzd. Sok, nagyon sok panaszt kellett Budapesten hallanom, különösképpen a mezőgazdaságot illetően. Tudom, hogy a földművelés és mezőgazdaság kérdése Magyarországra nézve döntő jelentőséggel bír és még sokkal nagyobb szerepet játszik, mint Ausztriában. Ennek dacára — és ez igen jól esett — a legnagyobb jóindulattal tapasztaltam az osztrák-magyar kereskedelmi szerződés tekintetében és hiszem, hogy Magyarország tekintettel lesz a mi követeléseinkre. Én személy szerint kétséget nem tűrően jelentettem ki, hogy a megegyezés szerintem csak az európai gazdasági politika általános útján lesz elérhető.

— Milyen politikai benyomásokat nyert kegyelmes uram magyarországi tartózkodása alatt?

— Engedje meg mindenekelőtt kijelentem, hogy rendkívül erőseknek és rendkívül nagyoknak tartom azokat a politikai faktorokat, amelyek Magyarország jelenlegi politikáját irányítják. Teljes biznysággal hiszek tehát Magyarország jövőjében. Hiszek ebben azért is, mert meg vagyok róla győződve, hogy Magyarország a bolsevizmus igáját örök időkre levette magáról, a bolsevizmus Magyarországon többé nem lehetséges. Ausztriában nyílt bolsevizmus sohasem volt. De igenis volt Ausztriában egy lappangó bolsevizmus. Ausztria ezt is annyira legyőzte önmagában, hogy nyílt bolsevizmus kitörésétől most már soha többé nem kell félni.

— Tehát kegyelmes uram Ausztria és Magyarország politikai fejlődésében egy bizonyos párhuzamosságot lát.

— Ugy van. Ez a parallelitás, amely öt-öt év óta megvan, csak akkor szakadt meg, amikor Magyarországon tanácsköztársaság volt. Ma már a fejlődés újra párhuzamosan halad és ebben látom biztosítékát annak, hogy a szimpátiák a két ország között még fogynak erősödni. A barátság e két ország között nem új. De a belpolitikai fejlődés mindkét országban, ahogy én látom, a régi barátságot táplálni fogja. Külpolitikailag pedig az a helyzet, hogy évek óta ugyanis együtt haladunk, együtt haladtunk mindig, amikor általános európai

kérdések megoldása céljából összekerültünk és biztosra veszem, hogy ezután is együtt fogunk haladni.

Egy utolsó kérdés. — Hogy volt kegyelmes uram személyi fogadtatásával megelégedve?

— Mondhatom, hogy budapesti fogadtatásom olyan meghatóan szívélyes volt, hogy újra Pestre fogok látogatni, mihelyt csak tehetem. Nagyon valószínű, hogy Szent Imre ünnepét újra a magyar fővárosban fogom tölteni. Kérem, hogy maga is tolmácsoljon legyem, amikor megegyezés köszönetet mondok és üdvözlöm a magyarokat.

Ezzel véget ér a beszélgetés, amelyről azzal a jóeső érzéssel távoztam, hogy nemcsak mi magyarok nézünk bizakodva a jövőbe, hanem, hogy bizalommal van irántunk a külföld is, akit nagy tekintéllyel képvisel Seipel dr. volt osztrák császári miniszter, köztársasági kancellár, egyetemi tanár, a kormányfő vezére és irányítója.

H. B.

Loucheur május 30-án érkezik Budapestre és a Külügyi Társaságban előadást tart

Bukarestből Titulescu kíséri a volt francia minisztert

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Loucheur, volt francia miniszter, aki a háború befejezése óta csaknem valamennyi francia kabinettnek a tagja volt, Tardieu kormányából kimaradt, azonban mint a keleti jóvátételi problémá-

nak legalaposabb ismerője, továbbra is ő maradt az elnöke a párizsi jóvátételi konferenciának. Már Párizsban kijelentette Loucheur, hogy a tanácskozások befejezése után keleteurópai körutrá indul. Az eredeti terv szerint csupán Prágát, Bukarestet és Belgrádot látogatta volna meg, ez az elgondolás azonban később megváltozott és

a Magyar Külügyi Társaság meghívására Loucheur Budapesten is előadást tart, mint a kisantant államok fővárosaiban.

Hivatalos jelentések szerint Loucheur utazásának az a célja, hogy egyrészt a kelet problémáit tanulmányozza, másrészt pedig a párizsi egyezmény még esetleg felmerülő kisebb jelentőségű részleteit tisztázza, megbízható helyről nyert információkat szerint azonban Loucheur utazásainak konkrét céljai is vannak.

Ismeretes Loucheurnak az a régi terve, amely európai kartellbe akarja tömöríteni a kontinens iparosait és

a jelenlegi utazás a keletnek a bekapcsolódását készíti elő.

Prágában ilyen értelmű előadást is tartott Loucheur, aki a hivatalos körökön kívül a prágai nagyipar reprezentánsaival is tanácskozott, — azonban sikertelenül. A belgrádi és bukaresti látogatás után Loucheur budapesti előadásában már válaszolni is fog Prága kifogásaira.

Loucheurt egyébként Bukarestből Titulescu ki-



LOUCHEUR



Feléledt a régi Magyarország utolsó boldog kacaja:

Göre Gábor bíró ur

könyvei
„új eresztésben“

A PESTI UR
VESZŐDELMEK
DURBINTS SÓGOR
BOJGÁS AZ VILÁGBA
NO MÉG ÖGGYET

Egy-egy kötet füzve 2.40, kötve 4.40
Dante-kiadás



MAGYAR LÉGIFORGALMI RT.
NYÁRI MENETREND

érvényes augusztus 31-ig.
6.40 17.00 ind. BUDAPEST érk. 9.45 18.35
8.20 18.40 érk. WIEN ind. 8.15 17.05
Vasárnapokon az alábbi menetrend érvényes:
6.40 ind. BUDAPEST érk. 10.30
8.20 érk. WIEN ind. 9.00

8.00 ind. BUDAPEST érk. 16.50
9.10 érk. PECS ind. 15.40
9.20 ind. PECS érk. 15.30
9.40 érk. KAPOSVÁR ind. 15.10

Naponként, vasárnap kivételével.

Az autók indulnak: Budapest a Vadászúrt szőlőtől, 50, Wienben a Bristoltól 40, Pécsen a Tauszbanktól 20, Kaposváron a Somogy. Takaréktól 25 perccel a repülőgép indulása előtt.

Felvilágosítás és jegyváltás: Magyar Légiforgalmi RT. IV., Váci-utca 1. Tel. 808-88. Központi Menetjegyiroda és az összes fiókok. Wienben. Luftreisebureau, Kärntnering 5. Tel. R. 28196.

LEVELÉT ÉS CSOMAGJAIT KÜLDJE LÉGIPOSTÁN.
Díjazásért forduljon szállítási osztályunkhoz.
Aut. 808-89.

Iparművészeti könyvkötőműhely

Cserna Juliska

Budapest, IV., Egyetem-utca 3. sz. alatti

könyvkötőműhelyben minden a könyvkötészeti szakmába vágó munkát vállal — a legegyszerűbb kötéstől — a legdíszesebbig. Albumok. Bördőz-munkák. Antik könyvek korhű restaurálása

Hitel — kellő időben! ERKA-nál

Az Erka a főváros legelőkelőbb cégeinek több év óta fennálló nem nyereségre alakult egyesülése, melyben minden szakma képviselve van. A cégek csak jóminőségű árut tartanak és a közönségnek, ha készpénzáron részletre kívánnak vásárolni, készséggel rendelkezésre állanak.

A hitel megszavazása gyors és előzékeny.

Kivágandó

T. ERKA BUDAPEST
IV., Molnár-utca 2

Hitelkérő lap beküldését kérem

Név: _____

Foglalkozás: _____

Cím: _____

Felvilágosítást ad a központi iroda:

ERKA

Budapest, IV., Molnár-utca 2.

R. U.

séri el, ez a magyarázata annak, hogy az eredeti tervtől eltérően, nem május 20-án, hanem 30-án érkeztek Loucheur Budapestre. Titulescu ugyan hosszabban tervezte bukaresti tartózkodásának idejét s azért távozik oly gyorsan Bukarestből,

hogy elejét vegye azoknak a kombinációknak, amelyek Titulescu bukaresti tartózkodását miniszterelnök-jelöltisével hozzák kapcsolatba, másrészt, hogy még az utazás idejét is felhasználja a Loucheurral való tárgyalásra.

Minek kell még elkövetkezni, hogy megszűnjék a gyűlölet uralma? —

kérdezte Vázsonyi János dr., a Nemzeti Demokratapárt ferencvárosi nagygyűlésén

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

A Nemzeti Demokratapárt vasárnap délelőtt a gróf Haller-utcai Szabadság-moziban a ferencvárosi polgárság részvételével nagygyűlést tartott, amelyet Darvas Gyula fővárosi bizottsági tag nyitott meg.

Elsőnek Bródy Ernő dr. szólalt fel. — A kurzus — mondotta, — nagyzási hőbortba esett, amikor azt hitte, hogy iramot diktálhat Európának. Behozták a botbüntést, a tanszabadság terén a numerus clausust, a gazdasági szabadság terén pedig a gazdasági numerus clausust. 1924-ben életbe léptették az autonóm magyar vámtarifát, amely nagyban okozója lett a ma előállott gazdasági helyzetnek. A védővámpolitika öt év alatt a magyar nemzetnek 600 millió pengő-jébe került.

A Nemzeti Demokratapárt minden erejével küzdeni fog a vámtarifa revíziójáért, követeli, hogy Magyarország nyissa ki a határait és engedje be az olcsóbb árukat, mert az emberek itt élni és dolgozni akarnak.

Fábián Béla dr. a következő szónok, aki szerint nehéz ma az ellenzéknek politikával foglalkoznia, mert a másik oldalon a hatalom géppel, repülőgéppel, tankjával állnak szemben. Ezt a kormányzati rendszert a népakarat ellenében még nyit választójoggal, szuronnal, csendőrral, forgalmiadó-ellenőrral sem lehet tovább fenntartani.

Gál Jenő dr. kifejezést adott annak, hogy a Nemzeti Demokratapárt és ennek a gyűlésnek résztvevői egy véleményen vannak Apponyi Albert gróffal, aki elítélte a rendszert, amely Magyarországot kizsákmányolta. Az, hogy az államháztartás jövedelmének több mint felét adminisztrációra költi, egészségtelen állapot.

Vázsonyi János dr., azt kérdezte beszéde során: milyen nyomoruságnak kell még elkövetkezni, hogy itt végre megértsék egymást az emberek, minek kell még elkövetkezni,

hogy megszűnjék a gyűlölet uralma és urrá legyen a szeretet, a becsület és egymást megértés?

— Azt mondta a belügyminiszter, hogy a gyülekezési és egyesülési jog nagyon sok viszálynak az alapja; és ugyanakkor egy vasárnap tömegesen tiltották be a népgyűléseket.

Igaza van a belügyminiszternek, nagyon sok mindennel vissza lehet élni, de lehet-e visszaélni hosszú esztendőknél ke-

resztül egy egész népnek, nemzetnek türelmével, minden érzésével, idegszálával?

A Trianon utáni tíz esztendő mindössze négy aktivumot mutat fel: a zsidókérdés felmerülését, mely szerint csak a kapitalista uszoris zsidókat és a forradalmár zsidókat ismernek, de nem látják azt a kinlódó, nyöszörgő kispolgárságot, amelynél nincs különbség keresztény és zsidó között. A másik aktivum a királykérdés, amely állandóan időnként nyugtalanította a közvéleményt.

Ha az a királyság állapota, ami most van, akkor köztársaságot kívánjuk, és ha az a köztársasági állapot, amit a múltban láttunk, akkor mi királyságot kérünk.

A harmadik aktivum: a magyar külpolitika sikerei. A magyar külpolitikának egyetlen hibája az, hogy nincs különbség Briand, Henderson és Walko között.

Sem Briand, se Henderson, sem Walko nem avatkozik bele a magyar külpolitikába.

A negyedik aktivum a magyar belpolitika, amely harminc év óta rágódik az általános titkos választójogon. Kéri Apponyi Albert grófot a minapi felszólalása kapcsán, hogy fogja össze mindazokat, akik a régi Magyarországnak igaz értékei voltak és jogegyenlőséget kívánnak, idebent és Trianon revízióját kifelé, Eszterháztól Garamig, akik a titkos választójog hívei, hogy egy nagy egységben forrjon össze a becsületes ellenzék a demokráciának, az igazságnak, a jogegyenlőségnek, a magyar nemzeti érzésnek megteremtésére.

Utána Pakots József szólalt fel. — Ez a rendszer — mondotta, — amelyet keresztül-kasul rothasztott a korrupció szuja, amelyből hiányzik a jog, a becsületesség és tisztesség, — utolsó óráját éli. Ennek a parlamentnek elsősorban el kell tűnnie.

Ez a parlament erőszakban született, a kinevezett képviselők többségével, akik félnek a választásoktól.

Egymás között maguk is beismerik, hogy ha most mennének a nép elé, még csendőrszuronnal, erőszakos választási technikával sem tudnák elnyomni a nemzeti akarat megnyilvánulását. De mi nem akarunk újabb erőszakos választást, általános, titkos választójogot akarunk mindenki számára, aki Magyarországon él és dolgozik.

Balla Ernő dr. a huszofgyasztási adó és a közüzemek kérdésével foglalkozott. Lendvay Andor dr. és Wirth Zsigmond szavai után a gyűlés lelkes hangulatban végetért.

Ha nem válik be a komphajó...

Megjegyzések Wekerle pénzügyminiszter és Dietrich ellentengernagy nyilatkozataihoz

Wekerle pénzügyminiszter nyilatkozatával, amely az egységspárti komphajóvitát követő banketten elhangzott, a komphajóügy egészen új stádiumához érkezünk. A pénzügyminiszter ur ugyanis a következőket mondotta: *«Ha a komphajó sem gazdasági, sem technikai szempontból nem válik be, ha nem lesz mit és nem lesz hová szállítani, ha nem bizonyul alkalmasnak a tengeri közlekedésre, akkor sem érheti nagy veszteség az államot. Utána számították és megállapították, hogy a komphajó anyagának az értékesítéséből majdnem minden kiadás megtérül. A mai forgalmi érték szerint az uszályoknak és a hajónak mint dokknak való értékesítése után legfeljebb 1:19 állanak meg azok a kifogások, hogy az állam 20 millió esetleges veszteségnek tenné ki magát.»*

Ugy a pénzügyminiszter ur ezen kijelentéséhez, valamint Dietrich ellentengernagy ur sajtónyilatkozataihoz és az egységspártban

tartott előadásához szükségesnek tartjuk alábbi megállapításainkat és észrevételeinket megtenni:

Érdekeltek mint szakértők?

Dietrich ellentengernagy ur arra hivatkozik, hogy Sir Joseph W. Isherwood baronet, az ismert angol hajózási szakértő és Frahm mérnök, a Blohm & Voss hajóépítő vállalat igazgatója a komphajó mellett foglaltak állást. Távol áll tőlünk, hogy Sir Joseph W. Isherwood baronetnek, Frahm mérnöknek véleményeit ne azzal a komolysággal fogadjuk, amely azokat jogosan megilleti. Eppen mi voltunk azok, akik legelőször ismertettük a nyilvánossággal azt, hogy az Isherwood-féle hosszabrdázatot és a Frahm-féle regesztés csillapító tartányokat a komphajó tervezője átvette.

Azonban teljesen valószínűtlennek tartjuk, hogy ez a két kiváló szakértő a komphajó technikai kérdésében többet mondhatott, mint amit a komphajó technikai bizottsága amugy is megállapított.

A két szakértő véleménye tehát felfogásunk szerint legfeljebb megerősítheti, de semmi esetre sem fokozhatja a technikai bizottság eddigi megállapításait, mert sem Isherwood, sem Frahm, de a világ egyetlen szakértője sem rendelkezik akár nautikai, akár pedig technikai tapasztalatokkal a komphajóra vonatkozólag

Egy komphajó érárt legutóbb 3.540.000 pengő-

ben jeleztek. Nem tudjuk azonban azt,

vajjon ezen árban bennfoglaltatik-e a tervezőnek — Popper hajóépítő mérnöknek —, valamint az Isherwood- és Frahm-féle szabdalmaknak lincenzdíjait is?

A komphajó nincs véglegesen regisztrálva

A nemzetközi tengerhajózási nyilvántartó, a Lloyd's Register of Shipping, amely a hajók osztályozási bizonylatát állítja ki, a hajóbizonyítványt (Ships Certificate),

esakis teljesen kész hajóról állítja ki.

A Lloyd's Register of Shipping osztályozására vonatkozólag, idézzük szószertul ezen osztályozó társaság idevonatkozó statutumait: „Acél és vashajók, amelyek a társaság szabályai szerint épülnek, vagy amelyek ezektől eltérők, de mégis egyenértékűek, osztályozva lesznek mindaddig, amíg évenkénti és periodikus alapos vizsgálat alapján, alkalmasnak és teljesítőképesnek találhatunk száraz és romlandó áruknak biztos elszállítására.”

Eppen úgy, mint egy meg nem született gyermek nem anyakönyvelhető és egészségi állapota nem ellenőrizhető addig, amíg meg nem született.

A komphajó egyelőre tehát hivatalosan osztályozva és elismerve nincsen.

Számítási hibák

A mi összehasonlításainkban mindig 3800 tonnás normál teherhajót állítottunk szembe a komphajóval, mert ezen 3800 tonnás normál teherhajó évi szállítóteljesítménye egyenlő a komphajóval. Ennél a teherhajónál — mint azt már előbbi cikkünkben részletes adatokkal kimutattuk — ugy a befektetési költség, mint az üzemköltség lényegesen kisebb, mint a komphajónál.

Ezzel szemben Dietrich ellentengernagy ur 510 tonnás teherhajót hasonlít össze a komphajóval és azt mondja, hogy 46 ilyen 510 tonnás teherhajóra volna szükség — 25.760.000 pengő értékben —, hogy a komphajó évi szállítóteljesítményét elvégezhesse.

A 3800 tonnás teherhajóról nem tesz említést. Elvégezve mégis az 510 tonnás teherhajóra vonatkozó számítás, a következő eredményre jutunk: 11 és fél tengeri mérföld sebesség mellett és a rakodási időt a 3800 tonnás hajó rakodási idejével egyenlőnek felvéve (nagyon helytelenül, mert az 510 tonnás hajónál ez jóval kevesebb), az 510 tonnás hajó is 15,9 fordulót tud megtenni évente.

A komphajó 31,4 évi utazás alatt, oda-vissza 125.600 tonnát tud szállítani. Az 510 tonnás teherhajó pedig évi 15,9 utazás mellett 16.218 tonnát. Következésképp 125.600-at elosztva 16.218-cal, kerekén 8 hajót kapunk.

Vagyis 8 darab 510 tonnás teherhajóra lenne szükség ahhoz, hogy ugyanannyi árut tudjon szállítani évente, mint a komphajó. Ezen 8 hajó beszerzési költsége azonban mondom, cca 3 millió pengő.

Hogy tehát miképpen hozott ki Dietrich ellentengernagy 46 hajót és 25.760.000 pengő beszerzési árat, azt nem tudjuk.

Mit fizet az állam?

A három komphajó, továbbá három motoros vontató és a szükséges uszályok 18.200.000 pengő igényelmének; ezen kívül a komphajózási üzem első félévének üzemköltsége 1.800.000 pengőt;

egyelőre tehát 20 millió pengőt kellene az államnak a komphajózás céljaira adnia.

Dietrich ellentengernagy ur nyilatkozatában azt mondja, hogy az 1.800.000 pengő félévi üzemköltség nem szubvenció, hanem záros határidőn belül az államnak visszafizetendő összeg, a komphajózás tiszta bevételéből; ugyancsak a tiszta bevételből vélné törleszteni a befektetett tőkét, vagyis a 18.200.000 pengőt is. A komphajózási társaság díjszabását viszont oly módon tartaná szükségesnek megállapítani, hogy ezen díjszabás révén a

magyar áruk versenyképessége a tengerentúli piacokon biztosítható legyen. Sőt a Pesti Napló 1930 május 11-iki számában közölt nyilatkozatában azt mondja, hogy ha a verseny győzelme megkívánja, hajlandó az önköltségek alatt, ha pedig ez sem lenne elegendő, ugy teljesen ingyen szállítani.

A két nyilatkozaton elgázodni semmiképpen sem lehet.

Mert ha nincs szubvencióról szó és a versenyképesség fokozását mégis a nagyon olcsó fuvardíjjal véli elérni, milyen kalkuláció az, amely még papíron is olyan lehetőséget nyújt, hogy az 1.800.000 pengő üzemköltséget és a befektetett tőke törlesztését is, fedezni tudja az erősen leszállított fuvardíjból, mint: bevételből?

Ha nem válik be...

Ami a pénzügyminiszter ur — cikkünk elején ismertettük — nyilatkozatát illeti, mi abból az általunk már régen képviselt álláspontból indulunk ki, hogy a komphajó a hozzáfűzött reményeket nem fogja beváltani. Ez esetben nem hisszük, hogy a veszteség, mely az államot érné, csak 1:19 arányban érvényesülne.

A három komphajó beszerzési ára 10.620.000 pengő. Induljunk ki abból, hogy a második év végén jönnek rá arra, hogy a komphajó gazdaságilag nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket és olyan deflittelt dolgozott legyen, hogy az üzemköltségek csak a felét kereste meg. Akkor a beszerzési összeghez még 3.600.000 pengő üzemköltség is járul, mint teherletél.

A komphajó értékesítésére két lehetőség vesznék számításba: 1. mint anyagnak, 2. mint dokknak eladását. Már most hogy áll a kérdés mind a két szempontból?

Ha a hajót mint anyagot akarják értékesíteni és mint főalkotórészt a vasat vesszük számításba, akkor cca 16.900.000 kg. vasanyag adódna. Ennek a jelenlegi világpiaci ára cca. 6—8—10 fillér. A legmagasabbat véve alapul (mert hisz más anyagok és berendezési tárgyak is értékesíthetők) 1.680.000 pengőt, a Diesel-motorokat és segédgépeket pedig teljes értékben véve fel, 810.000 pengőt számítunk mint eladási összeget. Ily módon összesen 2.490.000 pengő térülne meg. A veszteség ez esetben 11.730.000 pengő lenne.

Ha netalán a komphajó csak technikailag nem válna be, ugy az üzemköltség összegével csökkentene a fenti veszteség; vagyis ez esetben 8.130.000 pengő veszteséggel kellene számolni.

A komphajónak mint dokknak értékesítését igen kétségesnek tartjuk.

Egyrészt mert méreténél fogva csak nagyon határolt terjedelmű (cca 2350 tonna súlyu és 68—69 méter hosszú) vízijárművek javítására szolgálhat, másrészt mert a hajók zöme nem lévén laposfenekű — mint az uszályoké, — a megtámasztás és a hajótesten elvégzendő munkák miatt, átalakítást igényel, hogy ezáltal hasonló legyen az uszó «U» alakú dokkokhoz.

De nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy egy modern uszódokk ára, amely 22.000 tonnás és 170 méter hosszú hajók dokkolására alkalmas, cca 4.600.000 pengőbe kerül!

Mennyiért gondolják tehát a komphajót, amely csak 2350 tonna súlyu és 69 méter hosszú hajók dokkolására lehet alkalmas, — mint uszódokkot értékesíteni?

Ky.

KERÉKPÁR, VARRÓGÉP
részletre is.
„DIADAL”
VII. Thököly-ut 26. sz.

Írógépelést saját gépen
vállalnak Halmi Nővérek
IX., Mester-utca 12. Tel. 16.162

Csak ott szálljatok meg Svájcban,

ahol magyar borokat tartanak!

ZÜRICH

Hotel Baur au Lac
Grand Hotel Dolder
Savoy-Hotel Baur en ville
Rest. z. Kronenhalle
Hotel St. Gotthard
Restaurant Hungaria
Café Neumann

BASEL

Weinrestaurant „Hungaria”

BERN

Café du Theatre
Hotel Schweizerhof
Savoy-Hotel
Kasino

MONTREUX

Golf Hotel
Hotel Minerva
Restaurant-Brasserie
„Minerva-Hungaria”

ST. MORITZ

Hotel Calonder
Hotel Belvédère
Hotel du Lac
Hotel Monopol

DAVOS-PLATZ

Angleterre Park-Hotel
Pension Helios
Eden-Hotel
Hotel Bahnhof

Béautó

Automata:
865-76

elegáns, városi és vidéki
utakra legolcsóbban rendel-
hető. Félnapra 15 pengő.

Fájdalom nélkül eltávolítja hajpíhét a dr. Morisson szőrtelenítő

Az Orvosszövetség harca

Lehetetlenné tették az olasz kísérleteket és fegyelmi vizsgálatot indítottak Wettenstein hive, dr. Tóth Pál orvos ellen — A tüdővészgyógyító „Comain” kérdését nem lehet levenni a napirendről

Wettenstein ellen

„Comain” kérdését nem lehet levenni a napirendről

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A magyar nyilvánosság háttér mögött, néha a magyar nyilvánosság előtt fel-felbukkanik egy érdekes orvosi probléma, amely odakapcsolódik azokhoz az állam- és közegészségügyi feladatokhoz, amelyek nélkül egy modern állam berendezkedését és kiegészítését el se tudjuk képzelni. Arról van szó, hogy Magyarország át és át van fertőzve a tüdővész által: a tüdővész, a *morbus hungaricus* esztendőnként tízezerrel szedi áldozatait, a magyar fajta nem tudja elérni a magasporodásának és fejlődésének azt a fokát, amely a születések statisztikájával arányban lehetne, mert ott siettenedik minden magyar bőséggé a tuberkulózis, a tüdővész és megfertőzött a magyar lakosságot.

A magyar temetők teli vannak korhadó fakeszettekkel, amelyek alatt elfelejtett halottak aluszszák az ismeretlen emberek örök álmát. Ezek az emberek talán ma is élhetnének, dolgozhatnának, munkarejükkel, életükkel, pusztá létükkel, óriás erőtartalmát és erőtenyőzőjét adnák a magyarság egyetemének.

Az egész világ modern államszerkezetei arra törekednek, hogy a maguk társadalmát megvédjék a tipikus betegségektől, azoktól a bajoktól, amelyek a legjobban pusztítják az emberanyagot. A jobban berendezett és képzett társadalmak, amelyeknek történelmi fejlődése sokkal kedvezőbb volt, mint a magyar társadalomé, társadalmi uton igyekeznek gátat vetni saját tömegeik pusztulásának, de ebben a munkájukban ottláják maguk mellett az állam hatalom támogató kezét, hiszen a társadalom és az állam céljai azonosak, a két erőtenyőző mindig találkozik egy közös gondolatban, egy közös célban, egy közös célkitűzésben olyankor, amikor a társadalom vagy az állami érdek nagy kérdései forognak kockán.

A magyar gyógyító professzionizmus

Magyarországon a tuberkulózis elleni védelem külföldi mintára bizonyos közületek, orvosi körök kezére került.

A magyar orvosi géniusz ugyszólván elhallgatott a tüdővész elleni küzdelemben, átvette a külföld módszereit, próbálkozott kísérletezett és ha voltak is bizonyos eredményei, az legfeljebb csak a szociális fejlődés javára könyvelhető el, nem pedig annak az önvédelmi harcnak eredményei mellé, amelyeket a dispensárok, tüdőgondozók és a hasonló természetű kollektív gyógyító intézmények elértek. Akkor, amikor a tüdővész ugyszólván kulminációs pontra került, váratlanul berobant egy magyar felfedezés híre a nyilvánosságba.

Ez a felfedezés egyszerű szer, amelynek felfedezője Wettenstein József dr. „Comain”-nak nevezett el.

Vegyí összetételét, kémiai alkatát a fölfedező nem vitte piacra, nem volt hajlandó odavetni példájul a vegyi nagyiparnak, annak a lelkiismeretlen és a zemberek hiszékenységből élő gyógyító professzionizmusnak, amelynek végső célja egyesek boldogulása és meggazdagodása, egyesek eredményei és vagyongyűjtése.

Wettenstein József erdélyi ember, aki valamikor dr. Purjesz Zsigmond kolozsvári egyetemi professzor asszisztense volt, ott működött a kolozsvári egyetem klinikáján. Wettenstein Józsefben orvosi ideálok éltek és lobogtak orvosi célok mozgatták kísérletezéseit akkor, amikor a szerét a comaint kitalálta, amelynek legelső alkalmazásával valószínű csoda-eredményeket ért el. A fiatal orvos, amikor felfedezte gyógyító szerét, azt hitte, hogy az emberiségnek lesz hasznára, hogy az emberiség kezébe egy fontos önvédelmi eszközt ad, amellyel megvédheti egészségét, életét és munkakerejét.

Wettenstein József a maga orvosi idealizmusával és célkitűzéseivel azt hitte, hogy nevét bele tudta írni a nagy orvosok s az emberiség jöltevőinek történelmébe.

Nem számított arra, hogy vele szemben kialakul egy professzionista front, a nagyszakállú és a nagyképi orvostudományok az az összefogása, amellyel uton és utfélen találkozik az ember, amely a maga professzionizmusának eszhalatlan dogmáin túl nem hajlandó megosztani az emberi gyógyítás nagy és emberbaráti tényeit,

olyanokkal, akik más iskolához, más felfogáshoz és más álláspothoz tartoznak. Ez a professzionizmus különösen nem hajlandó tudomásul venni az egyéniségeket, mert a kasztkollektivitás önzése nem engedi meg mások érvényesülését.

Khuen-Héderváry türelmi jogot biztosít Wettensteinnek

Wettenstein József talán már elsüllyedt volna a semmibe és a feledésbe, ha egy véletlen, nem segíti ahhoz, hogy találmányát a gyakorlatba vigye. 1912-ben beteg lett gróf Khuen Héderváry Károly, akkori miniszterelnöknek egyik bizalmi embere, akit a tüdővész már halálos ágyra gőnyesztett. Minden orvos lemondott életéről, a legnagyobb tudósok feladták minden reményüket, amikor Wettenstein József beoltotta comainnal, illetve kezelte és meggyógyította a szerencsétlen beteget. A csodagyógyulásnak megvolt Wettensteinre nézve az az eredménye, hogy minden nagyszakállú orvosok tiltakozása ellenére

gróf Khuen Héderváry Károly belügyminiszteri engedélyt adott szerének terjesztésére és alkalmazására.

Annnyit elért tehát, hogy nem csukják be azert, mert embereket megment az életnek, hogy a halál karjaiból kiragad embereket, akik a sir szélén állanak. Azt azonban, hogy a hivatalos or-

vostudomány, a vaskalaposok megszervezett hadrendje elismerje, nem tudta elérni egy huszéves küzdelemmel sem s bár a legcsodásabb gyógyulások ezreinek ezrei beszélik szerének, a comainnak minden más hasonló készítménnyel szemben való letagadhatatlan fölényét, dr. Wettenstein József, hogy egész brutálisan fejezzük ki magunkat,

csak türelmi alapon gyógyíthat, mert szemben állnak vele az orvosi közületek, szemben áll vele az orvostudomány merev és dogmatikus felfogása, szemben áll vele a vegyiparnak pénzérdekeltsége, szemben áll vele az az egész közszellem, amelyet mi röviden, de azt hisszük egész találóan, gyógyprofesszionizmusnak nevezhetünk.

Fegyelmi vizsgálat Tóth Pál dr. ellen

A nyilvánosság alig-alig vett tudomást ezekről a küzdelekről és harcokról, végre azonban az elmúlt évben a parlament nyilvánosságának reflektora oda világított erre a magyar orvosra. Jánosy Gábor 1929-ben a parlamentben felhívta a népjóléti miniszter figyelmét arra, hogy van egy Wettenstein József nevű budapesti orvos, aki comain nevű csodaszerével meg tudja állítani a tuberkulózist és a sir széléről vissza tudja rángatni azokat, akiket a tuberkulózis halálraítelt. Erre Tóth Pál dr. orvos és országgyűlési képviselő egyik napijúság hasábjain hosszú cikket írt Wettenstein csodálatos gyógyító szeréről, amely csak azért nem került forgalomba, mert nincs pénz a tömeggyártásra. Tóth Pál cikke izgatott, mint a bomba,

mlre a budapesti orvosok szövetségének sajtóbizottsága nyomban sietett offenzívába lépni egy nyilatkozattal s e nyilatkozat éle természetesen Wettenstein József személye ellen és a comain ellen éleződik.

Tóth Pál dr. azonban nem maradt adós a válaszal és védelmébe vette Wettenstein Józsefet, rámutatván arra, hogy Wettenstein dr. rendelőjében való egyszeri látogatás elégséges ahhoz, hogy bebizonyítsa a comain csodálatos gyógyító erejét. A válasznak is meg lett az eredménye. Tipikusan magyar eredmény:

az orvosszövetség fegyelmet indított Tóth Pál dr. ellen, aki védelmébe mert venni egy zseniális magyar feltalálót és egy csodálatos gyógyítószert.

Ugy kell Tóth Pálnak! Tessék alkalmazkodni, tessék a maga orvosi lelkiismeretét a vaskalaposokhoz szabni, beleilleszkedni klikkekbe és érdekeltségekbe s akkor még hamarosan egészségügyi főtanácsos is lehet belőle, így azonban a fegyelmet megindították ellene csak azért, hogy Wettenstein mellől kilőjjenek valakit, aki használni tudna neki. Hozzá tartozik a kérdéshez az is, hogy az igazságot és a valószágot elhallgattatni nem lehet, magában a magyar országgyűlésben 25 orvos és képviselő, közöttük Éhn János dr., az Orvos Szövetség alelnöke is Wettenstein mellé

állottak s most már Wettenstein nincsen annyira izolálva, mint eddig volt és úgy a nyilvánosság, mint a külföldi figyelmek ráterelődött Wettenstein Józsefre és a comainra, szóval van egy Wettenstein-probléma, amelyet nem lehet letagadni s ez a Wettenstein-probléma megoldásra vár.

A Wettenstein-probléma föl van vetve s Friedrich István 1930 május 2-án a képviselőházban mondott beszédében meginterpellálta a kormányt, hogy egy magyar orvos találmányát, amelyről annyi ezer ember gyógyult meg,

miért nem karolja fel az állam?

Mussolinist is elkedveleniti az Orvosszövetség

Wettenstein József dr. az elmúlt esztendőben már majdnem megnyerte az ütközetet, mert az olasz tudományos körök, sőt az olasz miniszterelnök figyelmé odairányított a Wettenstein-féle comainra. A magyar érdekeltég, a gyógyprofesszionizmus azonban sorompóba szállt és igyekezett elgáncsolni. A harc még folyik, ennek az ügynek aktái még nincsenek lezárva, de hogy a magyar közvélemény tisztán lásson, előadjuk az egész ügyet.

Host Venturi. — Mussolini egyik régi hű embere és bizalmasa — akinek

halálosan beteg feleségét Wettenstein gyógyító eljárása talpraállította,

felhívta Wettensteinre Mussolini figyelmét. Mussolini, akinek megvan a fogékonysága nagy kérdések iránt, elhatározta, hogy utánanézz a kérdésnek. Nyomban megbizta Mendes Guidó egyetemi professzort, aki a római Battisti-féle római tuberkulotikus kórház igazgatója, hogy vizsgálja felül Wettenstein gyógy módját. Az olasz professzor mult év június 20-án feleségével, — aki az említett intézet bakteriológusa — megérkezett Budapestre és

egy hétiig figyelte Wettenstein József Damjanich-utcai rendelőjét.

Eredményéről jelentést tett Mussolininek és az eredmény a lehető legkedvezőbb volt. A Duce ajánlatot kért Wettensteintől.

Az ajánlat az volt, hogy Wettenstein százezer adag comaint felhasználhat különböző állapotban levő tüdőbetegeken a római Vöröskereszt-kórházban.

Ha ezek a kísérletek bevalnak, akkor az olasz kormány már előre biztosította magának az elsőbbségi jogot a szernek Olaszországban való bevezetésére.

Wettenstein ajánlatához az olasz minisztertanács hozzájárult és megszerezte az olasz király hozzájárulását is. A királyi dekrétum a *Gazetta Ufficiale del Regno* 1929 szeptember 28-iki számában jelent meg 1818. szám alatt.

Wettenstein azonban mégsem jutott odaig, hogy kísérleteit Rómában folytathassa,

mert megmozdult a magyar orvosszövetség és sorompóba állította Neumann bécsi egyetemi tanárt és főleg Morelli római egyetemi professzort, aki az olasz tüdővészellenes küzdelem teljathalmu kormánybiztosa és aki berendezkedett a sablonos gyógyításokra és az azzal egybekötött költségvetésre.

Morelli professzor mindent elkövetett, hogy Wettenstein ne végezhesse el a próbákat, de Mussolini kötötte magát hozzájuk. Erre Morelli budapesti támogatást kapott, elküldte egyik bizalmi emberét a budapesti orvosszövetséghez, amely Wettenstein Józsefre a lehető legkedvezőtlenebb határozatokat hozta, sőt mozgósította Neumann profeszort is. Ezzel Wettenstein József római kísérleteit elválták. De nem vághatták el

Szénási Sándor a hölgyközönséghez

Hölgyeim!

Kénytelen vagyok engedni az immár több ezer oldalról megnyilvánult óhajoknak és az ezidei

nyári nagy selyemvásárral

ma, hétfőn reggel 8 órakor kezdem meg.

Araim minden selyemvásárom alkalmával nem remélt kellemes meglepetés volt számukra, igyekeztem ezuttal tultenni sajátmagamon. Kívánságaiknak így eleget tettem és várom szives látogatásukat.

Kitünő tisztelettel
Szénási Sándor

IV., Bécsi-utca 5., a Deák Ferenc-utca sarkán
Fiókküzlet: Wien, I., Petersplatz 3. (Graben, 26-os ház)

egészen attól, hogy az olasz nyilvánosság és az olasz orvosi körök elé ne kerüljön a comainnal.

A velencei kísérletek eredménye

Garioni, a velencei kerület prefekta, meghívta Wetteinstein, hogy ott két kórházban folytassa kísérleteit.

Huszonegy beteget adott neki, akikről már az orvostudomány lemondott.

Amikor Morelli megtudta, hogy Wetteinstein Velencébe jön, nyomban megjelent, hogy Wetteinstein nehézségeket okozzon és ő választotta ki azokat a betegeket, akiket felfogása szerint már nem lehetett megmenteni. De a comainál sebb volt, mint az intrikák,

mert Wetteinsteinnak sikerült a huszonegy beteg közül négyet teljesen meggyógyítani és a többiek állapotában pedig jelentékeny javulás állott be.

A Wetteinstein-féle kezelés mindössze 30 napig tartott. Az eredményre vonatkozóan a következő levelet intézte Garioni Wetteinstein Józsefhez:

Consorzio Provinciale Antituberculare di Venezia. No. 320. Venezia, 1930. febr. 11. VIII.

Dr. Wetteinstein József urnak

Venezia.

Az Ön kérését teljesítve, örömmel közlöm Önnek a Comainnal való tuberkulózis kezelési kísérletek felülvizsgálatával általam megbízott orvosbizottságnak elemi terjesztett jelentését.

A Consorzio Provinciale Antituberculare Nagys. Elnökének — Venezia. Az Öntől kapott megbízatásunk következtében alulirottak három egymásutáni pénteken megvizsgáltuk az Ospizio Marionoban, valamint az Ospedale di Secca Sessolá-ban fekvő és közös megegyezéssel kezelésbe adott betegeket a Prof. Wetteinstein gyógymódjával elért eredményeket. Szombaton reggel összejöttünk Prof. Jona szobájában, meghallgattuk dr. Wetteinstein egyik asszisztensének jelentését, aki kielégítő pontossággal refe-

rálta az általuk észlelt eredményekről, amelyek legnagyobb részben megegyeznek az általunk észleltekkkel.

Ezen összejövetelünk nyomán alulirottak megállapították, hogy az egyik kezelt betegnél a kezelés három hete alatt nyilvánvaló javulás állt elő, hogy a többi esetekben az általános állapotuk részleges javulása észleltetett, amelyek euphoria érzésben, a testsúly változó növekedésében, fokozott vizeletelválasztásban, egyeseknél köpet csökkenésében nyilvánultak, ezenkívül a szervezet védekező erőinek növekedése jelentkezett a vérben lévő lymphocyták mondatni állandó megszorodásával.

Ezen eredmények következtéseképpen alulirottak mondták és most ismétlik, hogy a kísérlet még nincs befejezve, s így eddigelé még nem döntö, de a gyógymóddal a fentebb kifejtettek alapján érdemes foglalkozni és érdemes azt folytatni. 1930 február 10. VIII.

Aláírva: Fabio Vitali, Giuseppe Jona, Raffaello Vivante.

Ezen első eredmények fölötti, Önnel együtt érzett örömben élénken kívánom, hogy ezeket az emberiség javára az egyetlen igazi és lényeges, azaz a teljes döntő sikerrel megkoronázva lássuk.

Tisztelettel

Garioni s. k. elnök.

Igy fest a valóságban és valójában a Wetteinstein probléma, amelyet fel kellett vetni immáron a magyar nyilvánosság előtt: fel kellett vetni, hogy egy magyar kulturtragédiáról leírásunk a leplet és hogy módot adjunk azoknak, akinek kezében van a kérdés, arra, hogy elővegyék, foglalkozzanak vele s a comaint juttassák el a névtelen magyar betegekhez, azokhoz a szegény magyar szenvedőkhöz, akik, mire eljön az ősz, megindulnak hosszú, végeláthatatlan menetekben a falusi temetők felé.

Kúdr Lehel.

Örömkönnnyek között nyerte meg Ujpest a futballbajnokságot

„Százhetvenezer pengőnkbe került a bajnoki év, de megérte” — Diadalmármor Ujpesten — A polgármester izgalmasan a meztelenre vetkőzött csapatnak mondott köszönetet

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Fordítsuk le az egész ügyet laikus nyelvre: vasárnap délután az ujpesti futballstadionban dőlt el, ki lesz Magyarország futballbajnoka. Ha Ujpestet megverik, a bajnok a Ferencváros lesz.

akkor hiabavaló volt egy esztendőn keresztül minden erőfeszítés és minden — pénzáldozat.

Husz éve állítják az ujpestiek a bajnokságot és husz éven keresztül gyakran közel voltak hozzá. De a babért sohasem tudták elragadni. Most végre... Ha ma Ujpest győz, a bajnokság ezáltal először Ujpestre vándorol. Ezek az ujpesti fiúk igazán kiérdemlik a diadalt, a nyáron már megszerezték a Középeurópai Kupát és ehhez a büszke trofeumhoz már csak a magyar bajnokság hiányzott. A mai mérkőzést tulajdonképpen ellenfelüknek, a miskolci csapatnak pályáján kellett volna lebonyolítani, de az ujpestiek feltették csapatukat az idegen környezettől és

kézpénzért megvásárolták Miskolctól a pályaválasztói jogot. Ujpest 9000 pengőt fizetett kézpénzben a miskolci Attilának



TENISZ ING

rövid ujjal, fehér, szellős panama-anyagból. Nyitva és csukva viselhető. Nagyon praktikus, elegáns és tartós viselet

7.50 Pengő

Postán bérmentve szállítunk.

FENYVES

CALVIN-TÉR 7

ANDRASSY-UT 4

azért, hogy a mérkőzést Ujpesten rendezzék meg.

A pénz egy részét körülbelül 3500 pengőt, nem maga az egyesület fizette, hanem az ujpesti iparosok, kereskedők, lateinerek és munkások adták össze. Az ujpesti kereskedők és iparosok a mai rossz gazdasági viszonyok mellett is lerótták obulusaikat. De

jöttek Inasgyerekek is és hozták a megszórt filléreiket.

Délelőtt pedig egy mintegy hetven év körüli úgynök látogatott be az Ujpest helységébe, ezekkel a szavakkal:

— Én ugyan csak egy sportot ismerek, az alsó, de a nagy cél érdekében hoztam husz pengőt!...

Egész Ujpest megjelent a bajnokság döntőjében. A nagy gyárak hivatalnoki kara, a munkásság, a kereskedők, az iparosok, az egész városháza. Az elnökségi páholyban ott ül Aschner Lipót, az Egyesült Izzó vezérigazgatója. Ő az elnök. Jobbján Semszy Aladár ujpesti polgármester ül. Aztán Wolfner András báró és Wolfner György, Mauthner börgyáros, Szűcs János, Szurday Róbert. A páholyokban a GyOSz egész ujpesti fiókja.

Mauthner börgyáros megkérde, mit költött az idén Ujpest csapatára:

— Több mint 170.000 pengőt — válaszolja — de ha megnyerjük a bajnokságot, igazán megéri.

Tízszekert költöttek el játékosokra, semmi sem volt drága nekik és ha a mai kétszer negyvenöt perces mérkőzésen veszítenek, fuccsba megy minden álmuk.

Még nem kezdődik meg a mérkőzés és

a nagy tribünön egy hölgy rosszul lesz az izgalomtól.

Ez a fiatalasszony az egyik nagy ujpesti gyár pénztárosnője és olyan szenvedélyesen izgul a mérkőzéseken, hogy vasárnaponként nem tud a saját lábán hazamenni. Azért a világot se mulasztana el egy meccset sem.

Félhat felé indult meg a mérkőzés. Ujpest többet támadott, a miskolciak viszont elkészen védekeztek. Már

csaknem az egész féldő letelt és még mindig nem volt eredmény.

A vezér, Aschner Lipót ajkát harapdálja. Az egyik főfunkcionárius Maros Oszkár autóba ül, mert nem bírja az izgalmat és csak percek múlva érkezik vissza, halálsápadtan tudakolva az eredményt.

— Sajnos, még mindig csak 0:0.

Az első féldő vége felé rugja be Ujpest az első gólt. Hát uglátszik, mégis csak győzni fognak.

Ujpesten a futballrajongók asztaltársaságot alapítottak, amelynek a neve: Dumavár. A Dumavár tagjai többnyire idősebb ujpesti urak. Most a féldőben az

egyik Dumavár tag kalapot vesz a kezébe és gyűjt, hogy még több pénzüket legyen majd a játékosoknak, ha győznek...

Lenn az öltözőben Aschner Lipót lelkesíti a fiukat.

A második féldő rögtön szerencsésen indul, már a második percben a miskolciak hálójában hever a labda. Aztán berugják a harmadik gólt is, amelyre Miskolc felel egy góllal. És

végül 4:1 arányban Ujpest győz.

Amikor a bíró lefújja a mérkőzést,

a tribün népe, mint egy ember áll fel és a Himnuszt énekli.

A pálya közepén Ujpest csapata áll, amely most először, husz év óta megnyerte a magyar bajnokságot. Wolfner András megöleli Aschner Lipót:

— Boldog vagy?

— Nagyon... nagyon... — és Aschner Lipót sir.

A hangos beszélő Szemere bácsi, a Dumavár vezére, beszél a játékosokhoz. Megköszöni nekik az egészsévi fáradságtalan munkásságukat, aztán köszönetet mond az elnöknek, Aschner Lipótnak. Aschner is beszél. A

Mindenki tagja akarna lenni a törvényhatósági tanácsnak

Valószínűen június 11-én választják meg a tanács tagjait

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Az új fővárosi törvényt még nem is szentesítette a kormányzó és máris a legnagyobb erővel megindult a tülekedés a hatalmat és pénzt jelentő törvényhatósági tanács állásukért. Olyan korteskedés és hajszá körvonalai bontakoznak ki, amely már önmagában is szomorúan jellemzi azt a jövőt,

amely a főváros adminisztrációjára és természetesen lakosságára vár. Pedig, higgyék el az urak, kár ezért a nagy erőfeszítésért, mert az új — szerencsétlen — törvény minden bizottsági tagnak lehetővé teszi, hogy kereszen.

Tudvalevően százötven választott tagja lesz az új törvényhatóságnak. A törvény minden üzem élére igazgatóságot állít, amelynek tagjai — szerintük eléggé el nem ítelhető módon — jelenléti díjat kapnak. Már most mélytőlásának számba venni, hány üzeme van a városnak és akkor könnyen kiszámíthatják, hány

minden bizottsági tagnak jut egy-egy — kisebb-nagyobb — koca,

az új fővárosi törvény alkotóinak jóvoltából. Nem kell félni, nem lesz itt semmi baj!

Arról a csekélyesről talán nem is érdemes beszélni, hogy az új törvény

a személyi kiadásokat legalább ötszáz-ezer pengővel emeli évente,

amely összegnek több mint a felét a törvényhatósági tanács tagjai fogják kapni áldásdus működésük ellenértékéül. A törvény ugyan reájuk bizza, hogy fizetésükről döntsenek, vagy pedig kimondják, hogy ingyért is hajlandók a város érdekeit szolgálni. El kell azonban ismernünk, hogy a tanács tagjág

egész emberek egész munkáját

követeli meg és így méltányos, hogy ezért a munkáért ellenértéket kapjanak. Persze azért kivánatos, erkölcsös és nemes cselekedet volna, ha

az ingyen-szolgálatra szánnák reá magukat,

mert ezzel egyrészt megtakarítanak legalább 300.000 pengőt, másrészt nyomban lelohadna az állásért való nagy lelkesedés, amely ma már határt nem ismer.

Mindentől eltekintve azonban, lassan kibontakozik már a törvényhatósági tanács képe, mert

ismeretes már néhány olyan név, amelynek viselője feltétlenül belekerül a város ügyeit vezető testületbe

Igy az egységes közszégi polgári párt tagjai közül Kozma Jenő dr., Gaár Vilmos dr. és Glücksthal Samu dr. egészen bizonyosan tagjai lesznek a tanácsnak. A közszégi keresztény párt részéről Wolff Károly dr., Csilléry András dr., Petrovác Gyula és Nagy Ferenc mellett egyöntetűen nyilatkozik meg a párt bizalma. Az ellenzéki pártok hét, jó esetben nyolc mandátumhoz jutnak a huszonhat közül. Elintézték dolog, hogy a szociáldemokraták Peyer Károlyt, Büchler Józsefet, Bánóczy László dr.-t és — ha egy negyedik mandátumot is ki tudnak maguknak harcolni — Bresztovszky Edét küldik a tanácsba. A demokraták két képviselője Bródy Ernő és Pakots József lesz, a nemzeti szabadelvű párté: Baracs Marcel és egészen bizonyosan mandátumhoz jut Friedrich István is. A pártonkívüliek, akik között talán az egyetlen Polónyi Dezső jöhetne számításba, csak akkor juthatnak egy mandátumhoz, ha erről a szocia-

közel nyolcezer főnyi publikum még mindig nem akar távozni. Sorra emelik vállakra a játékosokat, aztán Langfelder Ferencet, az Ujpest igazgatóját, majd Bányai Lajos tréneret. A játékosok összeülekeznek, csókolóznak, majd mindenki levonul a tribünök alá, hogy kezet szorithasson a játékosokkal. Az

öltözőben megjelenik a polgármester és a közben már meztelenre vetkőzött fluknak köszönetet mond Ujpest nevében.

Bányai, a tréner, boldogon áll neveltjei között, ő azért, mert ma győzött a csapat és ezzel bajnok lett, háromezer pengőt kap. Ez a háromezer pengő forgott veszélben ma délután.

Természetesen

az ujpesti lányok és aszonyok is szeretnének lemenni az öltözőbe, de a bátrabbak is visszarebentek az öltöző bejárattól...

A városban énekelnek az utcán, az ablakokból integető kezek hajolnak ki, az utcán ismeretlen emberek csókolják egymást és néhány ujpesti gyáros engedélyéből vasárnap este több ujpesti kocsmában ingyen folyik a hordóból a sör...

listák hajlandók lemondani. Erre azonban — érthető okokból — alig van remény.

A törvényhatósági tanács és az új tizenkét bizottság tagjait — előreláthatóan —

június 11-én választja a közgyűlés.

A törvényhatósági tanács tagjainak megválasztása

lajstromos szavazással

történik.

Kiélesedett a harc a fővárosi tanácsnokválasztás körül

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A Reggeli Ujság beszámolt már arról a harcáról, amely a fővárosnál megüresedett két tanácsnoki állás betöltése körül folyik. A bizottsági tagok többségében már kialakult az az elhatározás, hogy Király Kálmán emeljük a tanácsnoki székbe és így lehetőséget teremtenek arra, hogy Csármán tanácsnok vegye át a középítési ügyosztály vezetését. Király Kálmán szemben igen erős pártja van Wossala Sándor főtanácsosnak is.

A bizottsági tagok felfogását kívülről igyekeztek befolyásolni. Az építészek köréből mozgolódás indult meg olyan irányban, hogy a középítési ügyosztály építész vezetése alá kerüljön. Tekintettel arra, hogy a tanácsnokokat a 311 tagból álló közgyűlés választja, a kívülről jövő beavatkozásnak eredménye nem volt, sőt a bizottsági tagok nagy részénél — mint illetéktelen beavatkozás — ellen-szenvet váltott ki. Az építész-tanácsnokot propagáló és érdekelt helyről megindított akció egyébként nemcsak formai szempontból váltott ki a bizottsági tagokból visszatetszést, hanem azért is, mert a vezetőállásba nem akarnak specializált ültetni. Az építész csak építész, míg a mérnök a Műegyetemen átfogó, az építészeti is magában foglaló tudást sajátít el. A középítési ügyosztályban nemcsak építési ügyeket intéznek, hanem mérnöki ügyeket is, mert hisz ennek az ügyosztálynak a mérnöki tudomány keretébe tartozó alosztálya is van. De mindezekről eltekintve, a bizottsági tagok felfogása szerint a középítési osztály vezetéséhez sokkal inkább szükség van vezetésre való rátermettségre, mint építőművészi tudásra. Az energikus és vezetési képességéről már tanuságot tett Csármán tanácsnok, akinek a személye garancia arra, hogy olyan rendellenességek nem fognak megismétlődni, mint amilyenek a Széchenyi-fürdő építkezésénél történtek.

Király Kálmán, a legposzibilisabb jelöltnek beföldön is elismert nagy szaktudásán kívül ép az adja a legnagyobb esélyt, hogy fegyelmet tartó jó adminisztrátornak ismerik, akinek vezetése alatt semmiféle vállalkozó érdekeltség nem juthat majd kiváltságos helyzetbe. Jellemző tünete a most folyó küzdelem heveségének, hogy az egyes jelöltek esélyeit az ellenpárti hívek különféle hírek terjesztésével akarják csökkenteni. Az ilyen állítású és szokatlan eszközök a bizottsági tagok körében természetesen nem találnak hitelt. Ami a jelöltek személyét illeti, azok nyugodtan várják a közgyűlés döntését.

Szakorvosi rendelő vér- és betegek részére. Ezüst Salvarsan-oltást Budapest, VII. Rákóczi-ut 32, L. L. Rókussal szemben. — Rendel egész nap.

Kosztpénzeket kedvező kamatozásmellett elfogadják Fáradi Balogh Constantia banküzlete. Fennálló 46 év óta. Budapest, VIII. Baross-u. 22. Telefon: József 355-75

Butor 50 háló... P 400-161 30 ebéd... P 500-161 Urizsobák, kombinált-szobák. Részletre is. PÁRTOS, VI. Andrassy-ut 12 (Belvárosi-ut sark)

SIRKŐ PFEIFER és HESZKY kőfaragóes erek új helyisége: Budapest, VII, Károly-körut 3/c (Dob-utca sarok)

Négyszázezer pengő után járó forgalmi adóval károsította meg az államot egy nagy budapesti cég

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Nagyszabású forgalmiadócsalás és adóeltitkolási ügyben indított nyomozást a pénzügyigazgatóság illetékes osztálya. Három héttel ezelőtt a főkapitányságon forgalmiadócsalással vádolták meg egy ismert, több külföldi városban nagyobb gyárakkal, Budapesten több lerakattal és raktárral rendelkező cég elnökét.

A feljelentés szerint

a cég budapesti irodájában esztendőkre visszamenően nem fizették le a forgalom után járó kötele 2 százalékos forgalmi adót, hanem szabálytalan könyveléssel csak a kimutatott tételek után rótták le a forgalmi adót.

A feljelentés arról is beszámolt, hogy a befolyt tételeket, amelyek forgalmi adó alá esnek, a veszteségszámlára vezették, vagy pedig semmilyen könyvbe nem vezették be és csak a kiküldött számlákon tüntették fel a forgalmi adó összegét.

A könyvek eltűnnek

A főkapitányság a feljelentést a pénzügyigazgatósághoz tette át, mert a rendőrség nem illetékes ilyen ügyekben nyomozást folytatni. A pénzügyigazgatóságon Csilléry pénzügyigazgató vitéz Csernák József pénzügyminiszteri tisztviselőt bízta meg az ügy referálásával és egyben elrendelte a forgalmi adóügyben a legszélesebb körű vizsgálatot.

Május 15-én a vizsgálatot vezető pénzügyi tisztviselő elrendelte, hogy dr. Zsoltár Béla pénzügyminiszteri titkár Pofcsék hites törvényeségi könyvszakértőt és a pénzügyigazgatósághoz beosztott detektívcsoporthoz tartozó bizottságot alkotva, szálljon ki a feljelentett cég központi irodájába és vizsgálja át a könyveket. A bizottság meg is jelent a kiküldött időben a megjelölt helyen, azonban

legnagyobb meglepetésükre, az üzleti könyvek egy részét nem találták és több olyan szállítókönyvet és más egyéb üzleti iratot is eltűntettek, amelyeknek átvizsgálása a vizsgálat szempontjából igen fontos volt.

Mégis a megtalált üzleti könyvekből megállapították, hogy valóban nagyobb szabású forgalmi adó visszaélés történt.

Telefonál a detektív

A pénzügyi hatóságok a forgalmi adó csalási ügyben folytatott nyomozáson kívül más irányban is kutatni kezdtek és főképpen

azt akarták megállapítani, hogy a házkutatást és könyvvizsgálatot megelőzőleg, ki küldhetett a cégnek a bizottság kiszállásáról értesítést.

Hosszas nyomozás után megállapították, hogy

egy hatósági személy, aki a pénzügyigazgatóságnál teljesít szolgálatot és történetesen ebben az ügyben nyomozott, követte el ezt a szabálytalanságot.

A nyomozó hatóságok intézkedésre a pénzügyigazgatósághoz beosztott hatósági személyt felfüggesztették, a fegyelmi vizsgálatot megindították ellene.

A forgalmiadócsalási ügyben

a lefolytatott vizsgálat mintegy 400.000 pengő után állapították meg 2 százalékos forgalmi adó eltitkolást,

amely cirka 8000 pengővel károsította meg az államkincstárt.

A fennálló rendelkezések szerint a forgalmi adó eltitkolása után tiszteres büntetés fizetendő.

A kultuszminiszter felavatta Debrecenben a Déry-muzeumot

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Debrecen város és a tisztántuli közönség vasárnap délelőtti lélekemelő ünnepség keretében avatta fel a Nagytemplom és az ősi református kollégium tőszomszédságában épült

Déry-muzeumot, amely a vidék egyik legjelentősebb modern kulturintézménye.

A felavató ünnepségen megjelent Klebelsberg Kunó gróf közoktatásügyi miniszter, vitéz Sipos Árpád altábornagy a honvédelmi miniszter képviselőjében, továbbá Petry Pál államtitkár, Magyary Zoltán és Jeszenszky Sándor miniszteri tanácsos, Maday Gyula és Szabó Zoltán országgyűlési képviselő, Ruffy-Varga Kálmán dr., Madós György dr. és Sesztina Jenő felsőházi tag.

Az ünnepség a városi dalárda énekével kezdődött, majd Vásáry István polgármester mondott beszédet, amelyben rámutatott arra, hogy

Debrecen századok óta igyekezett előmozdítani a nemzeti közművelődést és erre sokszor jelentős áldozatot hozott.

Csűrös Ferenc, közművelődési tanácsnok ismertette ezután a Déry-muzeum keletkezésének történetét, majd Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter emelkedett szólásra. Beszéde elején kegyeletos szavakkal adózott Déry Frigyes emlékezetének.

— Sajnos, ritkábbak lettek utjabban a mecénások — mondta a miniszter —, Déry Frigyes mellett csak Vagyázó Ferenc grófnak, Apponyi Sándor grófnak és nemes élettársának nevét említhetjük az utóbbi időben a nagy adományozók sorában. Budapesten igen sokáig a magyar művelődés fejlődése három intézményen nyugodott: az egyetem, a Nemzeti Múzeum, a Tudományos Akadémia voltak a művelődés alapjai. Debrecenben is a triász alakul ki. A központi egyetem épületének befejezéséhez és a Déry-muzeum megnyitására esatlakozik a debreceni Tudományos társaságnak, a Tisza István tudományos társaságnak munkája is.

Beszéde végén a miniszter a muzeumot megnyitottnak jelentette ki, azután Ecsedy István dr. muzeumi igazgató kalauzolásával megtekintette a termek sorát.

Déli egy óraker a miniszter kíséretével együtt résztvett a város által tiszteletére rendezett szükkörű banketen, délután megjelent a debreceni hősök emlékfáinak felavatásán, este pedig résztvett Hubay Jenő Petőfi szimfóniájának az „Arany Bika” dísztermében lefolyt előadásán.

A miniszter és kísérete éjjel 12 óraker utazott el Debrecenből.

Kürten Péter, a düsseldorfi kéjgyilkos mai kihallgatásán két gyilkosságot bevallott Egy cselédleány fölismerte benne a támadóját

Düsseldorf, május 25.

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Most már egészen kétségtelen, hogy Kürten Péter személyében sikerült lefogni a régen keresett kéjgyilkost. A rendőri nyomozás megállapította, hogy Kürten Péter feleségével együtt a Mettmannstrasse egyik bérházában albréleti szobában lakott. Ez az utca a Flिंगern nevű városrészben van, amelynek környékén a múlt esztendőben több kéjgyilkosság és gyilkossági merénylet történt, anélkül, hogy a tettesnek nyomára akadtak volna.

Az is megállapította a rendőrség, hogy Kürten ezelőtt a Schiess-Defries műveknél, mint közműves dolgozott, de negyedév óta munka nélkül állt.

A házban zárkózott, tartózkodó embernek ismerték, csak a közelmúlt napokban a város mellett lévő Greifenwaldban megkísérelt erkölcstelen merénylet irányította rá a figyelmet. Kürten, aki az utolsó napokban összehűzött a feleségével, gyanút fogott, úgyhogy pénteken már nem tért vissza a lakására, hanem a városnak másik részében bérelt szállást.

A nyomozó detektívek meglátták, hogy Kürten szombaton délután találkozik a feleségével a Rökus-téren, itt azután rajtaütöttek és nyomban megbilincseltek.

Annymira meg volt lepve, hogy ellentállást sem fejtett ki. A gyilkost szombaton délután és az est folyamán elvezették néhány olyan

helyre, ahol a múlt év nyarán kéjgyilkosságok történtek.

Egy cselédleány, aki abban az időben megátamodott áldozatok közül életben maradt, a legnagyobb határozottsággal felismerte a merényletjét és megerősítette azt a bizonyosságot, hogy a rendőrség Kürten Péterben a düsseldorfi tömeggyilkost fogta el.

Egyelőre természetesen kétséges, vajjon Kürten követte-e el valamennyi gyilkosságot, annyi azonban bizonyos, hogy elfogatásával veszedelmes gonosztevőt tettek ártalmatlanná, akinek bizonyossággal rovására lehet írni, a düsseldorfi büncselekmények jelentékeny részét.

Düsseldorf, május 25.

Kihallgatása során hivatalos rendőrségi közszerint Kürten Péter bevallotta, hogy ő ölte meg Holiger Rózát és Scheer Rezső rokkantat.

Holiger Rózát a múlt év februárjában 13 késszurással a mellében találták meg egy deszkakerítés alatt. A holttestet gyilkosa petroleummal leöntötte és meggyújtotta.

Ez keltette fel a figyelmet a leány holttestére. A deszkakerítés, amely mögé a tettes a holttestet rejtette, Kürten Péter lakásának közelében van. Az 54 éves Scheer rokkantat néhány nappal később találták meg holtan. Őt is késszurásokkal ölték meg, a halálos szurások hátában és a nyakán érték. Kürten azért ölte meg Scheert, mert ez tudott valamit arról, hogy Kürten gyilkolta meg Holiger Rózát.

Bethlen István gróf miniszterelnök nagy koncepciójú gazdasági program összeállításával foglalkozik

Még a nyári szünet előtt törvényt készítenek a mezőgazdaság szanálására vonatkozó tervekben — Oszszel már rozssal kevert típuskenyeret sütnek a pékek az egész országban

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Hosszas tanácskozások után elkészültek a tervek, amelyek a mezőgazdaság szanálására vonatkoznak s a xelmúlt hét péntekjén a minisztertanács is hozzájárult azokhoz a sürgős rendelkezésekhez, amelyek a gabonakampány megindulása előtt a buza árának stabilizálására, a gabonavásárló hálózat kiépítésére és az ugynevezett lisztadóra vonatkoznak.

Bethlen István gróf miniszterelnök személyesen vezette ezeket a szigorúan bizalmas tárgyalásokat s ugyancsak ő vezeti tovább azokat a megbeszéléseket, amelyek a munkanélküliség megszüntetésére az ipar, a kisipar és a kereskedelem szanálására irányulnak.

Kétségtelen, hogy a mezőgazdasági természetű intézkedésekre volt a legsürgősebben szükség, amint azt az ipar és kereskedelem reprezentánsai is elismerték. Nemesak azért, mert a mezőgazdaság talpraállítása új erőt jelent a fogyasztópiac vásárlóképeségének a fokozásában, hanem azért is, mert a buzakampány rövidesen megkezdődik.

Értesülésünk szerint mindazokat a terveket és rendelkezéseket, amelyeket rövidesen kibocsát a pénzügyminisztérium és a földművelésügyi minisztérium

egységes rendszerbe foglalva törvényjavaslat formájában tárgyalja le a képviselőház még a nyári szünet előtt,

ez azonban csak az első lépés annak a nagyszabású gazdasági koncepciónak a kiépítésében, amelyen Bethlen István gróf hetek óta dolgozik.

Politikai körök s a gazdasági tényezők is évek óta kifogásolják, hogy nem született meg még egységes, nagy gazdasági program s a miniszterelnök elhatározta, hogy a különböző és elaprózott tervek egységesítésével nagy, átfogó programot készít.

Ennek a programnak az elkészítését szükségessé teszi a külföldi kölcsön is, amelynek legnagyobb részét természetesen hasznos

beruházásokra fordítják. Ezeket a beruházásokat egységes tervbe foglalva kívánja végzetelni a miniszterelnök, aki mielőtt a külföldi kölcsön felvételére kerül a sor, teljes programot dolgoz ki a kölcsön felhasználására vonatkozólag is.

A mezőgazdaság szanálására vonatkozó törvénynek egyik érdekes rendelkezése lesz az a pont,

amely az ugynevezett típuskenyernek a bevezetésére vonatkozik. A már kész tervek szerint ugyanis a kiváló minőségű buzafajtákat elsősorban exportcélokra gyűjtik össze s a belföldi kenyérfogyasztásra bizonyos keverési arányaimot állapítanak meg, s idehaza a másodrendű búzából is rozsból készült kenyeret szabad a pékeknek készíteniük.

Ezen a téren nem Magyarország lesz az első, mert Olaszországban és Csehországban, a buzaimport csökkentésére már évek óta életben vannak rendelkezések, amelyek előírják, hogy a kenyérfélesztésnél milyen mennyiségben szabad búzát és milyen mennyiségben kell rozst felhasználni.

Az új pápai nuncius hétfőn délután tartja az első fogadódélutánját

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Angelo Rotta, az új pápai nuncius május 13-án nyújtotta át megbízólevelét ünnepélyes keretek között a kormányzónak s hétfőn délután rendezti a nunciatura disztéri palotájában az első fogadónapot. A külügyminisztérium erre az alkalomra meghívókat bocsátott ki a magyar közélet és a külföldi követségek vezetőinek címére s a meghívó szövege a következő:

— A pápa Öszentsége által Magyarországra küldött apostoli nuncius, Angelo Rotta, tébra érsek ur, megbízólevelét a Kormányzó Ur Ófömméltóságának 1930 május 13-án ünnepélyes kihallgatáson ányujtván, az ezután szokásos fogadást folyó évi május 26-án délután öt óraker az apostoli nunciatura I. kerület, Disztér 5. szám alatt lévő épületében tartja meg. A fogadótásra a magyar királyi külügyminiszter az apostoli nuncius ur önagyméltósága nevében tisztelettel meghívja.



Szántó György

új történelmi regénye

UTOLSÓ HAJNAL ELSŐ HAJNAL

Kleopatra világrengető szerelmei
Caesartól Antoniusig

Ujabb meglepő emelkedés a nemrég felfedezett erdélyi tró merészen ívelő pályáján

A 460 oldalas kötet ára P 5.80

Dante-kiadás

REGD
Castrol
MOTOR OIL

Központi Tejcarnok
Pasztörözött palacktej

Fölvavatták Bródy Sándor

Móricz Zsigmond emlékbeszéde

siremlékét

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A magyar irodalmi és művészeti világ impozáns részvételével avatták fel vasárnap délelőtt a rákoskeresztúri temetőben Bródy Sándor siremlékét, amelyet a pesti izr. hitközség emelt a nagynevű írónak. A siremléket Forgách-Hann Erzsébet szobrászno alkotta. A fehér emlékkövön, amelyen Bródy Sándor íróművészetét a sugárzó napba mártott író-toll jelképezi, a «Nap lovagja»-ból idézett következő felirás foglaltatik: «Nekünk tanítónak, papnak, katonának kell lenni egy-

aki valóban tanító, pap és harcos katona volt a magyar irás terén.

Dr. Grauer Vilmos, a pesti izr. hitközség kulturális elöljárója igen szépen beszélt Bródy Sándor soha nem muló jelentőségéről. Utána Móricz Zsigmond mondott emlékbeszéde. — Ismertelek és szerettelek — mondta. — Tanítványod voltam és lelkes tisztelő. Itt él bennem gyönyörű és férfias alakod, a férfiszépség különös jelensége. Akit az Isten jókedvében teremtett s akinek megadtott, hogy életedben örömet, nagyszerű érzéseket s nagyszerű cselekvést végezhettél. Az élet embere voltál, mint író, holott az írók rendszerint el vannak vágyva magától az életől, mert elméjük munkája az elvonultság és a gondokban tépelődő vívódás szokott lenni. De te más voltál. Neked rózsákat szórt utadra a sors és mint kivételes személyt, ha nem is diadalszekeren, de a szemek fényességében és a szívek rádfonódásában fürdett.

Móricz Zsigmond gyönyörű emlékbeszéde mély meghatottságba ragadta a kegyeletű ünnep egész közönségét, utána még Géczy István mondott megkapó beszéde a vidéki színészet nevében. A kegyeletű ünnep végével a közönség virágokkal borította el Bródy Sándor sírját.

Borvendég Ferenc tanácsnok a Gázművek élén

Szerződését szerdán tárgyalja a tanács

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Megbízható helyről arról értesülünk, hogy a tanács szerdai ülésén letárgyalja azt a szerződést, amely

Borvendég Ferenc tanácsnokot a Gázművek vezérigazgatói székébe ülteti.

A szerződés megkötésének — értesülésünk szerint — még kisebb akadályai vannak, de, amint velünk közölték, ezeket szerdai sikerrel majd elhárítani. Borvendég Ferenc szerződése teljesen megegyezik azzal a szerződéssel, amelyet annak idején néhai Rózsa Károly kapott és amelynek alapján Deutsch Lajos ma is vezeti az Elektromos műveket.

Borvendég Ferenc kiválása a tanácsból érzékeny és nagy vesztesége a közérdeknek, amelynek ő mindenkor hű, szókimondó, megalkuvást nem ismerő harcosa volt — sokszor saját jól felfogott érdekeinek rovására is. Széles látókörű, nagyszerű, vezetésre teremtett, határozott, erős akaratu és megint-határozott jellemű egyéniség távozik vele abból a nemes és nagy hagyományokra visszatekintő testületből, amely oly sok szeretettel, áldozatkésséggel és önfeláldozással szolgálta a főváros polgárságának érdekeit és amely most — az új törvény rendelkezéséből — megszűnik.

Borvendég Ferenc nehezen határozott nagy és a főváros életére messze kiható kérdésekben. De ha döntött, sziklaszilárdan állott meggyőződése mellett és mindenkivel szemben felvette a harcot a maga tiszta és önzetlen igazának védelmében. Hogy egyébre ne utaljunk, a bányászati körülmények folyó harcban éveken át körömszakadtáig védte a főváros érdekeit és nem engedett álláspontjából, amelyet nagyszerű logikával és a meggyőző-

dés hevületével védett meg. Most, hogy ő elmegy — szabad az ut a bányászati áram számára.

Bizonyos, hogy Borvendég Ferenc a Gázművek élén is egész ember lesz; telve ener-

giával, akarással, hozzáértéssel és a főváros szeretetével. Végtelenül sajnáljuk távozását a városházáról, ahová — reméljük — egyszer talán megint csak visszahívja őt a polgárság bizalma és akarata.

Változatlanul dul a harc a győri Kamarában

Felmentő ítélet, amelyet az elnök nem akar végrehajtani

Győr, május 25.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Négy vármegye huszezer kereskedője és iparosa a legnagyobbfokú elkéséredéssel tárgyalja a győri kereskedelmi- és iparkamara immár két éve húzódo botrányát. Mint ismeretes, egy pékmester feljelentésére még 1928-ban fegyelmi vizsgálat indult meg Szommer Ernő dr. kamarai főtitkár, Karikó Imre dr. titkár és Kemény Dezső irodatiszt ellen, akiket szabálytalanságokon és mulasztásokon kívül sikkasztással, csalással és okirathamisítással is meggyanúsítottak. A tisztviselőket már fél éve felfüggesztették állásukból és félzoldra fogták őket.

A fegyelmi vizsgálat már hatvanezer pengőt emésztett fel,

nem számítva a felfüggesztett tisztviselők pótlására alkalmazott ideiglenes tisztviselők fizetését,

amikor végre 1929 december 29-én ítélethozatalra került volna a sor. Ekkor tartotta ugyanis közgyűlést a kamara. Az elnöki tanács azt javasolta, hogy a felfüggesztett fő-tisztviselőket mozdítsák el állásukból, azonban

a közgyűlés ezt a javaslatot nagy többséggel leszavazta.

Most már várni lehetett, hogy az ügy hamarosan lekerül a napirendről s a félreállított tisztviselők újra elfoglalhatják helyüket. Azonban nem ez történt. A közgyűlési határozat, melyet felterjesztettek a kereskedelmi miniszterhez, azzal érkezett vissza, hogy a határozat még nem ítélet s ezért a közgyűlésnek újra ítélnie kell. 1930 április 24-én ült újra össze a közgyűlés és most már formálisan is rehabilitálta a két év óta szenvedő tisztviselőket, amennyiben 54 szóval 2 ellen csak mulasztással marasztalta el őket pénz-bírságban

s kimondta, hogy az elnökségnek a felfüggesztésre vonatkozó régi végzését megsemmisíti és utasítja az elnököket, hogy Szommer dr.-t, Karikó dr.-t és Kemény Rezsőt azonnal rendelje be hivatali szolgálattételre.

Amikor a nevezett három ur a közgyűlést követő napon szolgálattételre jelentkezett Morvay István kamarai elnökkel, az elutasította őket, kijelentvén, hogy

az ítéletet nem hajlandó végrehajtani mindaddig, amíg a miniszter jóvá nem hagyja.

Az elintézésnek, illetőleg az el nem intézésnek ez a módja nagy felháborodást keltett a kamara alá tartozó négy vármegyében főként azért, mert

Morvay elnök és a köréje csoportosuló elenyésző kisebbség eljárásával rést ütött a kamara autonómiáján,

hiszen fegyelmi ítéleteiben szuverén hatalom, melyet a miniszter sem dönthet meg, ha maguk az elítéltek nem apellálnak hozzá.

Ezt világosan előírja a Kamara kormányha-

tósági uton jóváhagyott fegyelmi szabályzatának 4-ik és 12-ik paragrafusa. Morvay István elnök eljárása éppen ezért törvényellenes és állásfoglalása maga ellen fordította a négy vármegye kereskedőit és iparosait. Az egyes városok rendre beadvánnyal fordulnak a Kamarához és követelik az ítélet azonnali végrehajtását.

A múlt héten például a veszprémi kamarai tagok beadványa érkezett a Kamara elnökséghez

s ebben a többi közt ezt írják:

El vagyunk határozva, hogy kérelmünk teljesítése nélkül

nemcsak rendkívüli kamarai közgyűlést hívunk össze az ügyrend értelmében, hanem a miniszter urhoz is egy kamarakerületi küldöttséget vezetünk,

hogy a győri Kamarát a szencziók közül kímélve, a költséget beszüntetve, a győri Kamarát a munka és béke céljaira biztosíthassuk.

Hasonló beadvány érkezett tegnap a Kamarához a pápai kamarai tagok részéről is,

Halálos motorkerékpár-szerencsétlenség a Soroksári-uton

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Szombatról vasárnapra virradó éjszaka halálos kimenetelű motorkerékpáros szerencsétlenség történt a Soroksári-uton. A késő éjszakai órákban Than Gyula huszonkilenc esztendőes esztergályos-segéd a Bp. 82492. rendszámot viselő kerékpárján meglehetősen gyorsasággal rohogott végig a Soroksári-uton, a Boráros-tér irányába.

A Soroksári-uton rövid idő óta utjavítási munkálatok folynak és az uttest egyik szélén kőrákások állnak sorba.

A motorkerékpár vezetője úgy látszik, nem vette észre az ut szélén leselkedő akadályt és mintegy hatvankilométeres sebességgel rohogott motorkerékpárjával egyik kőrákásnak rohant. Az összeütközés olyan heves volt,

hogy a gép első része mintha papírból készült volna, nyomban levált.

Than Gyula nagy ivben leröpült az ülésről és fejétetle zuhanva elterült az uttesten. A rendőrszem fedezte fel a véres balesetet és a szerencsétlenül járt vértócsában fekvő motorkerékpárhoz a mentőket hívta. Than Gyulát beszállították az Új Szent János-kórházba, azonban segíteni rajta nem tudtak s mielőtt egy pillanatra magához tért volna a kórházi ágyon,

koponyaalapi törés következtében meghalt.

A rendőrség megindította a nyomozást abban az irányban, hogy az utburkolási munkálatok során megtették-e a szükséges elővigyázati intézkedéseket.

KATONAI LÓVERSENYEK BÉCSBEN



Vaugoin hadügyminiszter Knauss tábornokkal (jobboldalt) a lóversenyterén. Vaugoinnak nagy szerepe van az osztrák alkotmányváltás megoldásában mert az a körülmény, hogy ő is a Heimwehr ellen fordult és a hadsereg reánczésére bocsátotta eldöntötte a kábi net helyzetét

A 65 éves becsületes multtal bíró

Mihálkovits és Szemere

cég Ferenciek-tere 2. szám alatt

a súlyos gazdasági viszonyok miatt rövidesen

megszűnik!

Az árukészletet nagy veszteségek árán is július hó végéig végleg el kell árusítani, mert a helyiség már más cégnek van kiadva.

„Egyár” Árusítás az alábbi áron:		Georgette tiszta selyemminőség, 100 cm. széles, dus színválasztékban.....	
Ngersselyem-utánzat nagy színválasztékban.....	1.90	Tiflisz-Français 100 cm. széles, nehéz minőség.....	12.—
Foulard-selyem 95 cm. széles, divatpetyminták.....	2.90	Tolle de Soie mosható, saját szinében, szövött kis mintával.....	5.90
Ngersselyem tiszta selyem, 80 cm. széles, kitűnő minőség.....	2.90	Mintázott Crepdechin 100 cm. sz., legújabb minták, dus választék.....	7.80
Crepdechin 100 cm. széles, dus színválaszték, jó minőség.....	4.80	Mintázott Georgette 100 cm. sz., legújabb minták, dus választék.....	8.80
Meteor Crepdechin 100 cm. széles, egész nehéz minőség.....	7.80	Crepe Mongol 100 cm. széles, nehéz minőség.....	7.90
Crep-Romane 180 cm. széles, Georgetteszerű longeselyem.....	6.90	Double-Rips és Flamanga kőpenyre a legalkalmasabb.....	7.80
Marocalne 100 cm. széles, divatviselekben, kitűnő ruha és kosztüm anyag.....	7.80	Brocatbélés 140 cm. széles, bőceges színválaszték.....	2.90

Postai rendeléseket azonnal elintézzük.

Meg nem felelőért a pénzt rögtön visszaküldjük.

Mire várnak a hadikölcsön kérdésben?

A problémát nem lehet költségvetési papirforma szerint megoldani

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A hadikölcsönvalorizáció kérdésében öröndetes haladást észlelhetünk. Még a múlt héten konstatálták az illetékes tényezők, hogy a hadikölcsön valorizációját mindenki egyformán kívánja és ez benne is van a kormány programjában. De még két akadályt láttak a kérdés megoldása előtt. Az egyik:

a külfölddel való rendezkedés kérdése,

a másik: állampénzügyi helyzetünk. Ezen a héten az első akadályt a nyilatkozatokban már nem találjuk. Ugy látszik, mindenki érzi annak a múlt héten kifejtett tételnek az igazságát, hogy a külföld vajmi keveset törődik azzal, miként rendezkedünk mi idehaza. Ha se a szegénységünkre, se gazdasági viszonyainkra, se állampénzügyi helyzetünkre való hivatkozás nem akadályozták meg a külföldet abban, hogy velünk szemben heteken és hónapokon keresztül horribilis kívánságokat tartson fenn. akkor ezzel be van bizonyítva, hogy a külföld belső kérdéseink mikénti elintézésével soha nem törődött.

Ma már átment a köztudatba, hogy a hadikölcsönvalorizációt semmiféle külföldi szempontokkal elodázni nem lehet, mert hisz éppen a párizsi egyezmények adták vissza azt a szabadságunkat, amelyhez a magunk pénzügyi dolgaiban jogunk van.

Maradna a másik akadály: pénzügyi helyzetünk. Meg kell egyszer már egyértelműen és világosan mondani, hogy olyan büdzsékészítési módszert soha nem fognak találni, amely a hadikölcsönvalorizáció kiadásával szemben a papíron pozitív bevételt ellentélt produkálhat. A hadikölcsönvalorizáció és a hadikölcsönjegyzők legalább részleges kielégítése olyan passzív tétele a magyar államháztartásnak.

amellyel mint aktív tétel az egész gazdasági élet fellendülése áll szemben.

Ezt az aktívumot pontos költségvetési tételbe szorítani nem lehet és ha az illetékes tényezők mindig csak a kiadásokat fogják nézni, ezt a kérdést dülöb vinni nem lehet majd soha. Miután azonban nyilvánvaló, hogy a hadikölcsönvalorizációt meg kell csinálni,

egyszerűen eliminálni kell gondolkodásunkból a költségvetési papirformát.

Ki látja az utépitési számlák kiadásával szemben az e számlán mutatkozó bevételeket? Vagy ki tudná számlába állítani a kórházak kiadásával szemben azt az ellentételt, amit emberi erő, munkabírás, alkotni tudás, az országnak ezer vonatkozásában száz meg száz bevételi számláján hoz? Hiszen ha elfogadjuk azt a borzalmas tételt, amellyel annyiszor találkozunk: hogy kiadást csak akkor szabad eszközölnünk, ha annak ellentételt azonnal látjuk, pl. a pénzügyben a dohányjövődék mindenkor vezérigazgatóinak szobrokat kellene állítani, mert mindannyian minden idők óta pozitív bevételeket tudnak kimutatni saját osztályuk számvétségénél, míg az utépitési osztály vezetőjét például a Szent Gellért-hegyről kellene a Dunába vetni, mert hiszen időtlen idők óta mindig csak passzívumokat produkált a maga számláján. Pedig de

mennyi aktivum keletkezik a jó utak nyomán?

Hogy mennyire nem lehet ebben a kérdésben csak a költségvetési számlák holt tételeit nézni, arra van egy klasszikus szemléltető példánk, amelyre nem kisebb ember, mint pénzügyminiszterünk kiváló édesatyja, id. Wekerle Sándor hivatkozott. Az idézett Wekerle Sándorral szemben sokan még az illetékes miniszteri tanácsosok közül is felhozták, hogy az iparpártolásra költött szubvenciók kárba vesztett összegek. Őt magát is nyugtalanította a kérdés és ezért — mint e sorok írójának egyszer elbeszélte —

végigajomoztatta egyik szubvenciójának effektív pénzügyi eredményeit.

A Turul cipőgyárról volt szó: a körülbelül 80.000 forint évi szubvencióval szemben, mint alapos nyomozások kiderítették, kb. 780.000 forintba ruhtak az állam kimutatható direkt bevételei, és pedig vasuti fuvardíjakban, postai szállítási költségekben, portóban, a vállalat vezetői által fizetett adókban, a fióktelepek adóiban stb., stb., nem beszélve az indirekt eredményekről, mint például arról,

mennyivel javította a külkereskedelmi mérleget az a kétmillió pár cipő, amennyivel kevesebbet kellett külföldről behozni

stb., stb. és arról az erkölcsi és lelki eredményről, hogy egy pár száz munkásnak nem kellett kivándorolnia. Mennyi bevételt termelt a Turul cipőgyárra fordított 80.000 forintos szubvenció, amelynek természetesen az államháztartás számláin ellentétele nem volt!

Az illetékes tényezők folyton keresik a gazdasági élet megsegítésének módját. A miniszterelnök minden beszédéből az a kerem hangzik ki, hogy optimizmussal nézzük a jövőt és keressük az önfentartás lehetőségét.

De ahhoz, hogy a bizakodás visszatérjen a lelkekbe,

egy egészen nagy pénzügyi eseménynek kell történnie, ami felrzza az embereket letargiájukból, visszaadja bátorságukat, munkaakarást és biztosítja a munka lehetőségét is.

A hadikölcsöntulajdonosok saját pénzügük egy kis részét kéri vissza.

Ha ezt a pénzt megkapják, az a pénz rögtön élne, belekapcsolódnék a forgalomba, százerek kezébe jutna, akik nem a külföldön keresnek tőkelihelyezkedést, hanem alkotó munkához fognának idehaza.

Olyan egyszerű alapigazság ez, hogy kár rá a szót vesztegetni.

Nem pénzügyi helyzetünk szabja meg tehát a hadikölcsönvalorizáció időpontját, vagy szükségességét, hanem a hadikölcsönvalorizációja biztosítja pénzügyi boldogulásunk előfeltételeit.

Foijik a vita akörül, hogyan lehetne a lakástalanokat, a munkátlanokat ellátni, a dolgozni akarókat kis és olesó üzemtökhöz juttatni és hogyan lehet ezt a teljesen megállott gazdasági gépezetet újból megindítani. A felelet adva van.

Tessék megcsinálni a hadikölcsönvalorizációt; ez fel fogja frissíteni gazdasági életünk vérkeringését, és a problémák önként megoldódnak.

Szalai Emil itt, Szalai Emil ott, Szalai Emil mindenhol...

A Magyar Színház, az Unió s a csödválasztmány, Szalai és az Exurb.

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Nemcsak a színházi köröket, de érthetően, a nagyközönséget is élénken foglalkoztatja a Magyar Színház jövőjének kérdése. Mint ismeretes, a színház épületét csak egyes hitelezők szigorú vétójára nem árvereztették el a napokban. A Magyar Színház letelti rendelkezési jog az Unió csödtömegmondóának és a csödválasztmányának a kezében van. Tőlük függ, hogy ez a nagymultu intézet kinek a vezetése alá kerül jövőre. Ezt a kérdést pedig nem lehet csupán abból a szempontból felfogni, hogy mi lesz az Unió hitelezőivel, hanem elsősorban nemzeti kulturális megfontolásoknak kell érvényesülniök ebben a kérdésben.

Meg kell állapítani, hogy a múltban az Unió ügyeinek vezetésénél nem mindig ez a szempont érvényesült. Ennek főleg az elavult csödtörvény volt az oka, amely módot és lehetőséget ad arra, hogy a csödtömegmondónak főle rendelt csödválasztmány tagjait a hitelezők sorából kell választani. A csödtörvénynek ez a hánya súlyos konfliktusokra adott alkalmat az Unió csödtörvényben.

Szalai Emil dr., aki ügyvédi hivatásában a szerzői jog területén specializálta magát, emellett bankügyész is s ő képviselte a Magyar Általános Ingatlanbank rt. érdekeit s ő volt a jogtanácsosa a Magyar Színház rt.-nak is és mint ilyen, a csödtömegmondó vállalatot belső ügyeivel előzetesen s alaposan megismerkedhetett s tagja az Unió csödválasztmányának. Még emlékezetes, hogy mily disztelen formák között történt az Unió csödtömegmondó, kereskedők, kisiparosok és írók szenvedtek akkor súlyos anyagi veszteségeket.

Pedig ugyanakkor a színház egyes igazgatósági tagjai, a süllyedő hajóról menekülve, hogy saját követeléseiket biztosítsák, azokat első helyen tekkönyvíleg bekebelezették az Unió ingatlanaira. Ezek a követelések súlyos százmilliókat tettek ki.

Pedig kétségtelen, hogy a zálogjog alapján előállított külön kielégítési jog ne azokat illesse meg, akik a vállalatot tönkretették, hanem az igazgatókat, akik jóhiszeműen áldozták fel munkájuk gyümölcsét a vagyonyukat. Az Uniónál a jelzálogos terhek a vezetőség tagjai javára voltak

Mit kapunk?

35 fillérért?

- Női zsebkendőt színes széllel —.35
- Gyermek flórzoknit egyes színes flórmínőség, 1-2 nagyságban —.35
- Férfizoknit tartós, jó minőségű —.35
- Önkötő férfinyak-kendőt szép mintákkal —.35
- Ideál csokornyak-kendőt legújabb mintákkal —.35
- Kockás edénytörlőt tartós, jó minőségű —.35
- Flanell portörlőt kiváló anyagból —.35
- Csemege asztali kendőt (Dessert-szalvéta) —.35

90 fillérért?

- Gyermek flórzoknit kisárolag 9-10 nagyságban —.90
- Műselyem jambó-sapkát egyszerűnek és csinos mintáknak —.90
- Női harisnyát kitűnő minőségű —.90
- Melee női harisnyát igen tartós minőségű —.90
- Férfizoknit szép, divatmintákkal —.90
- Női és férfi tennisz-zoknit —.90
- Férfi azsuros zsebkendőt előrendű, jó minőségű —.90
- Magánkötő nyak-kendőt szép Bemberg-minőségben —.90
- Gyermekzsebkendőt 6 db árá —.90
- Kelengye-sifont kiváló, jó minőségű —.90
- Törülközőt szőrű szálú, jó minőségű —.90
- Pohártörlőt színes lenből —.90
- Padlótörlőruhát kiváló minőségű —.90
- Gyermek játszó-öltönyt jó minőségű mosóanyagból —.90

1.90 pengőért?

- Lepedőkülönlegességet duplaszálú, méterje 1.90
- Ágynemű és fehérnemű különlegességet 1.90
- Madapolam sifont kiváló kelengye minőségű 1.90
- Frottirtörülközőt kiváló jó minőségű 1.90
- Törülközőt valódi len-damast, 48-100 cm 1.90
- Női nadrágkombinét színes nanszomból, csipke- és himnő-díszítéssel 1.90
- Nadrágkombinét trikóselyemből, csipkedíszítéssel 1.90
- Nadrágkombinét kitűnő sifónanyagból, csipkeszéllel 1.90
- Női ing, nagyon tartós sifónból, csipkeszéllel, himnő-mintával 1.90
- Férfi rövid pántosnadrágot kitűnő rayé batistanyagból 1.90
- Csikos milanes nadrágot bámulatos olesó árá 1.90
- Leányka nadrágot színes-trikótól 1.90
- Férfizoknit legfinomabb flórmínőségben 1.90
- Önkötő nyakkendőt gyönyörű mintákkal 1.90
- Női és férfikeztyűt színes szálú, utánlátásban 1.90
- Férfi sportharisnyát szép mintával 1.90
- Strand kézibőröndöt csinos kivitelben 1.90

Strandkabátot 2.90

Postai rendeléseket azonnal elintézzük



ANDRÁSSY-UT 4 FERENCIEK-TERE 2

Üzletünkben, Ferenciek-tere 2. szám alatt a fentiekben kívül selymeket, szöveteket, moskalméket, vásznakat és kész női ruhákat is hasonló jutányos áron árúsítunk.

3.90 pengőért?

- Lepedővásznat valódi lenből, 145 cm szélességű 3.90
- Szövött kertibroszt öltöztetés színtartó 3.90
- Damast szalvétát 6 darab árá 3.90
- Gyermek pyjamát egyszerű pulniból 3 évesnek 3.90
- Sáltéskendőt Crope de Chineből, nagyon szép festéssel 3.90
- Füldőruhát színes gyapjuminőségű 3.90
- Férfi hosszú harisnyát legfinomabb flórmínőségű 3.90
- Női clasékesztyűt garantált jó minőségű 3.90
- Brokát harisnyatartót használatban szakkivitelben 3.90
- Női selyemnadrágot kiváló műselyemből 3.90
- Nadrágkombinét tűll csipkével, ajour és himnő mintával 3.90
- Szoknyakombinét színes mádeira és ajour díszes gaszdon himnővel 3.90
- Női hálóinget színes nanszomból, különböző színes fazonok 3.90
- Női bluzt hosszú ujjal, kiváló tweed jérből 3.90
- Női bluzt kitűnő vászonból, hosszú férfinyaknyakendővel 3.90
- Leánykaruhát mosó vízből, 3 évesnek, színes-kék 76 ill. emelkedéssel 3.90
- Kimonót garantált színtartó mosókezelésből 3.90
- Férfiinget mintákkal díszített 3.90
- Női és férfi strandkabátot sponge-kelmékből 3.90
- Gyermek tiroli nadrágot 6 évesnek 3.90
- Leánykaruhát fehér cőrnagrendből, színes himnővel, 2 évesnek 3.90
- Leánykaruhát köténnyel, 6 évesnek 3.90
- Turista flanell-takarót, sokszínből 3.90

Kávékészletet 4.90

5.90 pengőért?

- Csinos jourkészletet 4 szalvétával 5.90
- Női tenniszruhákat nagy választékban 5.90
- Női strandkabátot pelerines fazonban 5.90
- Férfi strandkabátot cőrnaszőnyegből 5.90
- Nadrágkombinét mosóanyagból csipkedíszítéssel 5.90
- Női pyjamát egyszerű pulniból 5.90
- Női hálóinget színes nanszomból 5.90
- Női hálóinget svájci himnővel 5.90
- Női hálóinget műselyemtrikótól, nehős minőség 5.90
- Férfi apacsinget kitűnő oxford-minőségű 5.90
- Férfi nappali inget divatos oxfordból 5.90
- Férfi hálóinget valódi madapolam sifónból 5.90
- Női kötöttmellényt színes gyapjuminőségű, sok szép mintában 5.90
- Tennispullover színes gyapjuminőségű, fehér és színes széllel 5.90
- Dubl-flanell takarót kockás mintával 5.90

7.90 pengőért?

- Műselyem női ruhákat divatos fazonokban 7.90
- Férfi pyjamát kitűnő mintás műselyemből 7.90
- Női pyjamát gyönyörű mintákkal, a legújabb hűvös modoll után készítve 7.90
- Férfiinget színes pulniből, divatos színekben és mintákban 7.90
- Füldőruhát színes gyapjuminőségű, legfinomabb gyapjuminőségű 7.90
- Férfi pullover külöleges szép minőségű, színes bordúrral 7.90
- Női valódi őzbőr-kesztyűt fehér és sárga színekben 7.90
- Férfi szarvasbőr-kesztyűt sárga színekben 7.90
- Női ernyőt 12 részes, szép divatnyelkkel 7.90
- Férfiernyőt kitűnő minőségű, paragon állványon 7.90

bekebelezve, amely a részvénytársaság által kiállított engedély alapján,

de olyan időben kelt, amikor az Unió összeomlása már nyilvánvaló volt,

bár a benfenteseken kívül ezt akkor még kevesen tudták. Így többek között **Barna Bertalan** 97.000 aranykorona, dr. **Bányász Sándor** 9250 aranykorona, dr. **Révész Sándor** 465.000 papirkorona erejéig kebelezték be követelésüket, ezenfelül dr. **Faludy Jenő** 4000 pengő tőke és 26 százalékos kamatai erejéig, dr. **Bányász Sándor** és **Barna Bertalan** együttesen további 563 millió korona erejéig szereztek zálogjogot.

A csődválasztmány is azon az állásponton volt, hogy ez nem jogos, s annakidején utasította a csődtömeggondnokot, hogy a zálogjogok törlése iránt s ennek a biztosítékszerezésnek megtámadása céljából a pereket tegye folyamatba.

A csődválasztmánytól az álláspontjától nem lett volna szabad tágitania,

még akkor sem, ha az Unió egyes vezetőségi tagjait a csődválasztmány egyik tagja, dr. Szalai Emil képviselte.

Nem ez történt. A nagy nekilendülés után a folyamatba tett megtámadási pereket a csődválasztmány egységileg fejezte be, teljesen feladva komoly érdekeit.

Teljes felelősségünk tudatában merjük állítani, hogy a csődválasztmány ezzel a ténnyel az Unió volt igazgatósági tagjainak a többi hitelezők bőrére valószínűsített nemzeti ajándékot adott. Hangsúlyozzuk, mindez törvényes keretek között történt. Ellene csak bizonyos s kifinomult mordítás szempontokból lehetne szót emelni.

Mint említettük, a Magyar Általános Ingatlanbank részvénytársaság ügyésze dr. Szalai Emil. Ez a bank volt az Unió legnagyobb hitelezője. A csődjelzés első szakában a választmány azon az állásponton volt, hogy a vállalat romlását a súlyos feltételek mellett szerzett kölcsönök okozták. Elhatározták, hogy lépéseket tesznek ennek megszüntetésére. És akkor Szalai Emil közbenjárására a bank 22 százalékos kamatot 14 százalékosra szállította le.

Ennek ellenében a Magyar Színház összes bérjövődélmei ezután a bankhoz folytak be és a bank valóban kielégítést is nyert.

Szalai Emil tehát a csődválasztmányban benn volt s a bankkal is barátságot tartott. Nem tudjuk elbírálni, hogy az idők folyamán jó volt-e ez, de kétségtelen, hogy helyesebb lett volna teljesen

független urak kezébe helyezni az ügyek vezetését.

1926 július 29-én nyitották meg a csődöt az Unió ellen,

az Unió tulajdonát képező Magyar Színház Rt. ügyvédi munkáit azonban még hosszú hónapok mulva is dr. Szalai intézte, ugyanakkor, amikor már régen a csődválasztmány tagja volt.

Ezt maga Szalai is furcsának érezte és maga kérte az összeférhetetlenség kérdésének megállapítását. A választmány azonban határozatlanul kimondta, hogy inkompatibilitást nem lát.

Dr. Szalainak azonban egyéb érdekeltségei is voltak. Így a budapesti királyi törvényszéknek 34244/1927. szám alatt dr. Faludy Jenő nevében 14.390 pengő 90 fillér tőke erejéig, majd egy újabb perben 38.800 pengő erejéig a csődtömeg ellen pert indított. De ő képviselte az Otium Ingatlan Rt.-ot is a budapesti királyi törvényszéknek 32246/1927. szám alatt megindított perben is, amelyben a vállalat 37.653 pengőt követel peres uton a csődtömegetől.

De nemcsak mint ügyvéd került szembe Szalai dr. az Unió csődvágyonával,

hanem saját személyében is.

A budapesti királyi törvényszéknek 34245/1927. szám alatt saját ügyvédi költségei megtérítése iránt

469.883.000 korona erejéig indított pert a csődtömeg ellen.

Mindezekben az ügyekben az egységkötésnél természetesen dr. Szalai Emilnek, mint a csődválasztmány tagjának döntési és szavazati joga volt. Lehet, hogy nem élt Szalai Emil ezzel a joggal, ennek ellenére is izlés kérdése, hogy valaki, amikor annyi érdekszál jár az Unióhoz, vállalja a csődválasztmányi tagságot.

Szalai Emil szoros kontaktusát megtartotta a Magyar Színház ezidei rezsímjével is, Rácz Györggyel.

Ugyanis ő volt az Excurb Ingatlanforgalmi Rt.-nak megalapítója feleségével és apósával.

Erről az Excurb Rt.-ról multkor számunkban már írtunk

s kifejtettük, hogy nem volt joga színházat bérlni.

Mindezekből kitűnik, hogy Szalai Emil dr. az Unió, a Magyar Színház sokfelé ágazó, felette összehozott történetében hol itt, hol amott tűnik fel s ha minden lépése legális is, az izlés talán talál benne kivételmentet.

zsufoolóság megtölti a termet. A legizgalmasabb színelőadás kezdetét nem várják olyan áhitattal, mint a ruhabemutató első számát. A színpad függőnyre széthuzódik és megjelenik egy karcsú, barna manneken — Sevilla-pizsamában. Utána következik a pongyola, a kimono, a délelőtti és a délutáni ruhák szakadatlan sora és legújabb modellje.

Majd a kisestélyi és grand-toilettek százfélé müremeke merész és szolid szabásban, a legkényesebb izlést is kielégíti.

A szőke és barna, fekete- és vöröshajú manneken mosolyogva járják körül a nézők széksorait. A lornyok mögött szigorú pillantások szegeződnek rájuk. Tetőtől-talpig kritika alá veszik a Fillex-göröket. Ők azonban nyugodtan állják a tekintetek ostromát.

A Fillex-Sevilla, a Voile Prima Vera, a Tolosa, a Georgette, Milonga bevezetetlen erődítmény, amely előtt meghódol az ezerfejű néző.

Csodálatos színek dominálnak a ruhabemutatón. Selymes puhaságú anyagok, kifogástalanul tapadnak és omlanak a mannekenek grációzus alakjain. A hölgyek nem tudják melyiket nézzék előbb:

a vörös georgette prémmel díszített estélyi toalettet, vagy a Milongából készült utcai ruhát? Vajjon melyik szebb, melyik az érdekesebb. Választani, dönteni nem lehet. Minden ruha megérdemli az első díjat.

*

A száztízezer látogató közül az emlékkönyv lapjairól a következő neveket jegyeztük ki:

Augusta és Magda főhercegnők, herceg Hohenlohe Károly Egonné, Teleszky János v. pénzügyminiszter, bárcziházi Bárczy Istvánné, báró Hatvany Lily, Szurdai Róbertné, Ugron Gáborné, Székelyhídy Ferencné, báró Guttmann Vilmosné, Ágya-Papp Sándorné, Marschalkó Rózi, báró Könyvatter Istvánné, Péchy Erzsébet, Lábass Juci, Solty Hermin, F. G. Wilson (Ausztrália), I. Ramadove Row. (India), Vázsonyi Vilmosné, Preszly Gyuláné, Kőszeghy Teréz, Bun Józsefné, báró Korányi Frigyes, Sándor Kálmán, báró Ullmann Sándor, Beniczky Ödönné, Egged Zoltánné, Tóth Böske, Bodó Ica, Mészáros Ervin, Incze Sándor, Dénes Oszkár, a magyar-olasz turait résztvevői testületileg és külföldiek a világ minden tájékáról.

*

A revü utolsó száma a legérdekesebb. A színpadon kis kápolnarészlet. Az orgona hangjai mellett nyolc korszoruleány sorfalatt áll a menyasszonyok.

A menyasszonyi ruha fehér Georgette-anyagból készült. Három méteres uszályát Fillex-ből viszi. Ez a szám nyiltszíni tapsot kapott.

A kiállításra mondták, hogy a férfiközönség soraiból eddig többen ajánlkoztak vőlegénynek „a menyasszony mellé”. Igazi vőlegénynek.

A 25 tagu manneken-göröcsapat teljhatalmu főparancsnoka Somogyi Olga. A görölk a színpad mögött hosszú öltözői asztal mellett katonás sorban ülnek. Köröskörül száz és száz ezerszínű

ruha. Minden manneken-göröl pontosan tudja, milyen ruhát kell neki az egymást követő előadásokon felvenni. A kis manneken-hadsereg jól van összeválogatva:

12 barna, 6 szőke, 6 fekete és egy vörös.

Egy barna manneken így nyilatkozott:

— A Fillex-revüben eddig összesen ezeröt-százszor léptem fel, háromszáz-féle különböző ruhában.

— Mit érez, amikor „fellép”?
— Semmi különösöt, én már megszoktam a „színpadot”.
— Melyik ruhában szeret legjobban „fellépni”?
— A piros estélyiben, fehér prémmel. Ezt imádom...

Lelkesen mutatja a ruhát. Ez a ruha neki annyi, mint a színésznőnek a szerepe.

— Neve?

— Csóty Mici.

— Mondjon valamit még magáról!
Gondolkozik, kicsit zavarban van, társnői szoros gyűrűként veszik körül.
— Nagyon boldog vagyok, ez életem első interjúja.
Szóval többre is gondol. Mit lehet tudni?

*

A Fillex-kiállítás díszletei és díszítései Eric iparművész munkáját dicsérik.
A bejárat előtt még hosszabb emborsor várakozik. Most legalább tudom, hogy miért.
König Géza

Negyvenezer pengő óvadék ellenében jóváhagyta a Tábla Révész József dr. szabadlábrahelyezését

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A budapesti királyi ítélőtábla Gadó-tanácsa szombaton délelőtt zárt ülésben foglalkozott Révész József dr., a kommunista üzelmekkel vádolt ügyvédnek a szabadlábrahelyezése ügyében bejelentett felfolyamodási kérdéssel. Mint emlékeztető, ez év március 8-án Révész József dr. ügyvédet a rendőrség

az állami és társadalmi rend erőszakos felforgatására irányuló büncselekmények gyanúja miatt előzetes letartóztatásba helyezte

s ezt a letartóztatást a budapesti büntetőtörvényszék vizsgálóbírája is fenntartotta. A letartóztatási végzés ellen Révész József védője, Szőke Sándor dr. felfolyamodást jelentett be, de

ugy a vádtanács, mint a királyi ítélőtábla Gadó-tanácsa a vizsgálati fogság fentartását helybenhagyta.

Időközben az ügyészség vádiratot adott ki Révész dr. ellen, mert

a nyomozás adatai szerint az ügyvéd a kommunista ügyek körül kifejtett védői tevékenységét tulépte és kommunista büncselekményt követett el.

Révész dr. a vádtanácsi kifogások tárgyalásán a szabadlábrahelyezését kérte, aminek a vádtanács helyt adott és elrendelte Révész József dr.-nak 40.000 pengő óvadék ellenében való szabadlábrahelyezését.

Amikor Révész elhagyta a Markó-utcai fogházat, a kapuban két detektív várta, akik nyomban a toloncházba kísérték. A rendőrség ugyanis közigazgatási elbánás alá vonta az ügyvédet azzal az indokolással, hogy a magyar állampolgársága kétes. Két nappal később azonban az ügy befejezést nyert

és Révész dr.-t szabadonbocsátották, közben Lindmayer Béla dr. királyi ügyész birtokon kívül felfolyamodást jelentett be a vádtanácsához Révész dr. szabadlábrahelyezése miatt.

A vádtanács Ottrubay Dezső dr. elnöklésével az ügyész felfolyamodását elutasította, aki most már az elutasító végzést folyamodta fel a királyi ítélőtáblához.

A budapesti királyi ítélőtábla Gadó-tanácsa Soóky József dr. táblabíró előadásában

Dr. KAJDACSY szakorvos
rendel 10-4 és 7-8-ig
VIII. József-körut 2. sz. férfi- és női betegeknek

szombaton délelőtt foglalkozott ezzel az ügygel.

A Tábla Lindmayer Béla ügyész felfolyamodását visszautasította, egyébként a vádtanácsnak Révész József dr. óvadék ellenében való szabadlábrahelyezési végzését helybenhagyta.

A kereskedelmi minisztérium szakbizottsága megvizsgálta a bányai villamoscentrálé vezetőkeit

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A bányai villamoscentrálé, mint ismeretes, teljesen elkészült és ugyancsak elkészültek azok a vezetőek is, amelyek a hatalmas áramtelep produktumának az országba való, de főleg a főváros felé irányuló továbbítására szolgálnak. A kereskedelmi minisztérium Feyér Gyula h. államtitkár vezetésével szakbizottságot küldött ki a vezetőek felülvizsgálására és a szakbizottság az elmúlt héten végezte el ezt a munkát. A bizottság a vezetőek építését, lefektetését és minőségét rendben találta és ilyen értelmű jelentést tett a minisztériumnak is. A bányai centrálé egyébként már teljes telepét üzembe helyezte. A termelt áram egész mennyiségére ugyan még nincs vevő, mert a fővárossal való meggyezés késik és az óriási árammennyiséget egyelőre a bányai tóba vezetik.

IRODABERENDEZÉSEK



DÉNSZEKRENYEK



EGY FILLEX-GÖRLÉ

ilyen hosszú sor emberl türelmesen várakozni. De ezek, akik itt állnak, mosolyognak, jókedvűek és boldogok, ha egy lépéssel előbbre megy a sor. Fillex-kiállítás. Nem is kiállítás, hanem revü, látványosság, raffineria minden apró ügyes kis trükkjével. Akik ezt megrendezték,

azok egy kis tenyérenyi Párizst varázsoltak a Stefánia-ut elejére.

Egy kis darab Párizst, amelyet magyar munka, magyar izlés rendezett. Az előcsarnok pompás dekorációi önkéntelenül megállítják a nézőt, de sok időt nem lehet itt vesztegetni, mert bent a színdísz függönyfalak mögött, a színházza átalakított teremben kezdődik az előadás. A közönség



HŐSÜK EMLÉKNAPJA

Jobbról balra: Sipőcz polgármester, József főherceg, Almássy László, a képviselőház elnöke, Bethlen István gróf, Wlassits Gyula báró, Zsitvay Tibor és Vass József

Nagy István törvényszéki bírót család miatt feljelentette védője

Nagy Istvánt nem lehetett végrehajtani, mert az eljárás előtt kiskorú gyermekei nevében kiigényelte hajósutcai lakásának butorait

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Eszteendővel ezelőtt, amikor kipattant és amióta a különböző büntetőhatóságok előtt meg-megújul Nagy István dr. volt törvényszéki bírósági és felesége, született Lubik Juci és társainak bűnügye, azóta a nagy nyilvánosság, legfőként pedig a bírósági kar és a jogászvilág élénk érdeklődéssel kíséri ezt a maga nemében egészen egyedülálló monstre-bűnügyet.

Mint ismeretes, Nagy István dr. törvényszéki bírósági esztendővel ezelőtt a budapesti polgári törvényszéken a kényszereregyeségi ügyekkel foglalkozott s mint ilyen, összejátszva egyesekkel, egész sereg sulyos visszaélést követte el. Egy feljelentés folytán azonban az ügy nyilvánosságra került s ekkor Nagy Istvánt és Lubik Jucit — jelenlegi feleségét, aki abban az időben egy kényszereregyeség alatt lévő vállalat pénztárnoknője volt —, továbbá Sellő V. Vilmos dr. ügyvédjelöltet és másokat a budapesti királyi ügyészség vád alá helyezte.

A budapesti büntetőtörvényszék Patai-tanácsa pontosan hat hónapig tárgyalta ezt a monstre-bűnügyet s a bizonyítási eljárás befejezése után Nagy István bírót három és fél évi fegyházbüntetésre, vádlottársait pedig kisebb-nagyobb szabadságvesztésre ítélte. Az ítélet a bejelentett fellebbezések folytán felkerült a királyi ítélőtábla Gadó-tanácsa elé. A fellebbviteli főtárgyaláson Nagy Istvánt már nem vitte dr. Péter Aladár és nem Gál Jenő dr. ügyvéd képviselte, hanem Balassa Gyula dr., akinek felszólalása után a

a Tábla Nagy Istvánt a lopás és a hivatalos hatalommal való visszaélés büntetése miatt vádja alól felmentve, csupán megvesztegetés büntetésében mondotta ki bűnösnek és ezért, a vizsgálati fogsággal 22 hónapot kitéltötnék vévén, büntetését három évi fegyházra mérsékelte.

Az ítélet ellen a felek semmisségi panasszal éltek és így a 189 kiló 75 deka súlyú perirat-csomag felkerült a királyi Curiahoz. Juhász Andor dr., a Curia elnöke az ügyet Széke István dr. tanácsára szignálta ki s az ügynek Mody Béla curiai bírósági lett a referense, míg a szavazóbírói tisztségeket vitte dr. Diószeghy Gábor, dr. Istvánffy Lajos, Dicsőfi Sándor curiai bírák töltik be. A vádhatóságot Logczel Kálmán dr. koronaügyész helyettes fogja képviselni s a tárgyalást a Curia — tekintettel a nagy anyagra — csupán nyári törvénykezési szünet után fogja felülvizsgálni és ha valamelyes perrendi akadály közbe nem jön, úgy a főtárgyalást — amely előreláthatólag két napot vesz igénybe — október 21-én, delelőtt tíz órakor kezdik meg.

Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy Nagy István első jogi képviselője vitéz dr. Péter Aladár ügyvéd volt, aki annakidején hónapokon keresztül képviselte a letartóztatott törvényszéki bírót. A főtárgyaláson már Gál Jenő dr. látta el a védelmet s a jogászok legnagyobb meglepetésére a fellebbviteli főtárgyalás alkalmával a védői székben Balassa Gyula dr. foglalt helyet. Ez a változás nagy feltűnést keltett s akkor derült ki, hogy

egy Péter Aladár dr., mint Gál Jenő dr. ügyvédi honoráriumuk iránt kénytelenek voltak pert indítani Nagy István volt törvényszéki bírót ellen, aki ígérete ellenére sem honorálta első két védőjének tevékenységét.

A tábiai főtárgyalás előtt megjelent Nagy István dr. Balassa ügyvédnél, akinek elmondta, hogy a főtárgyalás után, február 1 én egy nagy összeget kell kapnia s kérte, hogy vállalja el a védelmet.

— Ügyvéd ur örökre lekötelez, ha vállalja a védelmem — mondotta Nagy István és úgy egyeztek meg, hogy a volt törvényszéki bírót 1200 pengőt fizet a fellebbviteli tárgyalási védelem ellátásáért Balassa Gyulának.

Ez az ígért azonban ismét csak ígért maradt, mert Nagy István nem vállalta be a szavát, mire Balassa Gyula dr. ügyvédi honoráriumának megfizetése iránt keresetet nyújtott be a járásbírósnak ellene és 1200 pengő, valamint annak törvényes járulékaiknak megfizetését kérte.

A járásbírósnak előtt Nagy István érdemben nem védekezett, csupán azt hangoztatta, hogy ő részletfizetésben állapodott meg.

A járásbírósnak felperes ügyvéd követelésének helyt adott, de Balassa Gyula dr. nem tudta a biztosítási végrehajtást lefolytatni Nagy István ellen, mert a volt törvényszéki bírót közvetlen az eljárás előtt kiskorú gyermekei részére kiigényelte a hajósutcai lakásában lefoglalt butorokat.

Emiatt Balassa dr. most család büntette címén feljelentést tett a budapesti királyi ügyészségen Nagy István dr. ellen,

akinek ügye ilyenformán nemhogy a vége felé közeledne, hanem ellenkezőleg, mindig szélesebb mederbe terelődik.

A Bart törvény ellenére vette át a 8-as autobuszvonalat Tessék érvényt szerezni a törvénynek!

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Néhány nap óta a Boráros-térről az Autobusz-üzem elegáns, kék kocsi helyett barnára festett, szűk kalickák bonyolítják le a forgalmat Csepel felé.

A Bart a 8-as autobuszvonal birtokába lépett anélkül, hogy annak a határozatnak a jogerőre emelkedését megvárta volna, amely őt illetéktelenül,

sőt törvénytelenül

ehhez a nemzeti ajándékhoz juttatta. Mert a Bart igenis törvény ellenére kapta meg a vonalat, amint az az alábbiakból ki fog tűnni.

Tudomásunk szerint az ipartörvény módosításáról szóló 1922. évi XII. törvény cikk ma is életben van. Ennek a törvénynek 34. §-a 21. pontjában iparengedélyhez köti a «rendes járatú időhöz kötött gépkocsi felhasználásával üzemeltetett» (társaskocsi) ipart (Bocsánat a nyakatekert mondatért, de törvényről van szó és ezeket nálunk ilyen magyarsággal fogalmazzák.) Ugyanennek a törvénynek 40. §-a 2. bekezdésében — megint csak szóról-szóra — ezeket mondja: «... a 34. § 21. pontjában említett iparokra, amennyiben azokat

kizáróan Budapest székesfőváros, vagy valamely városi törvényhatóság területén üzemeltetve, az iparengedélyt — a vonatkozó szabályrendelet értelmében — a törvényhatóság, egyébként az érdekelt törvényhatóságok meghatalmazásával a kereskedelemügyi miniszter adja.»

De van tovább is. A törvény 66. §-a utolsó be-

kezdése kizáróan Budapestre vonatkoztatva ezt írja elő: «A használatba veendő járművek számát, a fuvardíjakat, illetve a viteldíjakat, a járatok számát és idejét, az állomásokat és megállóhelyeket közgyűlési határozattal kell megállapítani.

Mind a szabályrendeletet, mind a közgyűlési határozatot jóváhagyás végett

a kereskedelmi miniszterhez kell felterjeszteni.

Tisztelettel megkérdezzük azokat, akiket illet mikor foglalkozott a fővárosi közgyűlése a 8-as vonalnak a Bart-ra való átruházásával és mikor tárgyalta ezt a kérdést — Csepelről is lévén szó — Pest vármegyei közgyűlése? És ha nem foglalkozott, amint hogy nem foglalkozott egyik törvényhatóság sem,

milyen joggal bonyolítja le a Bart a budapest-csepeli autobuszforgalmat?

Kétségtelen, hogy a 8-as vonal járatására Budapest székesfőváros Autobusz-üzeme kapott engedelmet, amely most — nem tudni kinek az érdekében — lemondani volt kénytelen egy jövedelmezőnek ígérkező vonaláról. Amikor egy üzem milliók deficitet küzd, akkor igazán nehezen érthető ez a nagylelkű gesztus. De ha már, — akár jószántából, akár kényszerűségből — át kellett adni ezt a vonalat egy magántársaságnak és az üzem kiterjesztése helyett, az üzem-szükités terére kellett lépnie a fővárosnak, vitán felül áll, hogy a vonalátruházáshoz

szükség van az érdekelt törvényhatóságok hozzájárulására

és feltétlenül kell

ca. Tízennyegyzezer méter grenadin

Az abnormálisan hideg tavaszi időjárás hátrányosan befolyásolta mosóáru-osztályunk forgalmát. Erre való tekintettel — az árusítás meggyorsítása érdekében — ruha-grenadinokat 100-120 cm. széles kivitelben, óriási szín- és mintaválasztékban

mélyen a rendes áron alul

adunk el.

I. sorozat:	II. sorozat:	III. sorozat:	IV. sorozat:	V. sorozat:	VI. sorozat:
világos és sötét mintázattal, bordúrral is	szinpompás mintázattal, hímzve is	gyönyörű mintázattal, részben kézzel nyomott	rendkívül szép mintázattal, részben Georgette-szerű	gyönyörű mintázattal, részben kézzel nyomott, részben műselyem	részben művésziessen kézzel nyomott, részben művésziessen szövött mintázattal
-.98	1.90	2.80	3.80	4.80	6.80

E cikkeket a földszinten, külön asztalokon, áttekinthetően helyeztük el



Az olcsó árak dacára — Corvin-minőségek

Tekintse meg Blaha Lujza-téri kirakatunkat!

Szermalatti ráncok

megszűnnek a patikában kapható amerikai

HERO-SKIN

használatát által. Főraktár: KOZMOCHEMIA RT. Budapest, Hermina-ut 8.

Newyork kávéház mellett butorozott hónapos szobák, minden szobában folyó víz, 1, 2 vagy 3 személynek azonnalra kiadók. Dohány-u. 59. Házfelügyelőnél.

MODERN BUTOR SZALÓN

tavaszi occasio vásárt rendez. Több száz szoba mélyen leszállított áron kerül eladásra

- 1 komplett telepháló 400 P-től
- 1 komplett ebédlő 750 P-től
- Modern komplett uriszoba 440 P-től
- Legyőzős angol garnitúra 350 P-től
- Gyönyörű szalongszobák 170 P-től

Hitelképes verőknél kedvező fizetést feltételek. Alapítva 1905 Gáspár Üllői-ut 14. Címre küldi!

a kereskedelmi miniszter döntése, amely azonban *közgyűlési határozat nélkül el sem képzelhető*. Annál kevésbé, mert az iparengedély *személyes jogosítvány, amelyet átírni nem lehet*.

Mindezekből világosan kiténik, hogy a **Bart-törvény ellenére jutott a 8-as vonal birtokába,** mert előbb erre a vonalra iparengedélyt kellett

volna szereznie és a vonal-átruházáshoz a székesfőváros és Pest vármegye közgyűlésének hozzá kellett volna járulnia és a határozatot a kereskedelmi miniszternek jóvá kellett volna hagyania.

A főváros kötelessége, hogy a Bart-kocsijait mindaddig ne engedje a 8-as vonalra, amíg ez a — különben is nem a közönség érdekeit szolgáló — cserebere a törvény rendelkezéseinek megfelelő megoldást nem nyer.

Papp Ákos csanádmezei gazdasági felügyelő megtekintette az állatokat és kölcsön nyújtására alkalmasnak találta. A harmadik mellékletet Elek község előljárósága állította ki és készfízetői kezességét vállalt Stutzer-Wittmann kölcsönéért

A kölcsön lejárt. Az OKH fizetésre szólította fel Stutzer-Wittmann és ekkor érte az OKH vezetőségét a meglepetés, hogy *három év előtt nem létező állatokra adott százezer pengőnél nagyobb kölcsönt*. Ezt egy indiszkrécio leplezte le, amely bejelentette, hogy az állatok nem léteznek, de nem léteztek három év előtt se, a kölcsön folyósításakor.

Az OKH erre a kezeset, Elek községet perrelte és semmi kétség, megkapja a pénzt. Az egészséges és kölcsönfedezeti célokra alkalmas marhákról kiadott bizonylat miatt **Papp Ákos gazdasági felügyelő felettes hatóságai előtt felel** (a gazdasági felügyelő egyébként korrekt és teljességgel megközelíthetetlen és így nem is érthető, hogyan állíthatta ki bizonylatát) és felel majd Elek község is, amiért kezességét vállalt olyan zálogtárgy

alapján, amelynek létezéséről nem győződött meg.

A pesti ember csóválja rajta a fejét és nem tudja megérteni, hogyan történhetett, pedig hát megtörtént.

Stutzer-Wittmann, a kölcsönvesztésre fanyalodott földbirtokos, nemrégiben Csanád megye egyik legirigyeltebb gazdája volt. A 340 holdas mintagazdasága, értékes sok birtok, medgyesházai pompás gőzmalma és gazdagsága mellett különösen arról volt híres, hogy a fukarságig igénytelen a maga személyére. Házassága óta azonban megváltozott. Egyre-másra

terhelte a birtokát, gazdasági tanácsosi címet szerzett, egyszerre két autót vásárolt és utazgatott külföldre, nem tanulmányutra, de drága kékjutazgatásokra.

Az urhatnám sváb földműves tragédiája, aki bukásában magával rántja a puszipajtásokat. És itt van végül az OKH, amely kiad száztizenhátezer pengőt és nem küldi el Stutzer-Wittmann birtokára egyetlen emberét, holott Csanád megyében is több hitel-szerve van.

Forgács Ervin.

Harminc év az újságírópályán

— Róna Lajos könyve —

Harden mondja valahol, hogy a *történetíró olyan újságíró, aki nem tud elég jól írni ahhoz, hogy napilapnál dolgozhasson*. Szabad ebből a megállapításból talán levonni azt a következtetést, hogy az újságíró viszont olyan történetíró, aki tulságosan jól tud írni ahhoz, hogy a történetírás meddő retrospektívájába tudna temetkezni.

Róna Lajos kollégánk, aki most ünnepli újságírói működésének 30-ik évfordulóját és ebből az alkalomból három kötetben, több mint 1000 oldalon kiadta memoárjait, minden történetírói pretenzió nélkül lép a nyilvánosság elé. A vérbeli újságíró türelmetlenségével és temperamentumával ragadja meg az újságírásban eltöltött harminc esztendő minden mozzanatát és saját subjektív benyomásainak és élményeinek tükrében rögzíti meg őket. De nincs az a legobjektívabb történetíró, aki a jövőben meg tudná írni ezt az utolsó 30 esztendőt anélkül, hogy figyelembe ne vegye Róna Lajos újságírói följegyzéseit és ne venné hasznát az *intimitások és megfigyelések* tömegének, amelyekkel Róna Lajos ezer oldalon keresztül ezt az 1900-tól 1930-ig terjedő mozgalmas periódust tárgyi és személyi tekintetben leleplezi. Mert ami ezt az 1000 oldalt olyan izgalmasan érdekessé és minden történelmi írásmű fölé emeli, az nemcsak egész tempójának páratlan élanu *filmszerűsége*, hanem minden sorának *leleplező* karaktere.

Hiszen mi, történelmi szemlélők, ismertük (és nagyrészt végigéltük is) ezt a 30 esztendőt, láttuk a béke és a monarchia utolsó tizenégy esztendejét, fulladoztunk a közjogi politika sterilitásában, élveztük az önfeléd és gondtalan társadalom gyönyöreit, éreztük közeledni a végzetet, amelyet az Ausztriával közös sors szabott ránk, láttuk ezt a drága és fiatal Pestet belenadni világvárosi köntösébe, résztvettünk apró és nagy szem-

zációiban, figyeltük saját mesterségünk amerikai fejlődését, újságírói talentumok és sorsok érdekességét, éreztük, amint ránkborul a háboru borzalmainak sötétje, lesújt és fölkorbaesol a forradalmak ezer szörnysége, kinlódtunk az „új-építés” fáraóinak korbácsütése alatt — mondom, mindezt láttuk, tudtuk, éreztük mi is, Róna Lajos kortársai. De mintha Róna Lajosban, ebben a brilliáns újságíróban — mint a lencse gyupontjában a sugarak — az intenzitás teljességével gyűltek volna össze az impressziók, mintna ő jobban, élesebben látott volna mindent, fokozottabban élt volna át mindent és nem felejtett volna el semmit, amikor mi a 30 esztendő farszót robotjában emlékezésünk kamrájából lassan-lassan elvesztettük a legszebb és legérdekesebb emlékeket is.

Még megközelítőleg is lehetetlen felsorolni mindazt, amit Róna Lajos könyvében elmond. De mindennek, amit elmond, a *szeptanu hitelessége* adja meg lenyűgöző érdekességét és izgalmat és a *részvevő szenvedélyessége* biztosítja érdeklődésünket.

Aki tudni akarja, hogy mit jelent 30 év az újságírópályán, mit látott és élt át a kor egy pompás megfigyelője a *kulisszák előtt és mögött*, mit tesz 30 évig folyton *en garde* állni az eseményekkel szemben, aki még egyszer, mielőtt rájuk borul a feledés homálya, meg akarja ismerni ennek a 30 esztendőnek minden szereplő figuráját (és pedig *en pantoufle*) és tudni akarja, mi mozgatta eszelekedeteiket, az vegye meg Róna Lajos könyvét. Hogy egyhuzamban fogja elővasni mindenki, azt garantáljuk.

A könyv pompás kiállításra a *Hungária* nyomda nagy felkészültséggel, a boríték eredeti fotomontázsa *Kner Albert* izlését dicséri.

(B—y)

Potemkin-marhákra adott 117.000 pengőt az OKH

Amikor egy község, egy gazdasági felügyelő, egy malmos és egy nagykereskedő siet a megszorult földbirtokos segítségére

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Az Országos Központi Hitelszövetkezet tudvalevőleg igen körülményes és aggodalmaskodó, ha egy kisgazda kölcsönéről van szó. A telegkönyvi kivonat se elég, kimegy a szakértő, megnézi, hogy a kölcsönkérő földjét nem hordta-e el a szél, de *Stutzer-Wittmann György csanádmezei földbirtokos* kölcsönkérelmével szemben már nem volt ennyire óvatos és *száztizenhátezer pengő állatlennyesztési hitelt* utalt ki számára, holott — amint most kiderült, —

a zálogul lekötött és állítólag háromszázezer pengőt érő marhaállományból nemhogy az állomány, de még egy szem marha se volt *Stutzer-Wittmann birtokában*.

Az OKH-át mégse éri kár, mert az Eleken lakó *Stutzer-Wittmann kölcsönéért készfízető kezességét vállalt Elek község* — és a történetben ez a legcsudálatosabb. Az

OKH itt Pesten még *bedülhetett Stutzer-Wittmann Potemkin-marháinak, de maga a község előljáróságának már igazán tudnia kell, hogy mi van és mi nincs polgárainak birtokában*.

Az eset részleteiből annyi már kiderült, hogy *Stutzer-Wittmann Hammer Boldizsár* malomtulajdonossal és *Waltier Rezső* nagykereskedővel összejátszva vezette félre az OKH-t és hármuk ellen csalás és közokirat-hamisítás vádjával meg is indították az eljárást, de csupán

most derült ki, *hogyan szerzett Stutzer-Wittmann száztizenhátezer pengőt a nemlétező marhákra*.

Három év előtt adta be kérvényét állatlennyesztési kölcsönért és *Hammer Boldizsár* malomtulajdonos meg *Waltier Rezső* nagykereskedő tanusította, hogy a kölcsön fedezésére lekötött *háromszázezer pengő értékű állatot* ők adták el *Stutzer-Wittmannnak*. További melléklet arról számolt be, hogy

Görgy Artur

Pethő Sándor műve a magyar szabadságharc nagy katonájáról

Pethő Sándor, az új magyar publicisztika egyik legmarkánsabb és legérdekesebb egyénisége a jövő héten bocsátja a nyilvánosság elé *Görgy Arturról* szóló hatalmas munkáját,

amellyel a régóta vajdó *Görgy-probléma* eldöntéséhez szól hozzá.

Pethő Sándor régi művelője a történelemkutatásnak, nem egy érdekes tanulmánya, munkája és könyve jelent meg a könyvpiacra. Ezt a munkáját *grand oeuvre*-nek szánta, sok esztendő kutatás, elmélyedés és szemlélődés eredménye foglalódik bele az ötszáz oldalas hatalmas kötetbe, amelyben kifejti felfogását a *Görgy-kérdésről*,

amely több mint egy félszázadon keresztül foglalkoztatta a magyar nyilvánosságot és az egész magyar közvéleményt.

Görgy Artur a kiegyezés korának nemzedéke, legalábbis annak nagy többsége és közvéleménye felelősnek tartotta a világosi fegyverletételért, a magyar szabadságharc katonai és politikai összeroppanásáért, mert ez a generáció a romantikán keresztül szemlélte a történelem fejlődését, tényeit és eseményeit.

Csak nagy lassan szólaltak meg hangok *Görgy Artur* mellett, rámutatva, hogy *Görgy* nem lehetett felelős a történelemért, ő mindent megtett, amit emberileg és katonailag meg lehetett tenni,

hogy a katasztrófát elhárítsa s hogy megmentse a magyarságnak azokat az erőit, amelyek utolsó pillanatig parancsnoksága alatt ellentállottak két nagyhatalom hatalmas túlerejének és bizonyítékát adták a magyar fajta katonai rátermettségének és kiválóságának. A demagógia azonban nem vett tudomást *Görgy*nek erről a történelmi szerepéről s érdemeiről, az agitáció sárba taszította a magyar nemzetnek az utolsó századokban született legnagyobb katonai tehetségét belerángatta a napi politika mocsarába. *Görgy*, mint a legnemesebb és legértékesebb egyéniségek egyike, válaszul ezekre a támadásokra, hallgatott, soha nem emelte fel szavát s e hallgatásból a demagógia ugyancsak kiolvasta bünyöségét.

Pethő Sándor a maga képességeivel, történelemkutató szemléletével és érzékével rehabilitálja *Görgy Artur*t

s a *Görgy-probléma*t, egy magasabbrendű történelemszemlélet sugártörésén keresztül szemlélve a maga igazi jelentőségében, igazi formájában és igazi értékében tárja fel. A legapróbb részletekig menően dolgozta fel a *Görgy*-irodalmat: új forrásokat nyitott a történelemnek

s *Görgy* alakját a valóságnak megfelelően rajzolja meg, éppen úgy, mint nagy történelmi szerepét.

Ez a valóság nem kisebbíti, hanem megnagyítja *Görgy* méreteit és jelentőségét, hiszen *Görgy Artur* katonai lángszéből, a szabadságharc diadalmas hadműveleteiből egész nemzedékek táplálkoztak és szívták azt az öntudatot,

hogy a Duna-völgyében a magyarság ka-

tonai hegemoniája feltétlenül abszolút és elvitathatatlan.

A világháboru gyásos eredménye az összemolás szétszaggatott sok mindent abból a romantikából, amelyet a szabadságharc adott az epigon-nemzedéknek, de egyet nem tudott elvitatni s megsemmisíteni,

azt, hogy a magyar katoná, a magyar katonai felsőbbbég megvan, él és ha a magyar katonanyag megfelelő kézzben, egy új *Görgy* kezében van, ez a fajta esodákra képes.

A régi nagy *Kossuth—Görgy* párhuzam, amely ugyancsak évtizedekig foglalkoztatta a történelemírást, új egyensúlyban és beállításban jelenik meg *Pethő Sándor* tudásán és történelemszemléletén át. Az új szempontok *Görgy* mellett szólnak, akit *Pethő Sándor* teljes mértékben rehabilitál azokkal a gyerekes vádakkal szemben, amelyeket a demagógia és a napi politika, a krétakörökben futkosó függetlenségi agitáció reákont.

Görgy katonai hadműveleteinek leírása is hozzátartozik a nagy munkához és kiegészíti a történelemíró munkáját a hadtörténelmi író szakértelme.

Ez a hadtörténelmi író *Julier Ferenc* ny. ezredes, aki érdekesen plasztikus és szemléltetően vizsgálja fel *Görgy* zseniális hadmozdulatait és hadműveleteit. A könyvet a *Genius* Könyvkiadó Vállalat adta ki pompás kiadásban. A könyv a jövő héten kerül az olvasóközönség kezébe és egyik nagy eseményét jelent a magyar könyvpiacnak.

(k. l.)

Öntött kád. **Fürdőkád, gyermeklád, mosdók** kis gyári hibával **BÁLINT-nál**, IV., Magyar ucca 1. szám (Kossuth Lajos ucca sarok). Telefon 853—19

Csillárok részletre

10—20 pengős havi törlesztésre, előleg nélkül is kaphatók **Akácfa-utca 6.**, bejárat a dohányutcai oldalra. Tisztviselőknék árengedmény!

Eredeti

új tavaszi modellek

köpenyek, kosztümök, komplék

kiarusítottak

Femina Marton Nővérek

divatszalonjában Budapest, IV., Türr István-u. 9

Zsoldos

előkészít középiskolai magánvizsgákra, érettségire VII., Dohány-utca 84. Telefon 424-47

Szörme- és szőnyeg megóvási együnkre bankunk még aznap

pénzkölcsönt folyósít kamat összköltséggel 100.— P után havi P 1.30

BRE TFELD szücs, Váci-utca 14. Aut. 887—27.

komfortos szállodái, megnagyobbított strandja tőkelelesített étterme pünkösöd előtt, június 5-én, megnyitnak!

A szállodákban hideg-meleg folyó víz, fürdőszobák

Fe világosítások:

Fürdőigazgatóság, Siófok

Siófoki fürdőiroda, Budapest, IV., Városház-utca 10. lételemet. Telefon: 890—88

Újrendszerű kartotékbiztosítás!

Bármely rendszerű merőleges kartotékre (1000—1,000.000 lappal) alkalmazható.

Garantált eredmény:

Az esetleg tévesen lerakott lapok 2 percen belül biztosan fellelhetők.

Egyszerű, megbízható, olcsó. Modern organizációju vállalatoknak nélkülözhetetlen.

Régi kartotékokra is alkalmazható.

Magyarország számára eladó a gyártási engedély és az átalakítás joga

Érdeklődjék írásban vagy telefonon

Empter és Jusztusz Teréz-körut 12. Tel. 169-38

AZ UJJÁÉPÍTETT

SIÓFOK

komfortos szállodái, megnagyobbított strandja tőkelelesített étterme pünkösöd előtt, június 5-én, megnyitnak!

A szállodákban hideg-meleg folyó víz, fürdőszobák

Fe világosítások:

Fürdőigazgatóság, Siófok

Siófoki fürdőiroda, Budapest, IV., Városház-utca 10. lételemet. Telefon: 890—88

A REGGELI UJSÁG HIREI

Békeffi László levele Nagy Endréhez

— Hefi konferansz —



Mélyen tisztelt Mester! A legnagyobb tisztelet megadása mellett, amely legjobban tőlem jár ki Önnek, engedje meg, hogy néhány alázatos, de őszinte szóval fordulhassak Ön-höz.

A napokban egyik délutáni lapban nyilatkozatot olvastam Öntől, amelyet Ön, kedves Mester, az illető előtt tett már azóta színterületen új darabjának bemutatója alkalmából. A lapban lenyomatott nyilatkozatot olvastam Öntől, amelyet Ön, kedves Mester, az illető előtt tett már azóta színterületen új darabjának bemutatója alkalmából. A lapban lenyomatott nyilatkozatot olvastam Öntől, amelyet Ön, kedves Mester, az illető előtt tett már azóta színterületen új darabjának bemutatója alkalmából.

Öszintén bevallom, hogy amióta ezt a nyilatkozatot olvastam, nem tudok magamhoz térni a meglepetéstől. Majdnem azt kell hinned, hogy az Önt meginterjúvoló hírlapíró a legnagyobb jóhiszeműség mellett, de talán rosszul adta vissza az Ön szavait.

Mert hogy Ön, kedves Mesterem, a kabarének hátat fordít, véglegesen szakít vele és megtagadja multját, ez az Ön privát ügye. De hogy a nyilatkozattal egyszerűen posztum mortis méltóztatik szólni az Ön műfaját, amelyet éppen Ön teremtett meg, emellett már nem lehet szó nélkül elismerni.

Igen jól emlékszem azokra az időkre, amikor a mai Andrassy-úti Színház színpadán Ön, kedves Mester, konferanszait mindig az-azal kezdte, hogy hosszan magyarázta el a közönségnek a kabaré irodalmi értékét. Elmagyarázta, hogy a kabaré a komoly színpadnak és komoly irodalomnak éppen olyan szerves része, mint amilyen a karikatúra a festőművészetnek. Tehát annak idején nemcsak kitűnő tollával, de élőszóval is az irodalom szerves részének méltóztatott deklarálni a ma megtagadott kabaré-műfaját. Ezt a megállapítást olyan tiszteletreméltó kitarással méltóztatott évenként ismételni, hogy a budapesti közönséggel végül is sikerült elhítenie, hogy a kabaré igenis irodalmat jelent.

Jól tudom, hogy Ön, kedves Mesterem, magában most azt gondolja, hogy „ja, persze, az akkori kabaré irodalmi nivón mozgott, amíg én csináltam, — de most?” Megvallom, hogy ilyesmit már gondoltam magam is. Kétségtelen, hogy az igazi irodalmi kabaré immitt, sőt inkább amott, határozottan sokat vesztett irodalmiságából, talán azt is mondhatnám, hogy középfokra süllyedt. Ennek főoka a háború után mindenben megváltozott közönség-

izlés mellett, még az illetéktelenek e metier-be való véletlen besodródása. De erről a kabaré, mint műfaj, nem tehet.

Meg kell tehát állapítanom, kedves Mesterem, hogy az Ön nyilatkozatában foglalt vezeklési kitétel nemcsak érdemtelen lenézése az Ön által megteremtett és több mint husz évig egy ország tapsai mellett folytatott pályának, de fájdalmas orrbautése annak a pár írónak és színésznek, akik az Ön háttáfordítása után — az Ön nyomdokain haladva — ezt a műfaját tovább kultiválják. Egy gesztussal, illetve ma már egy írott szóval «könynyűnek» méltóztatik deklarálni a konferanszié sikereit. Hebegtem a csodálkozástól, mikor ezt olvastam. Ha olyan könnyű ez a siker, miért tolakszunk csak ilyen kevesen ezen a pályán? Világhírre eljutott nagy magyar írók próbálkoztak már sokszor learatni a konferanszié könnyűnek vélt sikereit és bizony minden egyes próbálkozásnál a babérlevélnek csak a szára maradt a kezükben. Azt kell hinned, hogy kedves Mesterem azért nevezi könnyűnek ma e sikereket, mert e pályáról tényleg végleg távozni óhajt. Azt kell hinned továbbá, hogy ezzel lebecsülni akarja azokat, akik Ön után itt maradnak.

«Vezekelni», kedves Mesterem, köztudomás szerint bűnökért, mégpedig súlyos bűnökért szoktak. Ön tehát e vezeklési vágyával bűnnek nyilvánította egész konferansziéi pályafutását. Ehhez is joga van Önnek, kedves Mester. De nincs joga ahhoz, hogy az «Ön» pályája mellett, magát «a pályát» is bűnösnek nevezze. Mert ha nyilvánosan nem is nevezi bűnösnek, az ezért való vezeklés feltétlenül az a nyilvánítja.

En azt hiszem, hogy ha valaki egy bűnért — ha vélt bűn is az — komolyan vezekelni akar, akkor ennek egészen más módja van, mint az, hogy más pályára lép. Kedves Mesterem, a vezeklés szóval bűnösnek deklarálta konferansziéi működését az irodalom rovására. Tehát az irodalom előtt és annak javára kell levezekelnie eddigi bűneit. Kedves Mesterem ezt azzal véli megoldani, hogy ezután komoly irodalmi szindarabokat fog írni. Ez azonban, szerény nézetem szerint, nem igazi megoldás. Mert senki sem nevezheti saját munkáját «irodalminak» halála előtt. Ez a kritika és az életrajzírók feladata.

Azért tehát, hogy kedves tanító Mesteremnek vezeklése megoldásában szerényen, — bár hivatalosan — de segítségére lehessen, bátor vagyok mély tisztelettel azt a proposíciót tenni, hogy a Damjanich-utcai négyemeletes palotáján, melyet konferansziéi munkájával méltóztatott szerezni, adományozza az elagott és beteg magyar íróknak.

Ez volna a «vezeklés» legméltóbb formája.

A kormányzó, a kormány, a parlament, a királyi hercegek, a diplomaták, polgári és katonai előkelőségek jelenlétében folyt le a hősök emlékűnepe

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Ma délelőtt — mert a törvényhozás minden év májusának utolsó vasárnapját a hősök emlékűnepevé avatta — a kormányzó, a törvényhozás, a diplomáciai testület, a honvédség és az egész magyar társadalom reprezentánsainak jelenlétében ünnepelték meg a világháború elesett hőseinek emlékűnepe.

Már kilenc óra után gyülekezni kezdtek a meghívottak. Az emlékműtől jobbra az országgyűlés két házának tagjai, a kormánytagjai, a főhercegek, a honvédség tőparancsnoka, a diplomáciai testület tagjai, az egyetemi tanács tagjai, a székesfőváros vezetői gyülekeztek, az emlékműtől balra pedig az idegen tiszték és katonai attasék, a tisztí küldöttségek állottak fel.

Tábornagy díszében és szárnysegéde kísérelében érkezett József királyi herceg. Harmadnegyed tízkor érkezett gróf Bethlen István miniszterelnök, röviddel később Arlotta Rotti pápai nuncius.

Pontban tíz órakor az Aréna-ut mentén fel-

sorakozott katonai csapatok soraiban felharsantak a kürtök, jelezve nagybányai vitéz Ilorthy Miklós kormányzó érkezését.

A kormányzó fehér sapkában és sötétkék tengernagy diszruhában érkezett a Himnusz hangjai mellett elépett a csapatok arcvonala előtt. A kormányzó kíséretével az emlékmű elé állott, a katonazenekar a nemzeti Híszkegyet játszotta, majd levett sapkával néhány percnyi imába merült és letette az emlékkőre hatalmas nemzetiszín-szalagos babérszörnyét.

A kormányzó most újra elfoglalta helyét és utána megkezdődött a koszorúzás. Az országgyűlés felsőházának koszorúját báró Wlassics Gyula, az országgyűlés képviselőházának koszorúját pedig Almásy László elnök tette le. A kormány koszorúját Bethlen István gróf helyezte el az emlékkövön a következő szavakkal: — Mindenkor áldott legyen emlékü, mert az ő hősi áldozatuk, az ő szellemük örzi és gondozza a jövő Magyarországot.

A honvédség nevében háromtagú tábornoki

küldöttség tette le a koszorút. Izabella királyi hercegnő és Frigyes királyi herceg koszorúját báró Piret Bihain Gyula tette le az emlékkőre, Albrecht királyi herceg koszorúját pedig Péchy Endre hozta el.

A német hadsereg háromtagú küldöttsége lépett most az emlékkőre von Hasse tábornok vezetésével.

A székesfőváros koszorúját dr. Sipőcz Jenő polgármester helyezte el.

Erdélyi Lóránt alispán Pest vármegye és a törvényhatóságok koszorúját tette le. Három béna rokkant hozta a Hadirokkantak Országos Szövetségének koszorúját.

A TESz a különböző más társadalmi egyesületek koszorúinak elhelyezése után a tulajdonképpeni ünnepség a Himnusz hangjaival véget ért.

A kormányzó és kísérete ezután az Andrassy-utra ment, ahol megkezdődött a kivonult csapatok díszmenete.

Az ünnepséget megelőzően reggel pontban nyolc órakor József királyi herceg helyezte el a maga koszorúját.

Bensőséges kegyeletos ünneppel áldozott a hősök emlékének a bécsi magyar kolónia, Székesfehérvár társadalmi, leleplezve egyben a hősök új emlékkövéjét, a pesti izr. hitközség, a budapesti unitáriusok és szép ünnepet rendezett a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaok Budapest VII. kerületi csoportja.

Huszár Károly mellébeszélése

Huszár Károly nyilatkozatot küldött be szerkesztőségünkbe, amelyben azok ellen a vádokat és kifogásokat elvetve, amelyekkel őt különböző ténykedései alapján illették. E nyilatkozatát lapunk legközelebbi számában közölni fogjuk. Előre is hangsúlyozzuk, hogy a helyreigazítás formai kérdés, amelynek nem tulajdonítunk nagy jelentőséget: Huszár Károly a bíróság előtt részeseül abban az átvilágításban, amely megmutatja igazi arcát. Néhány meglepetést tartogatunk számára és a magyar közvélemény számára is, márcsak azért is, mert két napi újságban tett nyilatkozata szerint „fel-emelt fejjel” akar a bíróság elé állani. Nyilatkozatának érdemi részébe nem óhajtottunk belebocsátkozni, azonban van egy szakasza, amely mellett nem mehetünk el szó nélkül. Huszár Károly a Zipper-ügyre vonatkozólag előadja, hogy Lengyelország hivatalos külügyi képviselője panaszt tett nála, hogy felelőtlen elemek terrorral fenyegetik ezt a lengyel állampolgárt és kérte, hogy a törvények és rendeletek, — amelyek a külföldiek személy- és vagyonbiztonsága érdekében fennállanak — az ő esetében is betartassanak. „Mint az állami rendért felelős miniszter, telefonon kértem a város illetékes tisztviselőjét és az iparhatóságot, hogy minden körülmények között tartsák be a törvényt.” Amit tett, törvényes kötelessége volt, s ha ellenkezőleg cselekedett volna — mondja — vétkezett volna abban a nehéz helyzetben az ország külügyi érdekei ellen. Nem avatkozott be — mondja — a független bíróság hatáskörébe, csak a közigazgatásba tartozó funkciókra nézve adott információt a lakáshivatal vezetőjének.

Nem akarjuk idézni ezeket a lengedi bájjal és az újságírói művészetnek szublimálásával lerögzített mondatokat, amelyek valamikor gyöngye kis buzgalmi hetilapok hasábjait ékesítették, csak annyit jegyzünk meg, hogy volna szives megmondani Huszár Károly, hogy a kultuszminiszter felelő-e Zipper Leó zsidó ezüstgyáros és galíciai bevándorolt vagygon- és életbiztonságáért, továbbá iparüzési igényeiért, vagy pedig a belügyminiszter? Ugy tudjuk, hogy nemcsak belügyminisztere volt az akkori kormányban, hanem volt külügyminisztere is, s ha a lengyel követség a gáncországi Zipper Leó érdekében közbelépett, elsősorban a külügyminisztériummal kellett, hogy keresse a kapcsolatot. Ha ez a közbelépés olyan tulhivatalos lett volna, nem Huszár Károlyhoz, hanem a külügyminisztériumhoz fordul. A kultusztarca keretébe és hatáskörébe beleférhet ugyan a Zipper Leonak magyarul való megtanítása, de nem tudjuk sehogysem beleilleszteni ezüstgyártási igé-



Kétféle, jól megkülönböztethető légáramlat uralkodik a kontinens felett. Az egyik hűvösebb északkeleti és északi, a másik pedig a depressziós rendszer felől felénk áramló déli, délkeleti, tehát meleg szél. Ez a depressziós rendszer, tehát, elszakítódik. A hőmérséklet Európa középső és északi részein tovább emelkedett.

Prognózis: Fokozódó meleg, helyi zivatarokkal.

nyeit. Huszár Károlynak ez személyes ténykedése volt, mint ahogy személyes ténykedése volt a lakáshivatal vezetőjéhez írott levele, amelyben egy eljáró bíró szemléjébe avatkozott be, s azt akarta befolyásolni a lakáshivatal vezetőjén keresztül. Akkor, amikor a keresztény világnézetű küzdelem kulminációs ponton izzott, amikor a világnézetek egymással halálos ellentétben állottak mezitelen karddal kezükben, akkor Huszár Károly a keresztény világnézetű szemben Zipper Leó mellé állott, s ezzel azokat a tömegeket hagyta cserben, s azt a programot árulta el, amely őt szerepléshez, pozícióhoz és hatalomhoz juttatta. Ezt kifogásoltuk cikkeinkben, semmi mást. A szavaknak és a cselekedeteknek száz százalékgig fedniük kell a vallott programot és a kijelentéseket, márdig Huszár Károly egész akkori működésében nem láttuk ennek az erkölcsi törvénynek megtartását s ezért tettük szavá viselt dolgait.



HATVANY LAJOS BERLINBEN

Dr. Hatvany Lajos báró amnesztíja után nemrég megkapta utlevélét és feleségével hosszabb európai körutra indult. Most Berlinben tartózkodik, ahol az a felvétel is készült. Hatvany Lajos báró «Bondy gr.» című német nyelven megjelent könyvét egy kiadó megvette Amerika számára.

MENCZER

uj üzletei: V., Zrinyi-utca 18
Bazilikával szemben
VI., Andrassy-ut 84
Köröndnél

Hunyady Ferenc gróf a titkos választójogért

Székesfehérvár, május 25.

Hunyady Ferenc gróf a móri kerület képviselője, ma kerületben, Moha, Iszkaszentgyörgy, Isztimér és Bakonykúti községekben beszámolót tartott. A népszerű képviselőt minden községben nagy hallgatóság fogadta. Beszédében kifejtette, hogy csatlakozik mindenben a nemzet ősz patriarchájának, Apponyi Albert grófnak álláspontjához, ő is az általános titkos választójog hívének vallja magát és mindent el fog követni, hogy pártja, a Keresztény Gazdasági Párt is magáévá tegye a titkos választójogot. Beszéde további részében a rokkant-kérdés és a hadikölcsön-ügy rendezését sürgette. Két olyan kérdés ez — mondotta, — amely a nemzet becsületét üggye.

MENCZER

száraz tisztítása saját telepen

MENCZER

Gallér tisztítása vezet

MENCZER

Fest, tisztít — Telefon

A düsseldorfi gyilkos vallomását egyelőre nem közlik a nyilvánossággal

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A tömeggyilkosságok elkövetésének alapos gyanúja miatt elfogott és részben már beismerő vallomást tett Kürten Péterrel kiderült, hogy lopás és csalás büntetése miatt több évi fegyházbüntetést szenvedett el. A düsseldorfi bünyűrendőrség ma hivatalosan jelentette, hogy Kürten és a már eddig kihallgatott tanúk vallomása egyelőre nem közölhető a nyilvánossággal, annyi azonban megállapítható, hogy lényegesen megerősödött annak a gyanúja, hogy Kürten követte el a düsseldorfi gyilkosságoknak legalább egyik részét, ha nem is valamennyit.

Kiderítette a rendőrség, hogy Kürten már 19 éves korában a legrabiatusabb módon

arra akart kényszeríteni egy kiskorú leányt, hogy kedvesévé legyen és céljának elérésére egy ízben egy kést, más alkalommal követ dobott az ablakon keresztül a leány felé. Néhány nappal később háromszor rálőtt a leány apjára, mert az figyelmeztette Kürten, hogy ne üldözze szerelmével a leányt.

Kürten éveken át előszeretettel cselédleányoknak udvarolt, akiknek sorra házasságot ígért.

A nyomozás e pillanatban legfőképpen azt igyekszik megállapítani, hogy vajjon nem Kürten gyilkolta-e meg Hahn Máriát, mert a düsseldorfi gyilkosságoknak és merényleteknek ez a legtipikusabb, a bünyű tovább ki-bogozása szempontjából legfontosabb esete.

El kell törülni a borfogyasztási adót

A Magyar Szőlősgazdák Egyesületének közgyűlése

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Vasárnap délelőtt tizenegy órakor tartotta a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete az OMGE székházának nagytermében idei huszonhatodik közgyűlést. A közgyűlésen az egyesület vezetősége, Kosinszky Viktor elnökkel az élen, teljes számban jelent meg. A pénzügyminiszter Lukács Ödön miniszteri tanácsos, a földmívelési miniszter Vargha Zsigmond h. államtitkár képviselte. Ezenkívül Bleyer Jakab, Éhn Kálmán, Erdélyi Aladár, Forster Elek és Matta Árpád országgyűlési képviselők voltak jelen. Néhány perccel tizenegy óra után nyitotta meg Kosinszky Viktor elnök a közgyűlést, üdvözölve a kormány jelenlévő képviselőit. Megnyitó beszédében a szőlősgazdák elnöke rámutatott arra a kedvezőtlen helyzetre, melyben a szőlősgazdák vannak. Csak egyetlen vigaszt lát, első sorban abban, hogy a szőlősgazdák érdekeiket egyre többen harcolnak. A legnagyobb baj abban rejlik, hogy *ugy a bortermelés, mint a borkereskedelem hitelkérdése rendezetlen és hogy az értékesítési piac is teljesen szervezetlen.* E bajoknak az eredménye aztán, hogy annak ellenére, hogy

a bortermelők termelvényeikért alig kapnak valamit, a vevők mégis horribilis árat kénytelenek fizetni.

A probléma megoldását nem a kivétel fokozásával, hanem a *belföldi fogyasztás megerősítésében látja.*

Ezután Lukács Ödön miniszteri tanácsos szólalt föl, tolmácsolva a pénzügyminiszter üdvözlését. Hangsúlyozta, hogy a pénzügyminiszter nemcsak állásánál fogva, hanem mint gazda is élénk figyelemmel kíséri a szőlősgazdák mozgalmait és *azonosítja magát a szőlősgazdák minden óhajával.*

A borfogyasztási adó törlése érdekében megindított akciót elől a pénzügyminiszter nem akar kitérni

és minden igyekezetével azon van, hogy ez a kérdés közmegnyugvára nyerjen megoldást.

A következő felszólaló dr. Erdélyi Aladár országgyűlési képviselő volt, aki a szőlősgazdák mozgalmának jellemzésére fölhozza, hogy az országban 304.000 katasztrális hold területen termelnek szőlőt és több mint 400.000 munkást foglalkoztat a szőlőtermelés.

Ezután dr. Reizmann Zoltán szólalt fel, kifejtve, hogy a szőlősgazdák érdekével ellentétben áll, hogy a termelvényeiknek kizárólagos értékesítési jogát egy részvénytársaságnak adták oda monopolisztikus formában.

Ezután dr. Boross Endre, az egyesület igazgatója ismertette a magyar szőlő- és borkereskedelem helyzetét. Előadásában rámutatott arra, hogy *már 10 éve ad ilyen helyzetképet, amelyik évről-évre szomorubb és vigasztalanabb.* A kormányt vádolja, amiért a szőlőtermelők érdekeit mindaddig nem vette figyelembe. Ezután ismertette az egyesület határozati javaslatát, amelyben mint a szőlősgazdasági országos érdekképviselete,

tiltakozik a borfogyasztási adó fentartása ellen

és annak eltörlését kívánja. E határozati javaslatban a közgyűlés arra is kéri a pénzügyminisztert, hogy a *Gyümölcsész-szorgalmi Rt.* olyan működését biztosítsa, ami a szőlősgazdák érdekeit minden tekintetben kielégíteni képes. *Brezsenszky Károly* (Tápióbicske), *Bárany Győző* (Ókéske), *Zságer Mihály* (Csongrád), *Bauer Zoltán* (Eger), *Liszky Lajos* (Órkény) és *Hajduska Rezső* felszólalás után a szőlősgazdák közgyűlése véget ért.

Megadóztatják Róbert bácsit

Fizetett-e adót Róbert bácsi. — Zár alá veszik itthonlévő vagyonát

Feinsilber Róbertet, vagy mint ahogy Pesten nevezték, Róbert bácsit, a szegények "jótévője" mint ismeretes a Reggeli Ujság leleplező cikkei után kiutasították az ország területéről. Annakidején beszámoltunk arról, hogy Róbert bácsi tíz éven át folytatott jóekonykodási működése alatt *háromezer pengőt meghaladó összeget spórolt össze magának.* A kiutasítási végzés olyan rövid határidőt szabott Feinsilber Róbert elutasításához, hogy vagyona felett nem tudott diszponálni és most Bécsből küldi az utasításokat jogtanácsosának. A rendőrségi eljárásról kívül most mint ahogy a Reggeli Ujság értesül, az illetékes kerületi adóhivatal megindította a vizsgálatot abban az irányban,

vajjon Feinsilber Róbert nagy vagyonának megfelelő adókat befizette-e?

Az adóhivatal egyik tisztviselője még az elmúlt héten megjelent a főkapitányságon pontos információt kért Róbert bácsi vagyonát illetően. Amennyiben megállapítanák, hogy Feinsilber Róbert

adófelvitelét követett el, úgy még ideje-korán intézkedni fognak Magyarországon lévő vagyonának zár alá vétele iránt.



Öngyilkossági kísérletet követett el egy kereskedő, mert felesége nem akart visszatérni hozzá

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Tegnap este izgalmas jelenetek játszódtak le a Vörösmarty-utca 73. számú ház egyik lakásának ajtaja előtt. Szabó István 41 éves kereskedő különváltan élő felesége lakik ebben a lakásban. A férj az utóbbi hetekben többször felszólította feleségét, hogy térjen vissza hozzá, mert nem tud nélküle élni. A kereskedő felesége nem teljesítette férje kérését, mire napokkal ezelőtt levelet kapott,

amelyben férje bejelenti, hogy megöli őt és azután öngyilkosságot fog elkövetni.

Vasárnap este Szabó István megjelent felesége lakásán. Amikor az ajtót nem akarták felnyitni, dörömbölni kezdett, lármát csapott, úgyhogy a ház lakói is összefutottak.

Végül is a házmester rendőrt hozott, aki Szabót a főkapitányság központi ügyeletére előállította.

A rendőrségen ki akarták hallgatni, azonban alig fogtak hozzá a kihallgatáshoz,

Szabó összeesett és csakhamar eszméletét is elvesztette.

A kihívott mentők, valamint az ügyeletes rendőrorvos megállapították, hogy

Szabó István két órával előbb valami ismeretlen méreggel megmérgezte magát és ennek a hatása mutatkozott most rajta. A Rókus-kórházba szállították.



A Himalaja expedíció több tagját eltemette a lavina

London, május 25.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Kalkuttából érkezett jelentés szerint a Himalaja-expedíció előnyomulása során 6000 méter magasságban a társaság több tagját eltemette a lavina, de sikerült kimenteni őket. Az egyik résztvevő, Schneider és egy Cheltan nevű bennszülött málhahordó azonban nyomtalanul eltűntek.

Órákkal utóbb az expedíció tagjai észrevették, hogy kéz nyulik ki a jég alól. Rögtön megkezdték kiásni a szerencsétleneket és Schneidert meg is mentették, de a málhahordó már halott volt.

A Graf Zeppelin Rio de Janeiróban

Rio de Janeiro május 25.

A Graf Zeppelin keyéssel félhét óra után (helyi időszámítás szerint) megjelent a város felett és 7 óra 5 perckor simán leszállt.

Eckener dr. a hatóságok képviselőit üdvözölte. Azután a léghajó újra felemelkedett és két kört írt le a város felett, miközben a hajók szirénái és szipjai üdvözlésül megszólaltak.

A Graf Zeppelin a tengerpartnak vette útját, hogy visszatérjen Pernambuco.

Vigyázz!
mert nem minden fémtisztító
Sidal

Meghalt a Rókus-kórházban ifjabb Szekeres Ödön,

aki a múlt héten Hannel Margit festőművésznő lakásán öngyilkos lett

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Kilenc nappal ezelőtt megrendítő öngyilkossági tragédia játszódott le Hannel Margit festőművésznő Székely Bertalan-utca 5 szám alatti lakásán. Szekeres Ödön 25 esztendő joghallgató, id. Szekeres Ödön keszthelyi főjegyző fia — a jelek szerint — szerelmi bánatában maga ellen fordította a fegyvert. A fiatal Szekeres Ödön Budapesten végezte tanulmányait és közben a Fiát Művek tisztviselője volt. Hannel Margit festőművésznőt már régóta ismerte és udvarolt neki.

A sulyosan sebesült fiatalembert a Rókus-kórházba szállították és betegágya mellé táviratilag hívták édesatyját Keszthelyről. A 109-es számú különkórházban ápolták ifjabb Szekeres Ödönt és minden lehetőt megtettek, hogy az életnek megmentésék.

Az orvosok odaadása azonban hiábavalónak bizonyult, mert szombaton este eszméletét elvesztette, nemsokára megkezdődött az agónia és Szekeres az éjszakai órákban meghalt.

Az öngyilkosság ügyében a rendőrség megindította a nyomozást, azonban a fontos indító okokat megállapítani nem tudták. A fiatal joghallgató már régebben tervebe vette, hogy a festőművésznőt elveszi feleségül. A házasság megkötésének azonban különböző akadályai voltak,

igy többek között az is, hogy jogi tanulmányait még nem fejezte be.

Ugy látszik, a házasság megkötésének későbbi időre való kitolása keserítette el annyira, hogy öngyilkosságra szánta magát. A szerencsétlen végű Szekeres Ödön édesatyja Keszthely köztisztviseltemben álló főjegyzője

és a családot ért gyász az egész városban mély részvétet keltett.

Ifjabb Szekeres Ödön holttestét nem boncolták fel.

Családja intézkedésére Keszthelyen fogják eltemetni.

Tomcsányi Kálmán kerül Vay Kázmér helyére

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Vay Kázmér miniszteri tanácsos, a belügyminisztérium rendőri főosztályának vezetője ellen, mint ismeretes, saját kérelmére megindult a fegyelmi megelőző vizsgálat a csendőrségi laktanyaépítések körül való szerepének tisztázása miatt. A fegyelmi vizsgálat még nem fejeződött be, de hír szerint Vay Kázmért fölmentik a rendőri főosztály vezetésébe alól és utódja Tomcsányi Kálmán miniszteri tanácsos lesz, aki a közeljövőben átveszi az osztály vezetését és irányítását.

A feltékeny szobafestő lugköldatát öntött barátja arcába, azután beleugrott a Dunába

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Szombaton este izgalmas feltékenységi dráma játszódott le a Fűrész-utca 128. sz. házban. Régebbi idő óta ebben a házban lakik Hajnal Rudolfné háztartásbeli nő, aki hónapokon keresztül Thuróczy Ferenc 43 éves szobafestőmesterrel élt közös háztartásban.

Napokkal ezelőtt összeveszték a házastársak és az asszony kiutasította lakásából Thuróczy Ferencet.

Szombaton este nyolc óra tájban a szobafestőmester megjelent Hajnal Rudolfné lakásában és arra kérte az asszonyt, hogy állítsák helyre a házastársi viszonyt. Hajnal Rudolfné azonban nem akart ebbe belemenni.

mire a szobafestőmester a zsebéből előrántott egy literes üveget és annak tartalmát az asszony arcába öntötte.

Az üveg tartalma erős lugköldat volt, amely Hajnal Rudolfné arcán és kezén sulyos égési sebeket ejtett. A merénylet elkövetése után Thuróczy Ferenc elrohant a lakásból, az asszony sikoltozva esett össze és a szomszédok találták meg. A mentők Hajnal Rudolfnét a Rókus-kórházba szállították, ahol ápolás alá vették.

Valószínű, hogy a szemévilágát elveszti.

A megsebesült asszonyt alig helyezték el a Rókus-kórház egyik szobájában, a mentő kocsit egy öngyilkosjelölt hozott. Thuróczy Ferenc a merénylet elkövetése után kicsejtett a Ferenc József-hídra és a Dunába vetette magát.

A mentő motoros csónak azonban kiementte.

A rendőrség a nyomozást megindította és Thuróczy Ferencet már ki is hallgatták. Elmondta, hogy úgy a lugköves merényletet, mint az öngyilkossági kísérletet feltékenységi rohamában követte el. Az eljárás megindult ellene.

TAVASZTÓL ŐSZIG **Dorco CIPÓ**

Gazdanap — vagy gazdaéjszaka?

Lovasberény, május 25.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Nagyarányu gazdaggyűlés színhelye volt vasárnap délután Lovasberény, ahol Simon András országgyűlési képviselő számolt be választóinak. Simon András Meskó Zoltán, Krüger Aladár és Udvardy János kísérték el beszámoló útjára. Több mint ezen gazda gyűlt össze a szomszédos községekben s a gyűlésen báró Ivánka Géza dr. földbirtokos elnököt és Dorozsmy Béla plébános mondott megnyitó beszédet.

Végző válságát éli a gazdatársadalom — mondta többek között — és a mai gyűlés egy praktikusabb gazdálkodás útjait kívánja feltárni. Az egyes küldöttségek szónokai elkeseredett hangon tárták fel bajaikat, majd Simon András beszélt.

Nem lehet mindent Trianon számlájára írni, amikor a bajokról beszélünk — a legnagyobb baj az, hogy a terhek nincsenek egyenlően elosztva és hogy a gazdasági politika helytelen vágányokra tévedt.

Krüger Aladár a gazdanapot inkább gazdaéjszaka néven

és megígérte, hogy Budapestre visszatérve továbbra is harcolnak a gazdatársadalom érdekeiért. Udvardy János ezután felolvasta azt a 16 pontból álló memorandumot, amelyet a miniszterelnöknek fognak átadni.

Meskó Zoltán Nagyatádi programjáról és a titkos választójogról beszélt.

— A kormány programjában — mondta — amelyet még ebben a pillanatban támogatok, benne van a titkos választójog is, amely itt követelnek. Én mindenkor ennek a hive voltam, de kijelentem, hogy ez sem változtat mindent jóra, azonban feltétlenül szükséges a választások tisztaságának biztosítására, ami nélkül nem lehet erkölcsös szellemben vezetni az országot. Sokan bontogatják mostanában Nagyatádi zászlaját, amely alatt én mint közkatona szolgáltam. Nem tudom, hogy átadta-e valakinek Nagyatádi ezt a lobogót, de a föld népének az összefogására van szükség, hogy a lobogó alatt egységesen tömörülve, boldogulhasson.

A befejező szavakat vitéz Komáromy János lelkész mondta.

Lauri Volpi és Németh Mária

a világ legszebb hangú énekes a wieni Staatsoper kiváló énekesnője

együttes vendégszereplése a Városi Színházban

Csütörtökön, május 29-én: **Trubadur.** — Szombaton, május 31-én: **Aida.** — Jegyek a Városi Színház pénztáránál és az összes jegyirodáknál

Széchenyi Strandfürdő

május 29-én, csütörtökön megnyílik

Hazajött miss Adrienne, a városligeti szakállas csodanő

Négy évig volt külföldön, Ausztriába készül, de előbb szeretne térjhezmenni

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Négy esztendővel ezelőtt nagy feltűnést keltett különösen az artista világ körében a városligeti szakállas nő rejtélyes eltűnése. Utólag azután kiderült, hogy

a szakállas világesoda Amerikába vándorolt, mert kifizető szerződési ajánlatot kapott.

Sokáig nem hallottunk Adrienne kisasszonyról, míg néhány héttel ezelőtt neve újra az érdeklődés központjába került. Amerikai lapok irtak róla és azt a hírt közölték, hogy Miss Adrienne



A SZAKÁLLAS HÖLGY

ugyanolyan rejtélyes körülmények között, mint ahogy négy évvel ezelőtt Budapestről, Newyorkból is eltűnt. Visszajött Budapestre.

Egy budai szállóban vett magának lakást és itt keresték fel, hogy élményeiről nyilatkozzon. A portás közölte,

hogy a szakállas hölgyet rendes polgári néven Hegedüs Adélnak hívják.

de igen örül, ha Adél kisasszonyt szólítják. Ezt a tanácsot mindenestel megfogadjuk és erős elhatározással kopogtatunk be Adél kis-

asszony szobájának ajtaján. Készségesen nyilatkozik és látszik rajta, hogy ebben meglehetősen nagy gyakorlata van. Május 10. óta tartózkodik Budapesten, rövid ideig itt lép fel és nemsokára újra külföldre indul.

Az arca, illetve az álla rózsaszínű kendőbe van bekötve, most azonban a fekete szakállt takaró kendőt leoldja.

— A privát életben, már úgy értem, a színpadon kívül, állandóan kendőt hordok, vagy mondjuk az életben a «fogfájós nő» játszom. Adél kisasszony szakálla azóta, mióta utoljára láttuk, sokkal dusabb és tekintélyesebb lett, igaz néhány ősz szál is vegyült bele.

Szóval Adél kisasszony Kossuth-szakállá kisse megőszült.

— Az idő eljárt felettem is — mondja sóhajva és megsimogatja szakállát.

Eredetileg óvónő voltam, szülővárosomban Makón, de mikor szinte egyik napról a másikra szakállam kezdett nőni, abba kellett hagyni ezt a foglalkozást és felcsaptam artistának. Négy évvel ezelőtt elűntem Budapestről, mindenféle hírek keringtek felőlem.

Azt is mondták, hogy meggyilkoltak és feldarabolt holttestemet a Dunába dobták.

Pedig csak az történt velem, hogy meguntam egy időre az artista életet és hazautaztam Makóra. Egy jómódu földbirtokos vendégszeretetét élveztem, akinek abban az időben nagyon megtetszettem. De nem bírtam sokáig a nyugodt életet és egy éjszaka összecsomagoltam holmimat és elutaztam Párizsba. A legforgalmasabb artista kávéházban telepedtem le megérkezésem után, de alig ültem ott tíz percig, már is egy csomó különféle szerződési ajánlattal kínáltak meg.

Négy esztendő külföldi tartózkodás után elfogott a honvágy és hazajöttem.

Néhány napot töltöttem Makón, meglátogattam szüleimet és az óvodát, ahol valamikor tanítottam.

Legközelebbi utam Ausztriába vezet, mert oda kötöttem szerződést. Európa, Amerika minden nagyobb városát bejártam.

— Mik a tervei a jövőre?

Titokzatos mosoly jelent meg Adél kisasszony ajkán. Gyengédien megcirógatja szépen fejlett szakállát és jelentős szemhunyorral válaszol.

— Ideje lenne talán, hogy én is férjhez menjek és remélem, hogy életem párját én is megtalálom. Egy kikötésem azonban a jövődélre vonatkozólag nekem is megvan. Nem szabad neki sem bajszot, sem szakállt növesztenem.

Az interjújának vége, Adél kisasszony barátságosan és féltőn szorította meg a kezem.

(K. g.)

A román kormány nem türi, hogy a száműzött Károlyt szidalmazzák

Bukarest, május 25.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Vajda-Vojvoda belügyminiszter tegnap a kamarában a kormány nevében nyilatkozatot tett a liberális pártokról az állításáról, hogy a Károly-ügyben kétértelmű a kormány magatartása.

A belügyminiszter kijelentette, hogy a kormány hűségeseit tett Mihály királynak. Elképzelni se tudja, miért vádolhatják esküszegéssel, holott semmit nem tett, ami ezt bizonyítaná. A kormány nem engedi meg a Károly-kérdés megvitatását, de azt sem engedheti meg, hogy sérteggessék a dinasztia tagjait, akár a király apját, vagy Miklós régensherceget. A kormány elhatározta, hogy ezután is elkoboz minden újságot, amely a Károly-kérdéssel foglalkozik.

Hatvan kommunistát tartóztattak le Jugoszláviában

Grác, május 25.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Laibachból jelentik: Laibachban, Asslingban, Marburgban és Zágrábban tegnap titkos szervezethez tartozó hatvan kommunistát tartóztattak le.

A kommunisták központja Laibachban volt, főleg azzal foglalkoztak, hogy Németországból és Ausztriából kommunista iratokat csempészték be Jugoszláviába és terjesztették a munkásság között. A laibachi kommunista központot Berlinből és Bécsből pénzelték s az utasításokat Bécsen át Moszkvából kapták.

Az elfogott kommunisták beismerték bűnüket és letartóztatták őket.

Szökés repülőgépen

Párizs, május 25.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Tegnap este történt, hogy megszöktették az első repülőgépet. Az avorói katonai repülőgéptáborban este, a névsorolvasáskor kiderült, hogy egy Bouis nevű mechanikus hiányzik s így jötték rá, hogy megszökött egy egyföldeli repülőgépen.

Bouis a megszöktetett repülőgéppel nem jutott messzire, mert Chateau-Chinon közelében benzinhány miatt kénytelen volt leszállni. Letartóztatták.

Vasárnapi öngyilkosok

Vasárnap este 9 órakor Kovács Sándorné 38 éves házyetetőnő, aki Pacsirtamező-utca 13. számú házában lakik, a Határ-utca irányában a Dunába ugrott. Kimentették és a Rökus-hórházba szállították. Tették oka ismeretlen.

Pesterzsébeten a Pölltenberg-utca 124. számú házában Berényi Mátyásné 26 éves háztartásbeli asszony hipermangánnal megmérgezte magát. Súlyos állapotban a Szent István-kórházba szállították.

Huszár Pálné 22 éves háztartásbeli asszony Kispesten a Rákóczi-ut 137. számú lakásán ismeretlen méreggel megmérgezte magát. Súlyos állapotban a Szent István-kórházba szállították.

Kun Ilona 22 esztendőös magánzónő Márga-utca 11. számú házában lévő lakásán karján az ereket felvágta. Az öngyilkosság kísérletét a szomszédok fedezték fel és az öngyilkos nőt első segélyben részesítették, majd a kihívott mentők a Rökus-kórházba szállították.

Vasárnap délután értesítették a mentőket, hogy a Salgótarjánból érkező vonattal egy súlyosan mérgezett embert szállítanak Budapestre. Nász József 38 éves kártyosmester, aki Salgótarjánban lakik, veronállal megmérgezte magát. A mentők a keleti pályaudvaron várták és a Rökus-kórházba vitték.

Lazarus Adolf főként siremlékének felavatása

A pesti izz. hitközség siremlékét állított Lazarus Adolfnak, a dohányutcai izz. templom harmincnégy éven át volt főkántorának. A siremléket, melyet Róna József szobrász alkotott, vasárnap délelőtt avatták fel a rákoskeresztúri izz. temetőben, ahol megjelent a pesti izz. hitközség előjárósága testületileg Stern Samu elnök vezetésével a hitközség tisztviselői. Hevesi Simon dr. vezető főrabbi avatta fel Lazarus Adolf sírkövét. Utána Hajdu Marcel dr., a pesti izz. hitközség elnökhelyettese mondott beszédet.

A házassági apróhirdetéseket lapunk legközelebbi számában hozzuk. E héten helyszüke miatt kimaradtak.

Házasság. Bari Ágost dr.-nak és nejeének fia, Bari Adolf, a Magyar Általános Hitelbank tisztviselője, vasárnap házasságát kötött Molnár Erzsébettel, özvegy Molnár Gézáné leányával.

Az Omnia Kabaré június hó 1-én kezdi meg előadásait, de már szombaton, folyó hó 31-ikén megnyitja kapuit, hogy az aznap este 8 órakor tartandó nyilvános főpróbájának jövedelmét felajánlja a takácsai és fertőhomoki tüzkárosultak felszólítására. Az előjelek szerint az ünnepélyes megnyitó főpróba valósággal theatre parée lesz, amelyen Budapest politikai, társadalmi és művészi előkelősége nagyszámban fog megjelenni.

Bud János kereskedelmi miniszter, aki, mint ismeretes, bécsi útja után megbeszélést és kiutaltatást kapott, gyűgyultán hagyta el a szanatóriumot és két heti üdülésre Balatonalmádiban levő villájába utazott.

A dohánykísérletek közgyűlése

A Dohánykísérletek Szövetsége vasárnap délután 4 órakor a régi képviselőházban megtartotta évi közgyűlését s megejtették a tisztújítást, amelynek során Köllay Tamás dr.-t egyhangulag elnöké választották.

Az elmúlt Nemzetközi Vásáron nagy érdeklődés nyilvánult meg a Turcsányi Antal cég, Budapest, Üllői-ut 2. Kiállítására iránt. És különösen ki kell ragadnunk a Turcsányi Rotary gépet, amely egyszerűségénél és hihetetlen olcsó voltánál fogva érdemes az exportálásra. Am a Turcsányi Rotary gépek még a hazai szükséglet szempontjából sem méltányoltatnak annyira, mint ezt megérdemelnék. Vajjon mi akadály lehetne annak, hogy a közhivatalok és közüzemek, melyek használnak vagy használnak sokszorosító gépeket, a kereskedelmi kormány által kifejezetten előírandó Turcsányi Rotary okszorosító gépeket szerzenek be? Miért késik a kereskedelmi kormány, mondjuk éppen ebbe a kérdésbe a közhivatalok és közüzemek részére kiadandó rendelettel utasítással oly módon beavatkozni, hogy a belső szükséglet egy részének ily módon való ellátásával megteremtse azokat az anyagi feltételeket, melyek az exportlehetőség alapjait jelentik? Hisz a Turcsányi Antal cég, mint a főváros egyik legelőkelőbb cége, nem ismeretlen a hatóságok előtt és már eddig is érdemesnek mutatkozott arra, hogy nagyobb érdekek és nemzeti célok érdekében kifejtett működéséért elismerésben részesítsék. E cég megérdemli, hogy a Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a kereskedelmi kormány a kapcsolatot vele felvegye, hogy a belső megerősődéssel megvethessük az olyan magyar gyártmányok exportlehetőségének alapjait, melyek a magyar népszeriségét, a magyar ész és a magyar kéz szorgalmát, munkásságát és leleményességét megillető széleskörben hirdetik.

Vége egy újítás, mely a vásárló közönség érdekében történik. Ezen a héten vezették be ezen új eladási rendszert, melynek lényege abban áll, hogy néhány cikket a vállalat egységáron hoz forgalomba. Ezen cikkeket oly nagy mennyiségben gyártja a vállalat, hogy már a nagykereskedői árban képesek forgalomba hozni. A kárpátos olcsóság nem a minőség rovására van, hanem az egész nagybani árubeszerzés teszi azt lehetővé. Egész fantasztikus áron hozza forgalomba a cég áruát, például: Ez a rendszer a külföldön, különösen Amerikában már régen bevált és főleg ezek a kedvező tapasztalatok készítettek az áruházat ennek a rendszernek Magyarországon való bevezetésére. Az egységárok legnagyobb előnye a közönség szempontjából abban rejlik, hogy azoknak alsó határát az áruház egészen szokatlanul alacsonyan állapította meg. A legkisebb egységárok ugyanis 35 fillér, mely összegért a közönség nyakkendőket, harisnyákat, zsebkendőket, edénytöröket stb. vásárolhat. Bizonyos, hogy a magyar kereskedelem történetében ez az új rendszer igen fontos határkövet jelent, mert ilyen valóban olcsó vásárlási lehetőségekre még a béke években sem volt példa. Már az első hét eredményeiből is megállapítható, hogy ennek az új rendszernek a meghonosítása a legnagyobb sikerrel jár. A közönség ugyanis rögtön felismerte a benne rejlő nagy előnyöket és valószággal megrohanta a Ferenciek-tere 2 és Andrássy-ut 4 szám alatt lévő «Egyár»-üzletet, ahol az árusítás az új egységárok mellett folyik.

Mindenki pénzhez jut, ha viselt férfiruháit, butorait, szőnyegét és régiséggyűjteményét eladja Rottenbergnek, Paulay Ede-utca 46. Tel.: Aut. 185—21. Hívásra jövek.

Felhívjuk a közönség figyelmét lapunk mai számában megjelent Mencer ruhafestő, vegytisztító és gőzmosó-üzemnek hirdetésére.

Hittelt kellő időben ígér nagy hirdetésekben egy „Erka” nevű, minden szakmát felölelő, legnagyobb és legelőkelőbb budapesti cégeket magába foglaló egyesülés. Miután az „Erka” nem haszonra alakult intézmény, hanem csak a benne foglalt cégek hitelüzletei lebonyolításának a központja, az „Erka” nevű árak tekintetében a készpénzvevők minden előnyét, valamint a részletfizetés könnyűségét élvezik. Ezen intézmény költségei rendkívül alacsonyak a gondos szervezés és az engedélyezett hitelek lelkiismeretes megválogatása folytán és csak ezen minimális költségek számítanak fel a hittel igénybevevőknek. Erdékében áll mindenkinek, aki hitelképes és fizetési kötelezettségét komolyan veszi, de nincs abban a helyzetben, hogy az egész összeget egyszerre fizesse, hogy a nyújtott előnyöket kihasználja. Az „Erka” központi irodája (Molnár-utca 2) készségesen nyújt felvilágosítást, akár személyes, akár levélszerű érdeklődésre.

Belgium függetlenségének 100 éves évfordulója alkalmából rendezett kiállításokra a világ minden részéből tömegesen tölt a közönség. Ostende város tanácsa annak tudatában, hogy a kiállítás vendégei összekötik a hasznosat a kellemessel, feltétlenül meglátogatják Ostendét, óriási előkészületeket tett és nagyszerű ünnepi programot állított össze az 1930. évi nyári szezonra. A világhírű északi tengeri fűrdő teljes felkészültséggel és meleg szeretettel várja a magyar fűrdővendégeket.

A Bektow-cirkusz májusi műsora. A Bektow-cirkusz májusi szenzációs műsora már csak rövid ideig kerül bemutatásra. A pompás műsorból különösen kiemelkednek: a két Ardetly ideigzató mutatóványai a trapézon, Breker táncoló medvéi, a három Gresso, a flegmatikus svédok, Jackmann, a világ legjobb zongorahumoristája, Oriol, a majomember, John Bayer kutyaszínháza stb. Bektow Sándor igazgató és neje kitűnően idomított lovaikkal szerepelnek a nagy műsorban. Óriási sikere van minden este a Londonból hazatért közkedvelt Gerard bohócnak és társának, a kis Zolinak is.

Az első reggeli postával megkapja lakásán a REGGELI UJSÁG-ot, ha előfizet egy negyedévre 2.80 pengőért

Három holttestet vetett ki a Duna Vének és Tögyek község mellett

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Vasárnap délelőtt jelentették a főkapitányság bünyői osztályának, hogy Vének és Tögye községek dunaparti szakaszán három férfi holttestét vetette ki a Duna vize. Az egyik holttest egy hatvanöt-hetven esztendő munkáskülsőjű férfit, akinek ruhája zsebében Anton Schanda névre kiállított bécsi betegsegélyző igazolványi lapot találtak. A jelek szerint az idősebb külsőjű osztrák munkás két hete kvethetett el öngyilkosságát és holttestét a Duna Magyarországra hozta.

A másik dunai holttest 35—40 év körüli jól öltözött férfi, személyazonosságát, lakóhelyét megállapítani nem lehetett, semmiféle iratot nem találtak nála.

A harmadik dunai holttestet teljesen mezelenül, csupán fekete félcipővel a jobb lábán találták meg a csendőrök. Orvosi vizsgálat szerint két-három hónapja uszhatott a Duna vizében.

Mind a három holttest ügyében a rendőrség megindította a nyomozást.

A szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai: 296—99 és 125—10

Vasárnap délután és éjjel: 229—31 és 253—09.

Hová utazzunk?

MARIAZELL

MARIAZELL, magaslati gyógyhely, kilencszáz méterrel a tenger színe felett. Elsősorú szállodák minden kényelemmel, mérsékelt árakkal. Utazás Wienből, Westbahnhofról, St. Pöltenen át villamosvasúttal.

EDLACH

PENSION „AUERHAHN”, néhány percre Edlach-tól, két órányira Wientől. A legideálisabb nyári és tavaszi tartózkodóhely.

SEMMERING

SPORTPENZIÓ PANHANS üzemét továbbra is, épügy, mint azelőtt, fenntartja. Olcsó árak, minden komfort. Felvilágosítást szívesen nyújt a tulajdonos, Totzauer Ede.

Piccaver a bécsi Operaház ellen

Bécs, május 25.

— A Reggeli Ujság bécsi tudósítójának telefonjelentése. —

Piccaver Afréd, a híres bécsi operaénekes a Sonn und Montags Zeitung holnap megjelenő számában nyílt levelet intéz az Opera igazgatójához, amelyben közli vele és nyilvánossággal, hogy ő soha nem oka, hogy többszöri lemondása zavart okoz az Operaház műsorában. Mindig egy héttel előbb be szokta jelenteni az Opera igazgatóságának, hogy melyik darabban és melyik szerepben nem akar fellépni, de az Opera érthető okokból titkolja az utolsó óráig lemondását. Így például már egy hét előtt lemondta fellépését a szombati Nyugat leányt előadásban, de az Opera igazgatósága csak szombaton déln közölte ezt a közönséggel. A lemondásokért tehát elhárít magától minden felelősséget.

Vasárnap magánjelleű megbeszélések voltak a pénzügyminisztériumban a lisztadó bevezetéséről

A földadó eltörlése budgetáris szempontokból nem vihető keresztül

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Mint ismeretes, a kormány a természetke-sítési programjával kapcsolatban a lisztadó bevezetésének a tervével is foglalkozik.

Megbízható forrásból származó értesülésünk szerint a Balkány-féle lisztadó tervezet a pénzügyminiszter tetszését is megnyerte és így nem igazak azok a hírek, amelyek arról szólnak, hogy a kormány ezt a tervet már eljettette volna. Legjobban bizonyítja ezt az értesülésünk is, amely szerint egész vasárnap délelőtt a pénzügyminisztériumban magánjelleű megbeszélések voltak a lisztadó bevezetéséről. Azok, akik e tervezet ellen argumentálnak és ehelyett a földadó megszüntetését sürgetik, mint olyan eszközt, amely alkalmas a gazdákon való segítségre, megfelelnek arról, hogy a földadó eltörlése már budgetáris szempontokból sem vihető keresztül.

Színház

Művészet és tendencia

Szabolcsi Lajos „Középkor” című darabjához (Magyar Színház)

Szabolcsi Lajost, a *Középkor* című ghetto-dráma szerzőjét, saját hősné sorsa érte utol: darabja nem kellett sem a zsidóknak, sem a keresztényeknek. Ha a kritika híven fejezi ki a közönség hangulatát, akkor a zsidók talán még elutasítóbbak voltak, mint a keresztények. Megérdemelt sors ez? A kérdést két szempontból kell nézni. Itt van mindenekelőtt a *tendencia* kérdése. A zsidó nagykapitalizmus lapjának, a *Pester Lloyd*-nak kritikusa, aki mint színiakadémiai tanár, Kisfaludysta és Klebelsberg intímusa, kissé túlzott mértékben élvezte az asszimilált zsidó összes társadalmi és pozicionális előnyeit, a meggyőződés mellhangján mondhatja, hogy zsidókérdés nincs és a kérdés politikai oldaláról beszélni a színpadon megengedhetetlen. De zsidókérdés van — és pedig egyformán van keresztény és zsidó szempontból. Száz ága és száz oldala van ennek a kérdésnek: faji, szociális, emberi, sőt még művészi is. Beszélni róla pedig szabad; mindenhol: még a színpadon is. Eppen ez a kor, amelyben minden forrong és minden kiforratlan, amelyet tisztázatlan eszme-



FÖLDÉNYI JÁNOS (Oppenheim Juda és AKOS ERZSI (Guldern Éva) (Magyar Színház)

áramlatok viharai döngetnek, engedheti meg magának legkevésbé a *part pour l'art* luxusát. Olyan időben, ahol az emberek szenvedélyes vitatkozása a jelen és jövő kérdéseiről minden utcasarkot szószékké avat, nem zárkozhatik el a színpad sem a vitatkozás, a tendencia elől. Sőt: ilyen időben a színpad legkevésbé válhatik elefántesonttoronnyá, mert egyenesen hivatalos, hogy kifejezője, szószéke legyen a kort mozgó eszmeáramlatoknak és azokon belül küzdő tendenciáknak. Schiller *Ármány és szerelem* és Hauptmann *Florian Geyer*-je egyformán tendenc-dramák: az egyikben Lady Milford öreg szolgálója az embervásárt üző fejedelmek gonoszságát és a jobbágyok nyomorát ordítja a világba, a másikban Florian Geyer a protestáns-üldözés borzalmaival agít a vallási türelmetlenség ellen. Ki vonja kétségbe ezeknek és hozzájuk hasonló, a világirodalomban régen klaszszikusává vált drámáknak jogosultságát?

De teljesen elvonatkozva attól a kérdéstől, hogy mennyiben volt időszerű és tapintatos egy zsidó iránydarabban éppen Magyarországon problémákat érinti, amelyek még a politika kohójában izzanak, megdöbbentő érzés lehet a

szerző számára, hogy a zsidóságnak az a reprezentáns rétege, amely a mindenkori (tehát a mostani) hatalom gyűrűjén belül él és annak hasznélvezője is, milyen vehemenciával utasítja el magától még a tendencián túli művészi kísérletnek bátorságát is.

A magyar katolicizmus két kombattáns orgánuma, az *Uj Nemzedék* és a *Nemzeti Ujság* nem tagadta meg a szerzőtől sem a tendencia jogát (amelyet a *Nemzeti Ujság* a szerző szempontjából egyenesen természetesnek ítél), sem azt a figyelmet, amely a mondánivaló művészi foglalatának kijár. A másik oldalon, éppen ott, ahol Szabolcsi Lajos küzd, egyszerre „*Grüss mich nicht unter den Linden*”-viszonyba kerültek a szerzővel és problémáival és megtagadtak vele minden közöséget.

Ebből a furcsa helyzetből érdemes lesz a szerzőnek néhány tanulságot levonni. Mindenekelőtt azt, hogy *egy dráma sorsát a tendencia egymaga nem döntheti el*. A tendencia lehet jó, vagy rossz: vele szemben a tolerancia vagy ellentétlenség nem művészi kérdés. A dráma sorsa a tendencián túl kezdődik.

Alfred Kerr, aki mostanában élesen küzd a tendenc-dramák ellen, követelését e darabokkal szemben így formulálja: „*Tendenz? Ja! Aber mit... mit... mit... Kunst.*”

Szabolcsi darabja, a *Középkor* megfelel ennek a követelésnek. Rendkívül erős színvonalaság, a figuráknak önmagukban drámai karaktere, a liktető dialógus, a cselekmény tragikus logikussága: ezek drámává avatják Szabolcsi darabját a tendencián túl is. Sőt. A tendencia el is mosódik, mert hiszen ez az Oppenheim Juda, Mainz város zsidó hőse, a végén az ellentétes világszemléletet malomkövei között felőrli és a darab egy keresztény diáknak azzal a felismerésével végződik, hogy „*emberpártinak*” kell lenni.

A darabot egyébként pompásan játszotta a Magyar Színház együttese. Földényi Oppenheim Judája a legszebb nemzetiszínházi tradíciók pártoszában fogant, *Justh Gyula* asszimiláns gazdag zsidója, *Guldern* plasztikusan szemléltette azt a lételt, hogy a gazdag zsidó és a gazdag keresztény közelebb állanak egymáshoz, mint a szegény zsidó a gazdag zsidóhoz. Ákos Erzsi szép szökésével és *Belezny Margit* szép feketeségével keltette fel az érdeklődést. *Szigethy* rabbija mintha igazolni akarta volna a *Heine-i* jeltogást: „... und es will mich schier bedünken, dass der Rabbi und der Mönch...” *Vaszary* rendezése és *Báthly* díszletei a jó renhardti iskola nyomait mutatták.

Bócz Bálint

Bethlen Margit grófnő pantomimje a Városi Színházban

Exkluzív közönség előtt egy alkalommal már bemutatott a budai Karatsongyi-palota kertjében Bethlen Margit grófnő pantomimjét, amelyet most a Városi Színház színpadán a nagyközönség is megismert. Bethlen Margit grófnő az *Élet és a Halál angyalainak* küzdelmét rajzolja meg egy esendő, fiatal lélekért. A gyermekkor örömei, a vidám ifjúság, az önfelelt szerelem boldog mámore után beköszönt a keserű csalódás s a Lélek magáramarad. Az összetört Lélek szabaditótul és megváltótul a Halált hívja, és a Halál Angyala a nyugalom s megbékélés hónapja viszi. Ehhez a poétikus táncművészethez *Kozma József* komponált művészi muzsikát s *Madzsar Alice* készített kifejező koreográfiát. A három főszerepet *Róna Magda*, *Kövészky Ágnes* és *Palasovszky Ödön* alakította. Az irónó műve tökéletes szépségben került a publikum elé s a halás közönség bensőségesen ünnepelte a szerzőt.

—y.

Szerdától kacagó esték az Andrássy-úti Színházban Gaál Franciska felléptével az utolsó évek legnagyobb sikerű darabjaiból

A lilomos királyfi A Nemzeti Színházban

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Kállay Miklós négyfelvonásos legéndája a lilomos királyfiról, Szent Imre hercegről, a költő s az áhitatos szív melegségével íratott. De ebben a drámában nemcsak a katolicizmus bensőséges



PERÉNYI ISTVÁN és TÖKÉS ANNA (Lilomos királyfi)

hite kap kifejezést, hanem az a fátumos magyar probléma is, amely hosszú századok óta az élet parancsa részünkre: mi, Kelet-népei, itt nyugaton csak úgy maradhatunk meg, csak úgy maradhatunk fenn, életben, kicsiny sziget az idegenek tengerében, ha őszinte akarással, tiszta

A nyárspolgár

Vagy *Endre vigjátéka az Uj Színházban*

Nem történt semmi baj. Nagy Endre új darabját a kritika unisono levágta és pedig méltán, mert ez a vigjáték olyan győzge, annyira papiros, mintha nem Nagy Endre, a fölényes, szellemes, ironikus Nagy Endre írta volna, hanem egy vidéki nőgyelet széplékü (és fürtösféjü) titkára.

A darab megbukott, a sajtó elintézte, annyi baj legyen, mással is megesset. Nem történt semmi!

Nem történt semmi: ezt így jó hangosan ismételtük, hogy elhiggyék, halkan, önmagukban mégis csak fölnyöszörög: történt bizony. Egy író keserűen csalódott. Szerencsére: hite szerint nem önmagában, hanem az emberekben. Nagy Endre ugyanis még ma is azt hiszi, hogy a darabja jó, a hiba másokban van. Nem mondja, alázattal tűr, de így érez. Vasárnap reggeli cikkében fájdalmas resignációval ír egy ismeretlen színházlátogatóról, aki a harmadik felvonás vége felé, amikor a párok összelelkeztek, fölugrott a helyéről és a ruhatárba rohant.

— Nem várta meg, amit ezen az ölelésen kívül még kieszeltem — sirja —, nem várta meg a fordulatot, amelyen annyit töprengtem és amely — amikor eszembe jutott — annyi gyönyörűséget szerzett nekem.

Az ismeretlen Színházlátogató kétségtelenül nem tudhatta, hogy az ölelésen túl még valami következik, amire az író büszke, mintahogy azt sem tudhatta, hogy Nagy Endre Bonnba szökött és egy rajnaparti kis fogadóban, mindenkitől távol, csak áhitatótól környezve írta meg ezt a darabját. Az ismeretlen Színházlátogató előtt az is ismeretlen — nem is tartozik rá —, hogy a darabíró Nagy Endre tragédiája: a tiszta irodalom sóvárgása. Valami magasabbrendűre törekedve lerakja nagyszerű készégeit és csupa áhitatból friss élet helyett papirost produkál.

A premieren figyeltem az arcát. Egy pillanatra meghökent: egy mondattal találkozhatott, ame-

szándékkal, hódolással, de be nem olvadással, ily, szinte emberfeletti elaszticitással, Nyugat-békés polgárai s mégis, vérünk megtagadása nélkül, Kelet ivadéka maradunk.

Ez a kettősség, tragikus kettős parancs volt már Szent István alatt is a nemzet létkérdése.

Mert *Kállay* Miklós tiszta csengéssel, benső hittel, mély meggyőződéssel hozza ezt a gondolatot, drámája, *A lilomos királyfi* több, mint katolikus legenda nekünk: magyar elrendeltetésünk és sorsunk kifejezője. Ennek a kinyilatkoztatás igazságnak hangos és nyílt vallásával magasodott fölébe ez a dráma az alkalmi daraboknak. Ezer esztendő óta hirdetik legkiválóbbjaink a Nyugat-Kelet kérdésének végzetes voltát. *Petőfi*, *Ady* harsonázta s mindenki, aki valaha valaki volt köztünk, hirdette, hirdette, hogy Nyugat nélkül, Nyugatba kapcsolásunk nélkül elveszünk. Ebben jó és etikus hát, hogy most *Kállay* Miklós is kiállt s az alkalom szent ünnepe újól meghirdeti a tragikus magyar igazságot.

Ami szelid poézis, megejtő szívbéli lágyág még felzeng ebben a darabban, az a hajdani szűz ifjú lilomos lelkének máig sem homályosult költészete. Lehet, az eltelt kilenc század alatt talán valóban megcsitult a lobogó pogány vadság, az idegengyűlölet, Nyugat lenézése a magyarok szívében s most őszintén fogunk hódolni az Árpád vérből való, de a bajor királylány méhéből született első magyar szentnek, aki bizonyosan nem véletlen, mély szimbólumként is, testében találkozta először Keletet Nyugattal.

Kállay Miklós *Szent Imre hercege* kifejezője ezeknek a gondolatoknak s mert színvonalasul is tudja hangsúlyozni ezt a nemzeti és faji tragikumot, kettősséget, szörnyű ütközést, őszinte elismeréssel kell fogadnunk drámáját.

Kürti József, *Perényi László*, *Tökés Anna*, *Mihályfi Béla*, *Sugár Károly*, *Lehotay Árpád*, a Nemzeti Színház kitűnő együttese biztosítja a dráma sikerét.

Ujházy György.

lyik a rajnaparti holdas éjszakában forrón muzsikált, itt bántóan zörgött. Csak egy pillanatra tartott a megdöbbenés, nyomban dacosan föl-szögte a fejét: jó, ha nem kell, magamnak írtam. Amikor kitapsolták, így is jött a lámpák elő, futva, egy pillanatra, színészekre nem nézve, éppen csak udvariasságból megmutatva magát a közönségnek. Világosan látszott rajta, hogy lelkében végzett már az egész házzal.

Pedig tapsoskedvű barátai ültek a nézőtérben és az előadás sem volt rossz. Az Uj Színház gárdája tiszteletes igyekezettel vitte a darabot a közönség elé, sőt *Harsányi Rezső* és *Hollósy Ilona* alakítása olyan magasságra lendült, amelyről megkülönböztetett elismeréssel lehet írni.

U. D.

Kiss Ferenc első fellépése a Kamara Színházban

Kiss Ferenc, aki, mint ismeretes, ismét visszakerült a Nemzeti Színházhoz, először a Kamara Színházban fog fellépni. Az új szezon megnyitó darabjában, az *Éjjeli menedékhely*-ben fogja játszani *Pepelt*. *Kiss Ferenc* ezt a szerepet vidéki vendégjátékai alkalmával több ízben s nagy sikerrel játszotta.

Színházak hétfői műsora:

Operaház: Nincs előadás.
Nemzeti Színház: *Pry Pál* B (1/2 8).
Kamara Színház: *Azra* (3/8).
Városi Színház: *Szt. Erzsébet* legenda (8).
Vigszínház: *Cserebere* (8).
Belvárosi Színház: *Fruska* (8).
Magyar Színház: *Középkor* (8).
Király Színház: *Alvinci huszárok* (8).
Budai Színház: *Lehullott a rezgő nyárfa levele* (1/2 8-kor).
Uj Színház: *Copperfield* *Dávid* (8).
Andrássy-úti Színház: *Csorlos* vdgj. (9).
Terézkerületi Színház: *Kacagó esték* (9).
Bethlen-téri Színház: *Dunabár* (9).
Komédia Orfeum: *A. B. C* (9).
Royal Orfeum: *Táncoló elefántok* (1/2 9).

Május 28-án, szerdán kezd meg

Max Pallenberg

9 napos vendégszereplését öt különböző leghíresebb szerepében a Deutsches Volkstheater együttesével a

Vigszínházban

Helyárak: P 1.50-től P 15-ig. Elővétel díj nincs. Jegyek az összes előadásokra már válthatók.

JARDIN

Erzsébet királyné-ut. Telefon: József 386-31.

(Hüvös idő esetén a helyiségek lútvé vannak.)

Mädy-Charly • Pártos G.

»BECIVA« Beketow Cirkusz Varieté
Városiiget. TELEFON: Automata 183-35
Este 8 órakor és délután 4 órakor a 4 Gerard. Táncoló medvők. 15 behő és auguszt és a nagy mátsai műsor — Délután fél betyárak

Hétfői Film Ujság

Bolváry Géza és Korda Sándor hazajönnek filmet rendezni
Allítólag Bánky Vilma is hazajön

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A nyár folyamán komoly események várhatók a magyar filmgyártás terén. Néhány hét múlva Budapestre érkezik a két leghíresebb külföldre szakadt filmrendező: Bolváry Géza és Korda Sándor, akik a nyár folyamán egy-egy filmet akarnak készíteni Budapesten.

Bolváry Géza, aki nyolc-tíz nap múlva érkezik Budapestre, már be is fejezte tárgyalásait a készülő filmre vonatkozólag, amely szerint Herczeg Ferenc egyik ismert színműve, a Dolovai nábob leánya kerülne a felvevőgép elé Vajda László és Zsoldos Andor átdolgozásában Rákóczi-induló címmel. A főszerepeket Lil Dagover, Kiss Ferenc és a jelenleg Amerikában tartózkodó Petrovich Szevetisláv játsszák, míg a negyedik szerepre vonatkozólag egyelőre még nincs döntés. Bolváry Géza most az Amerikába távozott Petrovichot várja vissza és azután rögtön megkezdődnek a film előkészületei, mert legkésőbb augusztus végén készen akarnak lenni az összes felvételekkel. A filmből teljes magyar és német verzió készül s a felvételek jelentékeny részét itt Magyarországon akarják eszközölni.

A másik filmgyártási terv Korda Sándorral áll kapcsolatban.

Korda Sándort — aki a legutóbbi Al Jolson-filmet, a Mammyt rendezte — legutóbbi filmjénél gyára részéről olyan esalódások érték, amely miatt egyelőre elhagyni szándékozik Hollywoodot.

Warnerék a Mammy bemutatójánál valósággal elsikkasztották a rendező nevét s a filmmel kapcsolatban mindenütt csak a producer nevét reklámozták. Korda Sándor emiatt nem is fogadott el újabb rendezői megbízást és elhatározta, hogy egyelőre Európába teszi át székhelyét. Magyarországi tervei mögött a Radio Corporation áll, amely hajlandó lenne finanszírozni Korda Sándornak egy-két Európában készült filmjét abban az esetben, ha a filmek elhelyezhetőségét biztosítottat látja. Korda Sándor Vajda Ernő két kész szcenáriumát hozza magával és valószínűleg ezek egyike kerülne Pesten felvevőgép elé.

Hogy kikkel szándékozik Korda dolgozni, arról még egyelőre semmi hír nincsen, legfeljebb Bánky Vilma budapesti visszatérését lehet összefüggésbe hozni a Korda-féle tervvel.

Bánky Vilával állítólag szintén keresett kapcsolatot a Radio Corporation, mert a magyar filmszínész, aki fogatékos nyelvtudása miatt jelenleg szerződés nélkül áll, szintén hazakészül Magyarországra.

Junius hó folyamán tehát meglehetősen élénk mozgalmak várhatók a pesti filmkörökben, annál is inkább, mivel az előbb említett terveken kívül még egész sereg fantasztikusnak tetsző filmgyártási szándék bukkan fel napról-napra a jőformán még alig életre ébredt pesti talkie-fronton. Mindenesetre annyi már biztosnak látszik, hogy a nyár folyamán legalább két-három hangos film készül Magyarországon.

A hét új filmjei

Ezen a héten kerül a közönség elé az első Magyarországon készült hangosfilm, a

Kacagó Budapest.

Az utóbbi néhány hónap fáradságos munkájának eredménye ez a film, amely elejétől végig magyarul beszél. A legnépszerűbb budapesti színészek szerepelnek a vásznon, akik rövidebb-hosszabb kabaré jelenetekben kacagtatják meg a publikumot. Az uttoró munka nem várt sikert fog jelenteni a Kamara filmszínháznak, mert a film tech-

nikailag is állja a versenyt a külföldi filmekkel: minden szó és hang tisztán érthető és egyes jelenetek teljesen a valóság benyomását keltik. A premier hétfőn este lesz.

A Royal Apolló új Greta Garbó filmje a

Perzselő vágyak

a vásznon legnépszerűbb sztárjának legújabb drámája. Ez is, akár a többi Greta Garbó-film, elejétől a végig izgalmasan érdekes dráma, amelyhez még egy külön pluszt jelent Greta Garbó művészete, aki minden filmjében egyéni tud lenni. Nagy népszerűsége cseppet sem csodálható, ha valaki végignézi bármelyik filmjében. Játékának van valami furcsán erotikus za-

URÁNIA

PREMIER-VERS

Elmondja most ez a kis litánia:

Mit fog hozni szerdán az **Uránia**:

Metro-filmet, címe **Hollywood-revü**,

Játszik benne **harminc sztár** mind jőnevű,

Aki látja, azt mondja: **Be szép! Be jó!**

Fellép benne **John Gilbert**, mint Rómeo,

A gyönyörű **Norma Shearer**: Julia,

Lon Chaney, mint ezermászku furia,

Kétszáz görli és tiz kitünő sláger,

Konferál majd a remek **Conrad Nagel**,

Kvartett, tercett, soha, sehol gixer

Anita Page, Bessie Love, Brox Sisters,

Melódia, balett, eláll szeme szája:

Táncol **Busler Keaton**, a humor királya,

Szines felvételt is kapunk terítékül,

Elragadó **élmény ez cselekmény nélkül**

Remek műsor lesz ez, mindenki meglátja,

Ki az **Uránia** jegyét mielőbb megváltja.

MEGJÖTT
 AZ
ATLANTIC
 TESTVÉRFILMJE:

»TALU«

HOLNAPTÓL JÁTSSZA A



EGÉSZ BUDAPEST
 ERRŐL FOG
 BESZÉLNI!

RADIUS

matja, amely egyetlen más színésznőnél sem található. A vásznon még ma, a hangosfilm korában is ő az első, a „legnépszerűbb”, az „utolérhetetlen”.

Az **Uránia** szerdán mutatja be a szezon egyik legnagyobb revüfilmjét, amely egészen új és meglepő lesz ezen a téren. Semmi meséje nincs, az egész film össze nem függő színes és mozgalmas revükép. A címe:

Hollywoodi revü

és felvonulnak benne **Hollywood** legnépszerűbb sztárjai. A **Metro** összes ismert színésze játszik a revüben, ezenkívül még kétszáz görli és egész se-



GRETA GARTO és NILS ASTHER
 a „Perzselő vágyak” főszereplői

reg statisztá. Tizenöt zenezám van benne — azon a néhány slágeren kívül, amelyet a pesti publikum amerikai gramofonlemezekről és kottákról már is ismer.

A **Corvinban** az **UFA** tavalyi legemlékezetesebb sikerű filmje, a

Splon

kerül felújításra. A filmre bizonyára sokan emlékeznek még a pesti publikum körében, hiszen

az egész tavalyi szezonban a **Magyar rapszodián** kívül ennek volt a legátütöbbs sikere.

Az **Ufában** egy orosz film, a

Falu szégyene

kerül bemutatásra, amely az első orosz film ebben az évben. A szereplők valamennyien oroszok, s a **Dsingis Khán**-ban megismert és megcsodált orosz filmkultúra minden jellegzetes értékével találkozunk ebben a filmben is.

Itt említjük meg, hogy a **Corvin** és az **Ufa** filmje a régi szimfonikus zenekar kíséretével megy s a közönségnek alkalma lesz összehasonlítást tenni a régi némafilmek és a szinkronizált filmek között.

A **Rádus** új filmje a

Talu,

az első hangos expedíciós film. Meglepően érdekes szüzsé keretében látjuk az északi világ ismeretlen csodáit, Grönland és az északi jégvilág filmen jőformán még sosem látott tájait, az északi fényt és mindazt, ami a normál expedíciós filmekből hiányzott eddig. Egy hajókatasztrófa és egy poétikus szerelmi történet élénkíti a természet szépségeiben bővelkedő filmet, amely kedden kerül a közönség elé.

CORVIN



Máj. 29.

Zenekar
 kísérettel!

PÉLE-MÉLE

műsora, jazz-bandje,
 közönsége a legjobb!

Kezdeté 11 órakor

GRETA GARBO

IZZÓBB, SZEBB, SZERELMESEBB
 MÉG SOHASEM VOLT, MINT A

PERZSELŐ VÁGYAK

című Metro Goldwyn hangos filmben a

ROYAL APOLLÓBAN

K Ö Z G A Z D A S Á G

Ehrenfest, a Creditanstalt igazgatója a newyorki tőzsdén elspekulálta igazgatótársai vagyonát

Vagyonra roncsaival Párizsba költözik

Bécs, május 25.

— A Reggeli Ujság bécsi tudósítójától. —

Bécsből jelentik: Ehrenfest, a Creditanstalt igazgatója kivált az intézet bécsi vezetéséből és Párizsba költözik, s a francia piacon lesz majd képviselője a Creditanstalt érdekeinek.

Ehrenfest Fritz, a Creditanstalt igazgatójának demissziója hónapok óta eldöntött dolog volt. A legnagyobb osztrák bankvallalat mégis csak az utóbbi napokban érezte szükségét annak, hogy Ehrenfest visszalépésének tényét a nyilvánossággal közölje. Ehrenfest igazgató de facto a Creditanstaltból már hetekkel ezelőtt kivált s a Creditanstalt igazgatóságának már csak névlegesen tagja. A Creditanstaltban az ugynevezett „Kollektorsystem” uralkodik, amelyben minden a nagyobb üzleti tranzakciók felett egy igazgatói konferencia dönt. A konferencia minden egyes tagja egyforma jogokkal rendelkezik.

A döntő megbeszélések, amelyeket a Creditanstalt utóbbi időben nagy ipari vállalatok átvétele végett folytatott, Ehrenfest már nem volt jelen

és feltűnt az is, hogy a tárgyalásokon, amelyek a Bodenkreditanstalttal való fuziót megelőzték, a Creditanstalt vezetősége szintén mellőzte Ehrenfestet. Ehrenfest kilépése a vállalatból már akkor eldöntött dolog volt, demissziójának publikálása csak taktikai okokból halasztódott el, mert az igazgatóság nem kívánta, hogy a külföldi foglalkozók Ehrenfest kilépésének rendkívüli körülményeivel.

A Creditanstalt hivatalos közleményei azt hangsúlyozzák, hogy Ehrenfest lakhelyét Amsterdamban vagy Párizsba fogja áthelyezni, de továbbra is bizalmi férfa marad a Creditanstaltnak. Ez a közlemény, mint a „Reggeli Ujság”-nak először van alkalma közölni a nyilvánossággal, csak részben felel meg a valóságnak. Azt a hírt, hogy Ehrenfest Amsterdamban költözik, tisztára azért terjeszteti a Creditanstalt, mert a holland fővárosban van a Creditanstalt tulajdonát képező: Amstelbank.

Tény, hogy Ehrenfest Párizsba teszi át lakhelyét, valótlán azonban, hogy Ehrenfest Párizsban képviselni fogja a Rothschild-ház érdekeit.

Ehrenfest távozására Ausztriából egy ktutasításnak felel meg. A Creditanstalt igazgatósága tudtul adta Ehrenfestnek, hogy Ausztriában kellemtelenségekkel kell számolnia, de mivel egy vállalat vezető férfinak temetése a hátramaradottakra nem éppen kellemes, Ehrenfest gyors eltávolítását azzal indokolták most már, hogy Ehrenfest Párizsban fog a bécsi gazdaság érdekében dolgozni.

Ehrenfest a newyorki tőzsdekrach áldozata. Amikor a Wallstreeten megindultak a kurzusok megígott egy igazgatósági szék is. Ehrenfest soha sem volt nagykonceptiójú bankvezér. Az ipar- és a hitelüzlettel mindig értelmetlenül és részvét nélkül állt szemben. Világéletében spekuláns típus volt. Egy ideig szerencsés tranzakcióival sikerült is neki egy milliós vagyont összeharcolni, úgy hogy hosszú ideig Bécs leggazdagabb bankigazgatójának számított. Creditanstalt igazgatótársai azonban spekulatív tehetségének horderejét tulbecsülték. A vállalatnál szokásos volt ugyanis, hogy

Ehrenfest a Creditanstalt nagyságok egy jelentős részének privátkontóit kezelje.

Ezeket a privátkontókat hirtelen óriási spekulációs összegek terhelték, amerikai értékek, de főleg az Union Electric részvényeinek felvásárlása szerepelt a kontókon. Ezekért a mammutvesztésekért a Creditanstalt sok milliós schillinggel felelt, de nemcsak a Creditanstalt vesztett több milliós schillinget — e felett talán még napirendre tértek volna, — hanem

súlyos veszteségek érték a Creditanstalt maktadorjainak egy jelentős részét is.

Ezen bukott meg elsősorban Ehrenfest, aki nem tudta, hogy

egy bankigazgató soha sem bocsátja meg a másoknak, ha ómiatta kell a pénztárcájához nyulnia.

Ezen kívül azonban most a Creditanstalt igazgatói, akik tényleg csendes és visszavonult életet élnek, súlyos kifogásokat emeltek Ehrenfest fény-

űző, dorbézózó privát élete ellen is. Ehrenfest mindenütt látható, ahol szép nők szép ruhákat hordanak, ahol folyik a pezsgő és ahol pikáns intimítások születnek. Pénzével, amelyet az infláció napjaiban harácsoltt össze, a legfeltűnőbb módon kívánt élni. Így történt aztán, hogy a Creditanstalt igazgatóinak, akik a szeriozítást és komolyságot kívánják képviselni, állandóan Ehrenfest kisebb-nagyobb afférjeiről és kalandjairól kellett értesülniük, amelyek szerintük egy előkelő bankház vezérének stílusával semmiképpen sem egyeztethetők össze.

Amíg Ehrenfest a tőzsdén szerencsés kézzel játszott, saját és igazgatótársainak vagyonát gyarapította, megbocsátották neki emberi gyöngéit.

A morális követelések természetesen akkor léptek csak fel ily határozott formában, amikor Ehrenfest saját vagyonának nagy részét és ezen felül barátai vagyonát elspekulálta. Amikor a tőzsdé-üzletek balul ütnek ki, az erkölcs mindig szigorú büntetést követel. Ezt meg kell állapítani, habár Ehrenfest a bankvezérek legellenesenebb fajtájából való. Inflációs jelenség, inflációs nagyság származását azonban mindég feudális allűrökkel

próbálta leplezni. Világéletében nem volt egyéb, mint az ujjazdaqság nagykövete a régi gazdagok udvarán, ő azonban mint a régi gazdagok végre-hajtó inkvizitora kívánt szerepelni. Ő és Regendanz nevű kollégája voltak értelmi szerzői annak a tranzakciónak, amikor a Creditanstalt érdekségeinek egy nagy részét Hollandiába helyezte át, hogy azokat a fiskus és a pénzelértéktelenedés elől megmentse. Az Amstelbanknak megalapítója volt, amelynél a Rothschild-házon és a Creditanstalt néhány nagyrészvényesen kívül csak a Creditanstalt vezető igazgatói vannak érdekelve és amely évente nagy dividendák mellett még nagy tantiémeket is fizetett.

Ehrenfest a Creditanstalt sötét utjait világitotta meg fezőrképességének tolvajlámpájával.

Nem akarta soha felismerni, hogy ki volt: egy játékos és hazárdör, egy versenystálló és egy éjjeli mulató pénzembere és az életörömöknek az emberi intelligencia talán legmélyebb fokán álló kiélvezője.

Most aztán vagyonának roncsaival Párizsba költözik, de minthogy ezek a roncsok még mindig igen tekintélyesek, úgy élhet majd Párizsban, „wie Gott in Frankreich”.

A főváros pénzügyi gazdálkodása

Nem szabad elaprózni a beruházó kölcsönt

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

(.) A főváros 12-es bizottságának legutóbb tartott értekezletén a többségi pártok vezérei kétségbeesetten állapították meg, hogy siralmas pénzügyi helyzetben veszi át az új törvénnyel életbelépő törvényhatósági tanács a főváros vezetését.

Pénzügyi vezetőink állandóan hitegetik és ámitják önmagukat, hogy a pénz olcsóbb lesz és majd akkor kedvező feltételek mellett lehet a fővárost pénzzel ellátni. Fel kell hát hívni a nyilvánosság erejével illetékesek figyelmét arra, hogy a jelen gazdálkodása és a program nélküli pénzügyi jövő olyan veszedelmeket rejt magában, amelyeknek életrehevása a polgári társadalom és konszolidáció megroppanásával járhat.

Ezekben az időkben nem elég a város vezetőjétől a makulátlanságot, mint egyetlen kvalifikációt megkövetelni! Nem lehet passzivitással és inveció nélkül egy milliós várost a mai súlyos megpróbáltatásokban vezetni.

Két körülményt nem szabad figyelmen kívül hagyni. Az üzemgázdálkodást és a kölcsön lukrativitását.

Az üzemek zárószámadataiban hieroglifákat találunk, amelyeket csak nagyon beavatott tudósok tudnak megfejteni.

Ezen a téren rendet kell teremteni.

Addig is, amíg az üzemek leépítése a közmegelegedés tempójában előrehaladhat, meg kell rostálni az üzemek üzletágait és

a veszteséges üzletágakat haladéktalanul és kíméletlenül meg kell szüntetni.

A monopólisztikus nagy üzemknél pedig először végre kell hajtani a racionalizálást, azután szabályozni kell a tartalékolást.

A racionalizálást a személyzet létszámában és fizetésében kezdjük el. Csak egyetlen kiáltó példára mutatunk rá. A HÉV., melynek vonalhossza 150 kilométer, nem egészen 1200 emberrel bonyolítja le üzemi forgalmát. Ezzel szemben a BSzKRT, melynek 200 kilométeres a vonalhálózata, 13.000 embert alkalmaz.

Ha az üzemek tartalékolásának határa meg volna állapítva, a főváros elkerülhette volna az apró szükségleteinek fedezésére szolgáló függőkölcsön felvételét. Az üzemekbe fektetett tőke és az üzemeknek a község háztartásához való hozzájárulása nincsenek arányban, hisz az üzemek annak ellenére, hogy a közszolgáltatások árát nem csökkentik, még a legalacsonyabb bankbetéti kamatot sem fizetik vissza a fővárosnak, mert jövedelmük jelentékeny részét tartalékolják és tantiém kifizetésére fordítják.

A kölcsönök felvétele terén sem mutat a tanács nagyvonalúságot.

Mindig arról volt szó és csakis annak van létjogosultsága, hogy a főváros nagy beruházó külföldi kölcsönt vesz fel. Az ilyen kölcsön felvétele és a felvett összegnek a gazdasági élet vérkeringésébe való kapcsolása okos, ökonomikus, politikai lett volna és gazdasági szempontból is előnyösen éreztette volna hatását. És most megdöbbenéssel látjuk, mint táncolják vissza a nagy kölcsönöket, mintha csak rövidlejáratu, futó kis kölcsönökre volna szükségünk.

Aki egy kissé járatos a pénzügyekben, tudja, hogy belátható időn belül nem fogja valni a nemzetközi pénzpiac helyzete.

A pénz kell a reparációs bank részére, kell Németországnak, Bulgáriának, Dél-Amerikának

és — kinek nem kell?

A főváros kölcsönét nyomja az állami kölcsön. Nyomja pedig azért, mert a főváros a maga bonitásával könnyebben kap pénzt, viszont a fővárosi kölcsön emissziója az állami kölcsön emittálásának sikerét veszélyeztetné. Ha azonban a főváros vezetőségében stílus volna, ezt a nehézséget is át tudná hidalni. Mert igenis, lehet olyan külföldi kölcsönt kapni, ami nem jár emmisszióval és mégsem drágább az emittált kölcsönnél, — sőt, ha Angliában veszik fel, 2 százalékos illeték megtakarításával jár — és nem terheli sem a főváros, sem az állam emissziós hitelét. De

rövidlejáratu kölcsönökkel operálni annyit jelent, mint nem ismerni a pénzügyi, gazdasági és szociális helyzetet

és annyit jelent, mint fumigálni a polgárság érdekeit.

A felvendő függőkölcsön csak elaprózása és megosztása annak a hatásnak, amit a nagy kölcsön váltott volna ki. Gazdasági és szociális szempontból tehát csaknem értéktelen, pénzügyi szempontból pedig súlyosan kifogásolható, mert drága és terheli a főváros hitelét. Drága, mert ez a függőkölcsön vagy közvetlenül külföldi, vagy belföldi bankajánlat. Ha külföldi, árt a bonitásunknak az ilyen alapjában kis kölcsön felvétele, amelynek, a dolog természete szerint, magas kamattétele van, ha pedig belső kölcsön, akkor annak megszerzése ugyanazon forrásból (Bleichröder, Speyer, Mendelssohn, Rothschild, Balfour, Hambros stb.) annyival drágább, amennyit a közvetítő bank keresni fog és megdrágítja majd a nagy kölcsönt is, mert ennek a kölcsönnek konverziós költsége is a nagy kölcsönt fogja terhelni.

Akik az élen állanak, azoknak rá kell mutatni arra, hogy a kölcsön felaprózása a ter-

hek megmaradását vonja maga után anélkül, hogy annak észrevehető előnyét a nagyközönség valaha is érezné.

A főváros még áldozatok árán is vegye fel a nagy kölcsönét,

ha életet akar vinni a közgazdaságba, ha meg akarja nyitni azokat a legális szelepeket, ahogy Apponyi Albert mondotta, amelyekben át a túlfűtött társadalom robbantóanyaga elvezethető.

Von Porten a Bauxit elnöke budapesti utasításra nem adhat felvilágosítást a vállalat helyzetéről

Berlin, május 25.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A Bauxit Tröst részvényeinek példánélkül álló áralakulása felett a közönség még mindig nem tért napirendre. Hogyan történhetett, hogy ez a minden oldalról a legnagyobb valórnak bejelentett és a legnagyobb lehetőség előtt álló részvény árfolyama aránylag rövid idő alatt 550 pengőről 50 pengőre esett vissza, olyan kérdés ez, amely mai napig is mindenki előtt megoldatlan rjtélyként áll. Ezt a rejlyét csak fokozza az a körülmény, hogy a vállalat igazgatósága üzleti jelentésében semmitmondó és üres frázisokkal számol be a vállalat helyzetéről, amelyek nem-hogy megnyugtatónak a részvényeseket, hanem ellenkezőleg csak arra alkalmasak, hogy a részvények iránti bizalmatlanságot csak fokozzák. Ugyanilyen eljárással tér ki a vállalat igazgatósága minden olyan kísérlet elől, amely a Bauxit-Tröst őszinte és a valóságnak megfelelő helyzetének feltárását célozza.

Legutóbb maga a tőzsdetanács is elérkezettnek látta az időt arra, hogy nyilatkozattételre szólítsa fel a vállalat igazgatóságát arra nézve, hogy milyen okok idézték elő a részvények példa nélkül álló nagy árcsökését.

Eddig a tőzsdetanács fellépésének sem volt eredménye, mert a Bauxit Tröst igazgatósága mind-egyedül nem tartotta szükségesnek, hogy ennek a követelésnek megfeleljen.

Miután ilyen körülmények között Budapesten, ahol a részvények a tőzsdén jegyezve vannak, nem volt lehetséges megtudni azokat az okokat, amelyek a részvények egyedülálló árfolyammetamorfózisát előidézték, illetőleg tiszta képet kapni a vállalat jelenlegi helyzetéről, a Reggeli Ujság berlini tudósítója von Portelhez, a Vereingte Aluminiumwerke elnökének fordult felvilágosításért, aki azért is különösen illetékes a kérdésekre nézve nyilatkozni, mert tudvalevően a Bauxit Tröst elnöke is. A Reggeli Ujság berlini tudósítója kérdéseit írásban foglalta juttatta el von Portelhez, a következőket kérdezte tőle:

1. Milyen a Bauxit Tröst jelenlegi helyzete?
2. Milyen okok idézték elő a részvények nagy árcsökését 550 pengőről 50 pengőre?
3. Mi a véleménye a tőzsdetanács legutóbbi elhatározásáról?
4. Mi a véleménye a vállalat magyarországi vezetőségéről?
5. Milyenek a vállalat jövő kilátásai?

Von Porten a hozzáintézett kérdésekre ugyancsak levélben válaszolt. E hó 22-iki kelettel szó szerinti fordításban a következő sorokat intézte a Reggeli Ujság berlini tudósítójához:

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

— E hó 20-án kelt b) sorai birtokában biztositanom kell Önt, hogy csak kevéssé és meggyőződésem ellenére állok el ezuttal attól, hogy a kért felvilágosításokat nyilvánossághozatal céljából ne bocsássam rendelkezésére, annál is inkább, mert mindig azon az állásponton vagyok, hogy a nyilvánosságot a sajtó útján mindenről tájékoztatni kell. Ha ennek ellenére e pillanatban nagy sajnálatomra ezen álláspontomtól el kell térnem, ez csak azért történik, mert Budapestről azt az értesítést kaptam, hogy minden a Bauxit Tröstre vonatkozó nyilatkozat csak arra lehet alkalmas, hogy azt a sajtó egy barátságtalan vitára használja fel. Félő tehát, hogy ezáltal egy újabb izgatóanyag kerül a közvéleménybe, amit én felületlenül kerülni akarok. Ezzel szemben szívesen megígérem Önnek, tisztelt szerkesztő ur, hogy a június második felében megtartandó legközelebbi igazgatósági ülésen felhatalmazást kérek az igazgatóság többi tagjától arra nézve, hogy az Ön által feltett kérdésekre újságja részére felellessék. Remélem, hogy Ön is meg fogja érteni, hogy e pillanatban kerülni szeretném — a többi igazgatósági tagok hozzájárulása nélkül —, hogy a Bauxit Tröstre vonatkozó nyilatkozatot tegyek.

— Rendkívül sajnálom, hogy ezuttal kedvezőbb hírrel nem szolgálhattam és üdvözölöm stb.

A fenti levélből egész világosan kitűnik tehát, hogy a Bauxit Tröst budapesti vezetősége nem éri be azzal, hogy ő maga a legteljesebb mértékben elzárkózik minden tájékoztatás elől, hanem Berlinbe is ilyen értelmű instrukciókat ad. Mi lehet ennek az oka?

Viharosnak ígérkezik a „Juta“ idei közgyűlése

Fuchs Leó karrierje

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Mint ismeretes, Fuchs Leó, a Magyar Juta és Kender elnöke az 1929. üzletév után nem akart osztalékot fizetni. Az osztaléknak ez az indokolhatatlan elmaradása nagy izgalmat keltett a *kisrészvényesek* körében, akik, értesülésünk szerint, máris mozgalmat indítottak érdekeiknek a közgyűlésen való megvédésére. Az idej közgyűlés tehát viharos lefolyásúnak ígérkezik. Erre a vállalat közgyűléseinek történetében már volt példa. Még emlékezetes az 1925. évi közgyűlés, amelyen súlyos vádak hangzóttak el az igazgatóság ellen.

Tözsdei körökben sokat beszélnek ezzel kapcsolatban az utóbbi időben

Fuchs Leó egykor hatalmas vagyonának megrendüléséről, amit elsősorban a Magyar-Olasz Bank ismeretes hitefelmondásával hoznak összefüggésbe.

A Magyar-Olasz Bankkal megszakadt hitel-összeköttetés után az Angol-Magyar Bank adott lombardhitelt a Jutának. E hitelmegállapodásnak most egy rendkívül érdekes piktóriája pattant ki. Fuchs Leó ugyanis a Magyar-Olasz Bank hitelmegvonása mögött Szász Ernő, a vállalat vezérigazgatójának kezét sejtette és ezért az Angol-Magyar Bankkal létesített új kapcsolatot Szász Ernő eljlesztésére akarta felhasználni.

Fuchs Leó közölte Szász Ernővel, hogy az Angol-Magyar Bank öt a *Pyramis* és a *Központi Jelzálogbankkal* kapcsolatos ismeretes ügyei miatt nem látja szívesen a vállalat élén. Szász Ernő nagy meglepetéssel értesült az Angol-Magyar Bank e felfogásáról és sógorát, *Chotin Ferencet* kérte fel intervencióra az Angol-Magyar Banknál.

Ekkor derült ki, hogy az Angol-Magyar Bank egyáltalán nem követeli Szász Ernő távozását és ezt írásban is kijelentette.

Szász Ernő távozása ezzel természetesen tárgytalanná vált, anélkül azonban, hogy a viszony közte és Fuchs Leó között megjavult volna.

Ugyancsak sokat beszélnek tözsdei körökben a vállalatot az utóbbi időben ért *súlyos veszteségeiről*, amelyeknek igen érdekes háttere van. Weissenstein Emánuel, a *Jutakartell* vezérigazgatója régi haragosa Fuchs Leónak, aki annakidején egyszerű hivatalnok volt Weissensteinnek Újpesten. Fuchs Leó ugyanis egy alkalommal a Jutagárral szemben nagyobb összegű pert nyert és ebből csinálta az *első kartellen kívüli versenygyárat*. Ezt Weissenstein a mai napig nem tudta Fuchs Leó-

nak megbocsátani. Ezért a közelmúltban elérkezettnek látta az időt arra, hogy régi bosszúját Fuchs León kitöltse. Weissenstein felbontotta a jutakartell és

ennek következtében a jutaárak 40 százalékkal estek vissza,

ami, tekintettel a Juta 8 millió pengős készletére és 10 millió pengős évi produkciójára, rendkívül érzékeny veszteséget jelentett a vállalatra nézve.

Kedvezőtlenül befolyásolja Fuchs Leó vagyoni helyzetét az az 5 millió pengős per is, amelyet sógora, *Fayer Sándor* indított ellene és amely per most folyik a tábla előtt. Fuchs Leó mindent elkövetett e számára döntőjelentőségű per meghusítása érdekében. Így csődbe akarta kergetni sógorát, majd a szegénységig igyekezett megvonni. Kísérletei azonban eredménytelenek maradtak.

Igen érdekes Fuchs Leó vagyona keletkezésének története is. A konjunkturában Fuchs Leó vagyonát sakkörök 10 millió dollárra becsülték, amely hatalmas vagyon túlyomó részét *hadsergyszállításokon* szerezte.

Fuchs Leó szállította annakidején többek között az emlékezetes Blum-féle köpenyeket, amely szállításról a háboruban sokat beszéltek.

A háboru után Fuchs fuzionált sógora, *Fayer Sándor* konzernjével és együtt szereztek meg a szegedi, verbászi, dunaföldvári nagy gyárakat. A konzern később negyvenezer hold birtokot vásárolt Aradon és Szeged mellett. Kétségtelen, hogy a Juta veszteségei Fuchs Leót személy szerint is erősen érintik,

mindazonáltal ezek lényegesen esőkkennek azáltal, hogy Fuchs Leó vállalataiból még 1924-ben egy holdigot létesített és annak székhelyét a Lichtenstein hercegségben lévő Vaduzba tette át.

Ilyen módon sikerült vagyonának egy jelentős részét a külföldre kimenteni.

Fuchs Leó tipikus példája azoknak, akiket *Örffy Imre* legutóbb a hadikölcsönvalorizáció parlamenti vitájában mint „a háboru vámszedőit” aposztrófált. Örffy ugyanis azt a kérdést vetette fel, hogy miért az optások fizessék meg a hadikölcsönvalorizációt, amikor vagyonuknak csak egy részét kapták vissza. Sokkal igazságosabb megoldásnak ajánlotta, ha a hadikölcsönök valorizációját a „háboru vámszedői” fedezik. Fuchs Leó ezek közé tartozik. Ha a háborus szállítások *reviziójára* kerül a sor, Fuchs Leó is hozzájárulhat majd a háboru áldozatai sorsának enyhítéséhez.

Törje a fejét! Érdemes!

Megfejtések postára adandók legkésőbbben csütörtökön. Cím: Reggeli Ujság szerkesztősége, V., Lipót-körút 5. A levél vagy levelezőlap címodalára feltüntetve ráirandó: Törje a fejét és melléklendő a Törje a fejét slanti szelvénye. A helyes megfejtők között a következő 25 jutalmat osztjuk ki: 1. díj 20 pengő, 2. 10 pengő, 3. 5 pengő, 4-5. Egy-egy negyedlter Morisson-féle kölnivíz, 6-7. Egy-egy negyedlter Dreher-Maul csokoládé, 8-9. Egy-egy doboz Szénássy-féle Szászország-levelepapír, 10-12. Egy-egy doboz Pillavin-fenyőfűrdőtablettát, 13-14. Két-két darab Morisson-szappan, 15-25. Egy-egy értékes könyv. (A jutalmakra való pályázathoz legelőször egy helyes megfejtést beküldeni.)

Keresztrejtvény

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12				13				14		
15				16				17		
18								19		20
										21
		22				23	24			25
26	27			28					29	
30				31					32	
34			35			36		37		38
39									41	
42									44	45
46		47	48					50		51
									53	54
55										

VIZSZINTES:

1. Arany gyönyörű trilógiájának középső része.
2. Az Ötő egyike.
3. Ki - angolul (Knock...)
4. Néha a föld is.
5. Szállítható.
6. Zománc - ismert idegen szóval.
7. Egylest - idegen nyelv (a görög „astron” szó módosulása).
8. Abban az a Fiume lakóinak kirándulóhelye. (Vissza: vonatkozó névmás).
9. Helyes és is van.
10. Szarvasfal.
11. Ececece.
12. Az alacsony ember.
13. Személynév.
14. C - régiesen.

15. Olasz politikus, ki híres világtörténetet írt (1804-1895.)
16. A régi Róma hadsereg.
17. = 26. vizszintes.
18. A sejalonna a nyáron.
19. Hátat fordít.
20. Erdel állat.
21. Tiltószó és igerag.
22. Részvénytársaság rövidítése.
23. Némely államot ilyen jog illet meg.
24. A kigyó hangja.
25. Végtag.
26. Kellemes benne sétálni.
27. Cápá fele.
28. A lud.
29. Lövöldözés - régiesen.

FÜGGŐLEGES:

1. Ez tartja mozgásban

27. Feszült helyzetet egy zavaró körülmény.
28. Kettőzre: dalja.
29. Varrószék.
30. A „Fruska” létesítőképének monogramja.
31. Híres magyar költő monogramja. (Szegény kisgyermek panaszai.)
32. Különböző.
33. Spanyol püspökség, mely megosztja Franciaországgal Andorra köztársaság védműségét.
34. Zóna.
35. T. e. (fon.)
36. I. S. G.
37. Kiejtjük.
38. Igekülső és idegen névelő.
39. S. D. D.
40. Azonos betűk.

Megfejtésül legelőször beküldeni a vizszintes 1, 15, 46 és a függőleges 1, 11, 16 szavakat.

Nemzetközi hitelvédelmi kongresszus Bécsben

Székács Antal nyilatkozata

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A nemzetközi hitelvédelmi szemponjtábjól igen nagy jelentőségű kongresszus kezdődik folyó hó 31-én Bécsben. Ezen kongresszus nagy jelentősége éppen a mai időkben nyilvánvaló, amikor a *hitelbizonytalanság* nemcsak lokális vonatkozásban, Magyarországon, de egész Európában olyan nagy, hogy

már-már kerékkötője kezd lenni a rendszeres kereskedelmi forgalomnak és főképpen a vállalkozásnak, amely pedig kovásza minden komerciális fellendülésnek.

A kongresszuson résztvesznek a külföldi kormányok képviselői és a világ különféle hitelvédelmi organizációi. Előadásokat tartanak Európa minden államának hitelvédelmi kérdésekkel foglalkozó személyiségei, akik felölelik a *hitelvédelmi szemponjtól fontossággal bíró összes kérdéseket*. Eppen a kongresszus nagy jelentőségére való tekintettel felkerestük

Székács Antal felsőházi tagot, az OHE elnökét,

aki a kongresszus előkészítő bizottságában Magyarország részéről foglal helyet. Székács Antal a bécsi kongresszusra vonatkozólag munkatársunknak a következőket mondotta:

— A Wiener Kreditorenverein von 1870, amely a legrégebbi hitelezői védegylete Európának, e hó 31-én tartja, illetve ünnepli meg 60 éves jubileumát s ez alkalmából internacionális hitelvédelmi kongresszust rendez. Minthogy

ezzen kongresszus egyik elnökéül megválasztattam, abban a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, valamint az OHE képviselőiben részt fogok venni.

Teszem ezt annál inkább, mert a nemzetközi kongresszus tárgya teljes figyelmünket megérdemli. A napirenden szerepelnek

a fizetésképtelenségi jognak egységes nemzetközi rendezése, a kényszeregyességben való viszonyosság biztosítása, valamint igen sok más nemzetközi vonatkozásban fontos gyakorlati és jogi kérdés,

amelyek megoldása a gazdasági és hiteléletnek javára válnék. Ugy tudom, hogy

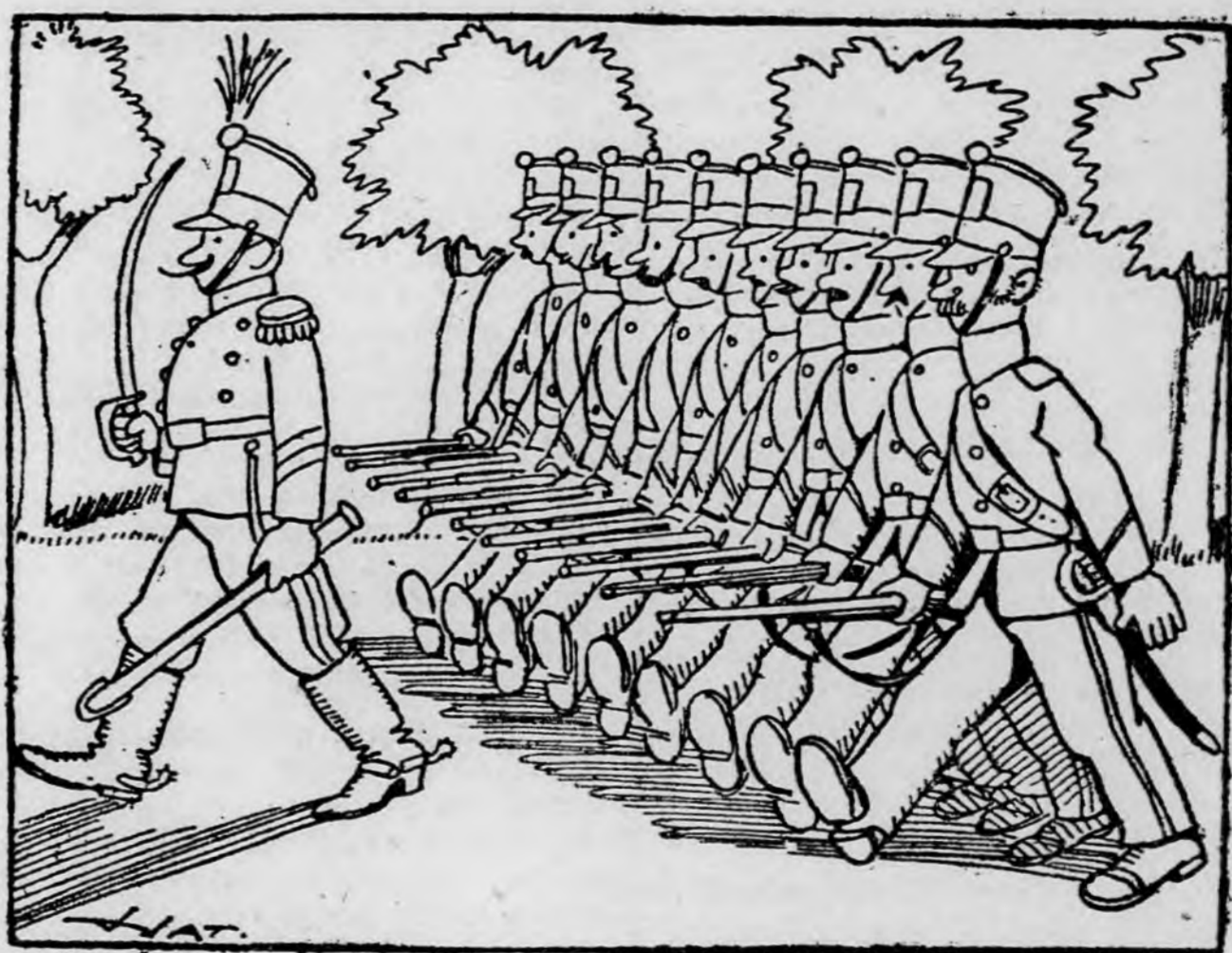
a magyar kormány, valamint a külföldi államok is képviseltetik magukat ezen a kongresszuson,

melynek előadói közé tartoznak Magyarország részéről dr. György Ernő, az OHE igazgatója, aki az internacionális fizetésképtelenségi statisztikáról és dr. Meszlényi Artur egy. tanár, aki a csődönkívüli kényszeregyességi likvidációról tart előadást.

A kongresszus ünnepélyes megnyitója f. hó 31-én, szombaton délután fél 4 órakor lesz, ahol a megjelenteket hivatalosan üdvözlök és este fél 9 órakor Bécs város rendez bankettel a kongresszuson megjelenők tiszteletére.

A Ganz és Társa Víhámosági, Gép-, Vagon- és Hajógyár Rt. folyó hó 22-én tartott közgyűlése az igazgatóság minden javaslatát elfogadva, elhatározta, hogy az 1929. üzletévre szóló osztalék-szelvény május hó 24-étől kezdődőleg 8 pengővel váltassék be, ami megfelel a tavalyi osztaléknak. Szelvénybaváltóhelyek: Budapest a Magyar Általános Hitelbank, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank és a Magyar-Olasz Bank, Bécsben az Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe. Az igazgatóság tagjai a közgyűlés új-ból a zedőgi tagokat választotta meg.

Masiroznak a katonák



Mint első pillanatban láthatjuk, nem regrutákat ábrázolt a rajzoló. De a második (vagy egy későbbi) pillanatban már konstatálhatjuk, hogy a rajzoló volt a regruta, mert egy tucat hibát felejtett a képen. — Ki tud közülük párat felsorolni?

Megfejtések.

az 1930 május 10-iki számból.

Keresztrejtvény:

- Vizszintes: 1. Titicaca. 8. Am. 11. Oregon. 12. Malaga. 15. Baranya. 17. Kiut. 18. Okt. 18/a. Aargau. 19. Ion. 21. Áru. 23. Amanda. 26. Tds. 29. It. 30. Ne. 31. Tonsura. 32. Lk. 34. Pray codex. 36. La. 37. Charlotte. 38. Rap. 39. Higiénia. 40. Soha. 41. R. S. 42. As. 43. Kadar. 44. O. T. T. 47. Táviró. 48. Molnár Ferenc. Függőleges: 5. Conan Doyle. 20. Ontario. 22. Utkaparó. Betű- és képrejtvények: 1. Paganini. 2. Kelepec. 3. Gépész. 4. Higiénia. Pótlórejtvény: Erzsébet.

JUTALMAK:

Első díjat, 20 pengőt, nyerte: **Barta Lászlóné**, Teréz-körút 26. Második díjat, 10 pengőt, nyerte: **Bolgár György**, Nagykamizsa.

A Reggeli Ujság

május 26. Törje a fejét! szelvénye

3-4 díjakat, 5-5 pengőt, nyerték: **Schwarz Henka**, Akáca-u. 1 és **Bankó János**, Nagyszalók. 5-6. díjakat, egy-egy negyedlter

Dreher Maul

csokoládét, nyerték: **Pászter Árpádné**, Újpest, Lőrinc-u. 28. **Berger Andorné**, Ferenc József-rakpart 16, dr. Dobránszky cimen.

7-8. díjakat, egy-egy negyedlter Morisson- kölnivíz, nyerték: **Schleifer Miklósné**, Margit-körút 1, **Holzer Böske**, Király-u. 93, I. 17.

9-11. díjakat, egy-egy doboz Szénássy-féle Szászország-levelepapírt, nyerték: **Bakonyi László**, VII., Rákóczi-ut 64. II. 23. **Croma Antal**, Veszprém, Cserhá-t. 24. dr. **Makovits Gyözné**, VII., Akáca-u. 6, I. 1.

12-13. díjakat, egy-egy doboz Pillavin-fenyőfűrdőtablettát, nyerték: **Nagy Karola**, Alag, Állomás, Sándor Imre, Ó-utca 11, II. 14. 14-23. díjakat, egy-egy értékes könyvet nyerték: **Seller László** fővárosi vámor, Kistaludny-u. 38-a, **Krausz József**, Eger, Széchenyi-u. 40, **Steinbeck Ervinné**, Tisza Kálmán-ter 6, I., **Mauks Ferenc**, Újpest, Temesvári-u. 2, dr. **Salamon Miklósné**, V., Berzencei-u. 26, **Müller Boriska**, Szeged, Korona-u. 17, **Vigyázó Miklós**, Attila-u. 22, **Martignoni Ferenc**, Akáca-u. 22, fsz. 1. öv. **Várszeghy Jánosné**, I., **Kutvolgyi-ut 34**, **Dávid Mihály**, Magyar Színház.

Tulhalmozott raktárról

IRÓGÉPEK

eladás csere kölcsönzés

POLYGNON

rendkívül kedvező áron

V. Alkotmány-utca 16. sz. Automata 173-75. Címre - névre ügyelni sziveskedjék!

Összeesukós vaságyak

sodronyágybetétek, vas-, réztorok kárpított matracokat legelőszörben szállít **Profászka György**, VI. Gróf Zichy Jenő-utca 46. — Fióküzlet: Dli-ut 8.



TÖRÖK

KÉPES SPORT-UJSÁG

A „REGGELI UJSÁG“ ALLANDÓ SPORTMELLÉKLETE



AMSEL

Minden a sportot érintő közlemény és kép, a „Reggeli Ujság” sportszerkesztőségéhez címzendő.
Budapest, V., Lipót-körút 5
Telefon: 296-99 és 125-10

II. évfolyam, 23 szám
Hétfő, 1930 május 26

Vasárnap délután 4 órától a sportszerkesztőség címe
VI., Vilmos császár-út 34
Telefon: 229-31 és 253-09

Ujpest-Attila 4:1 (1:0)

Góllövők: Avar, Spitz, Avar, Ormos, Sólyom. Bíró: Klug

Ujpest: Aknai—Dudás, Fogoly III., Kővágó, Volentik, Vig — Török, Avar, Sólyom, Spitz, P. Szabó.

Attila: Szemző — Kuti, Dankó, Pogány, Miskolczi, Bán — Pimpi, Ardi, Ormos, Szidor, Hajós.

Sima, teljesen nyugodt légkörben fejezte be az Ujpest a szezon, amely három évtized óta mindig az élcsoportban küzdő csapatnak az első bajnokságot hozta.

Voltak a mérkőzésnek olyan pillanatai, az első félidőben, amidőn a miskolciak még szépen tartották magukat, a meglepetés keserű perceit fogja a közönség elszívni, de az első gól meghozta az eleinte elfogódottan játszó Ujpest önbizalmát és ezzel el is döntötte a bajnokságot.

Az immár bajnokcsapat különösen a második félidőben, de akkor is a második gólja után szép kombinációs játékokat folytatott. A játékosok lábáról-lábra adogatták egymásnak a szép helyzetekből kidolgozott labdát.

Csupa tűz és szárnyakon repülő lelkesedés kergette őket az Attila kapuja elé.

A mérkőzésnek ebben a részében bebizonyította a csapat, hogy méltóan nyerte el a bajnokságot.

Aknainak voltak szép védései, akinek multheti játékához mérten határozott javulása tapasztalható, ami a válogatás szempontjából megnyugtatót kélt.

Dudásnak voltak parádés labdái, de a közelharcokban gyakran alulmaradt. Nagy technikáját csillogtatta s ép ezért fordult elő néhány kihagyása. Fogoly szilárdan állta a harcot. Labdái biztosak, belemenésai sikerültek voltak.

A fedezetsor csak a második félidőben játszotta ki rendes formáját. Volentik kielégítő játéka mellett feltűnően jól került ki a közelharcokból. Másik két társa rendes formáját játszotta ki. A csatársorban a Spitz—P. Szabó-szárny játéka kellett kellemes meglepetést. Jó volt Sólyom és Török is.

Avar nagyon szorgalmas volt és nem átalította hátramenni, ha labdát akart szerezni. Játéka azonban nem elégítette teljesen ki a drukkereket. Az is igaz, hogy nagyon sokat is vártak tőle.

Két gólja közül a második gyönyörű szép, a mérkőzés legszebb gólja volt.

Az Attila többet nyújtott, mint amit helyezése alapján tőle várni lehetett. Minden játékos szorgalmasan küzdött és oly nyugodt játékot mutatott, mintha nem is a kiesés ellen kellett volna harcba szállnia.

Mintha látszott volna játékokon az a nyugodtság, amely a kiesési kalkuláció szerint biztosítja nekik a benmaradás lehetőségét az első osztályban. Számítottak talán arra, hogy a Nemzeti nem tud annyira győzni a Budai «11» ellen, ami rájuk veszélyes lehet. Szemző két gólabenne volt. Kuti és Dankó megbízhatóan látta el feladatait. A miskolci fedezetsor fölülmulta Ujpest fedezetsorát, Bán játéka figyelmet keltő a válogatás szempontjából is. Csatársorában csak négy ember küzdött, mert Pimpi sérülése miatt nem

számított. Szidor veszélyes lövő, Hajóst elnyomták.

Hullámzó mezőnyjátékkal kezdődik a félidő. A 7. perc már-már Ujpest-gólt hozott, de Avar kapu mellé lött. A 15. perc veszélyes volt az upesti kapu előtt, de Ardi rontott. A 41. percben lövi Avar Ujpest vezetőgólját, lesállítás számos helyzetből: 1:0.

A II. félidő Ujpest félideje.

Mindjárt az első perc meghozza az ideg-essillapító és kétséget kizáróan bajnokságot jelentő gólt.

Spitz cselez s míg az Attila gáncsot reklamál, szépen beteszi, 2:0. A 10. percben rugja Avar az említett szép gólját Spitz gyönyörű átadásából.

3:0.

Ujpest ettől kezdve folyóan biztonságos játszik. Szép munkájuk gyakran ragadtatja tapsra a közönséget.



A gólgyanus helyzet

A 16-ik percben születik az Attila becsületgólja. Opatá védhetetlenül juttatja a labdát a hálóba 3:1. A 25-ik percben lenne alkalma az Attilának még egy gól szerzésére, de csatárai sorra rontanak. A 37-ik percben tetszetős játék után születik az Ujpest 4-ik gólja. Dankó cornelt vét. Török rugását Sólyom szabályszerűen befejeji 4:1.

Rugott ugyan még egy gólt az Ujpest az első félidőben, de a bíró nem adta meg. Dudás felpályáról rugott kapura s azt Szemző a kapuvonalon belül fogta. A Reggeli Ujság fotóriportere megörökítette ezt a jelenetet.

Izgalmas küzdelemben nehezen győztek a zöld-fehérek

Ferencváros—III. ker. FC 2:1 (1:0)
Góllövők: Tánczos, Konyor és Takács II.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A hét közepén a III. ker. FC vezetősége nem tudott megegyezni a pályaválasztás tekintetében a ferencvárosiakkal és így a döntő jelentőségű Ferencváros—III. ker. FC mérkőzést a Nagyszombat uton levő III. ker. TVE pályán pátszították le, amely a szakértők felfogása szerint nem alkalmas az I. osztályu bajnoki mérkőzések lejátszására. A mérkőzés szenzációsan erős iramban folyt le elejétől végig. Mindenesetre kellemes volt látni az ujlakiakat jól játszani. Azok a játékosok, akik a Nemzeti ellen csak félgözzel játszottak, most erősen belemenő játékot produkáltak. Lutz II. és Király amellet feltűnően durván játszottak, így azután a Ferencvárosnak valóban bravuros játékokat kellett produkálni ahhoz, hogy nehéz körülmények között a győzelmet megszerezzék. A játék a második félidő közepéig nyílt volt, ekkor azonban teljes mértékben érvényre jutott a Ferencváros nagyobb technikai és taktikai készsége és most már a győzelem kérdése sem volt vitás.

Csapatösszeállítás:

Ferencváros: Amsel — Hungler, Papp — Lyka, Bukovi, Obitz — Tánczos, Takács II., Turay, Toldi, Kohut

III. ker. FC: Fehér — Király, Bíró — Steiner, Lutz II., Magyar — Fenyvessy, Schiller, Konyor, Lengyel, Drössler.

A Ferencváros kezdte a játékot és már az első percben Fehérnek kell védenie Turay erős lö-

Amsel kifut eléje, de a csatár gyorsabb és éles lövéssel a hálóba küldi a labdát. 1:1.

A gól után Steiner is durva faultokkal véteit magát észre, nem sokára Király löki fel Turayt. A 15-ik percben Turay visszaadja a kölesönt Bíró-nak, majd Drössler rohan le a balszélen és labdáját Fenyvessy a kapu mellé teszi. A 20-ik percben Kohut Fehérbe lövi be a labdát. Az ujlakiak most már nem bírják a tempót, a ferencvárosiak egyre erősítenek és ilyen körülmények között meg is szerzik a győztes gólt.

Turay a 16-oson belül nagyszerű fejpaszt küld Takács II. elé, aki kiszökik a labdával és közelről a kapuba helyezi. 2:1 a Ferencváros javára.

A góllal el is dönt a meccs sorsa. Az ujlakiak egyre gyengébb formát mutatnak, úgyhogy az utolsó 20 percben a Ferencváros fölénybe kerül. Közben-közben Drössler is elszaladt a labdával, az eredmény azonban nem változik. Izgalmas és nehéz körülmények között minimális gólaránnyal győzött a Ferencváros.

A zöld-fehérek csapatában Amselnek kevés dolga volt. A gólról nem tehet. Hungler II. megfélelően pótolta Takács I.-et és Papp is megbízhatóan látta el feladatát. A fedezetsorban Bukovi mindaddig kitűnően játszott, amíg ellenfelei észre nem rugdalták. Obitz gyengébb Berkessy-nél. A csatársorban Turay volt a legjobb. Mai szereplése után nem probléma a válogatott középcsatár



A FERENCVÁROS ELSŐ GÓLJA

Európa tőrbajnokságát Olaszország nyerte

— A Reggeli Ujság távirata. —

Lüttich, május 25.

A törvívás Európa-bajnokságában (csapatverseny) végeredményben Olaszország ismét bebizonyította magas klasszistát és 33 győzelemmel (160 kapott tuss) első helyre került. Második helyen Franciaország végzett 29 győzelemmel (165 kapott tuss). A harmadik helyre Belgium került 26 győzelemmel (183 kapott tuss).

Kispest—Pécs-Baranya 3:2 (1:1)

Pécs, május 25.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Pécs-Baranyának határozott balszerencséje van az otthonában lejátszott mérkőzésekkel. Ezúttal a kispesiek ellen játszottak és minden reményük megvolt ahhoz, hogy előnyösen javítsanak helyzetükön, ennek ellenére váratlanul a kispesiek szerették meg a győzelmet. Miután a kiesés veszélye egyik csapatot sem fenyegette, a tempó meglehetősen lanya volt. Az ellenfelek az első félidőben meglehetősen gyengén játszottak, a második félidőben Pécs-Baranya fölénybe került, de ezt a fölényt nem tudta kihasználni. A játékot Pécs-Baranya kezdte és azonnal támadást vezetett Kispest kapuja ellen, de Kautzky lövését Dénes fogta. Kispest-ellentámadás következtét, Paczolai azonban kapu fölé lött. Az 5. percben Pécs-Baranyának szabadrugást ítél a bíró. Erdélyi azonban kapu mellé lött. Ezután Kispest-támadások következtek, a Pécs-Baranya védelme néhány percig igen bizonytalan volt. Kispest csatárai azonban ezt kihasználni nem tudták. Kispest csak rövid ideig maradt fölényben, csak hamar Pécs-Baranya vezetett jó támadásokat. Tritz egymásután adta a jó lövéseket, de ezek vagy elkerültek a kaput, vagy Dénes fogta őket. A 29. percben kettős helyzete volt Pécs-Baranyának. Tritz hatalmas lövés adott le, amely a kapufáról visszapattant, a befutó Erdélyi pedig a labdát mellé passzirozta. Pécs-Baranya a 30. percben szerezte meg a vezetést.

Kautzky erős lövését Dénes fogta, a labda azonban Dénes kezéből a hálóba perdtelt,

közben Dénes kiboxolta a labdát, de a bíró gólt ítél (1:0).

Kispestnek volt ezután komoly gólhelyzete. Senkey II. nagyszerűen lefutott és tisztára játszotta magát, erős lövését azonban Jandala biztosan fogta. A következő Kispest-támadásnál Havasköri Krebsszel kollidált. Havasköri megsérült és csak a második félidőben jött be a balszélre. Kispest a 44. percben egyenlített, Magyar negyven méterről kapura lött, Jandala várta a labdát, de az kezei között a hálóba esett (1:1). A második félidő elején Pécs-Baranya hatalmas fölénybe került. Támadás-támadás követett. A csatárok szépen kombináltak a 16-os vonalig, a 16-oson belül azonban Kispest védelme jól tömörült és így a támadások eredményt nem hoztak. A 10. percben Teszler tiszta helyzetbe került, nagyszerű lövését azonban Dénes bravuros robinkomáddal fogta. A 24. percben jött fel először komolyan Kispest és azonnal gólt is ért el. Füstner átadását Paczolai élesen hálóba lötte (2:1). Alig kezdtek, Havasköri a balszélben lefutott és átadását Kiss közelről kapuba lötte (3:1). A gyorsan elért siker felvillanyozta Kispestet, amely egyideig fölényben maradt, de jó helyzetét kihasználni nem tudta. A mérkőzés végefélét a közönség biztatására Pécs-Baranya támadt és a 41. percben sikerült is szépítenie az eredményt. Kocsis kornere Halashoz került és utóbbi átadását Kautzky közelről a hálóba küldte (3:2).

Kispest csapatában Dénes, Rozgonyi, Csesznák, Senkey II. és Havasköri, Pécs-Baranyában pedig Juángi, Halas és a belső csatártrío volt jó. 3000 néző. Bíró: Gerő Ferenc.

vését. Lutz II. csakhamar megkezdte a faultok sorozatát. Obitz hazárdással kockáztat, majd az ujlakiak is ellentámadásokba lendülnek. Az iram már az első percben szokanlanul erős, a negyedik percben Tánczos kitűnő beadását Toldi jó helyzetben a kapu fölé küldi. A Ferencváros több kornert ér el és ezek egyikéből Takács II. kapufát lö. Az ujlakiak főképpen Drössler révén vezeték támadásaikat. A 10-ik percben Konyor éles szabadrugása a kapu mellé jut. A Ferencváros kornert ér el. Kohut jó beadását Király menti. A 14-ik percben Tánczos a szélről csak centiméterekkel lö a kapu mellé. Két perc múlva Kohut úrösen rohan Fehér kapuja felé, de lövése messze elkerüli a kaput. Papp elgáncsolja, Fenyvessy a szabadrugást Lengyel kapu fölé küldi. Az iram egyre hevesebbé válik. Lutz II. állandóan összefut Bukovival és azt többször a földre teríti.

A 22-ik percben Turay kapufát lö, majd az ujlaki ellentámadások során Drössler jó beadását Fenyvessy pár méterre a kapu előtt mellé helyezi. Turay leadásából Tánczos elfut, az akció eredménytelen. A 26-ik percben Lengyel alaposan elkerüli a kaput. Papp elgáncsolja, Fenyvessy a szabadrugást Lengyel kapu fölé küldi. Az iram egyre hevesebbé válik. Lutz II. állandóan összefut Bukovival és azt többször a földre teríti.

A 22-ik percben Turay kapufát lö, majd az ujlaki ellentámadások során Drössler jó beadását Fenyvessy pár méterre a kapu előtt mellé helyezi. Turay leadásából Tánczos elfut, az akció eredménytelen. A 26-ik percben Lengyel alaposan elkerüli a kaput. Papp elgáncsolja, Fenyvessy a szabadrugást Lengyel kapu fölé küldi. Az iram egyre hevesebbé válik. Lutz II. állandóan összefut Bukovival és azt többször a földre teríti.

A 22-ik percben Turay kapufát lö, majd az ujlaki ellentámadások során Drössler jó beadását Fenyvessy pár méterre a kapu előtt mellé helyezi. Turay leadásából Tánczos elfut, az akció eredménytelen. A 26-ik percben Lengyel alaposan elkerüli a kaput. Papp elgáncsolja, Fenyvessy a szabadrugást Lengyel kapu fölé küldi. Az iram egyre hevesebbé válik. Lutz II. állandóan összefut Bukovival és azt többször a földre teríti.

Szünet után a Ferencváros vezet az első támadásokat és Toldi nagyon jó helyzetből már az első percben kapu mellé küldi a labdát. Lutz II. élvezettel faultolt tovább és a bírónak észéagában sincsen megrendszabályozni. A harmadik percben az ujlakiak megszerezték a kiegyenlítést. Konyor a jobbszélről úrösen kapta meg a labdát,

személye. A többiek gyengébben játszottak, mint az elmúlt héten. Az ujlakiak csapatában a közvetlen védelmet érdemi a diés-ét. A csatársorban Drössler és Fenyvessy voltak a legjobbak. Iváncsics Mihály feltűnően gyengén bíráskodott.

Feltűnő puhán játszottak a budaiak

Nemzeti—Budai «11» 5:1 (2:1). Góllövők: Györi (3), Buza, Lutz III. — Kovácsy.

A Hungária-úton nagy várakozás előzte meg a Budai «11»-nek a Nemzetiek elleni mérkőzését. Eppen erre való tekintettel a Hungaria Nemzeti—Budai «11» mérkőzés előtt játszották le a Bástya elleni meccsét. A kérdés az volt, hogy tudnak-e a Nemzeti-csatárok annyi gólt löni a Budaiak ellen, hogy nemcsak a kiesést, hanem az osztályozó mérkőzéseket is elkerüljék? A Nemzetiek igyekezetét végül is siker koronázta, a Budai «11» néhány játékos feltűnően puhán játszott, főképpen Kovácsynak és Lantos kapusnak volt rossz napja. Lantos ép úgy védett, mint Németh a Hungaria csapatában Ujpest ellen. Ezzel szemben a Nemzeti minden játékos szíves és lelkesedéssel küzdött, így azután szokatlan, 5:1-es győzelemmel fejezték be a teljes bajnoki kampanyt. A játékot a Nemzeti kezdte szél és nap ellen és Györy már a hetedik percben megszerzi a vezetést.

Ezután a budaiak támadnak, de labdájuk sorra elkerüli a kaput. A 20. percben az üres Nemzeti kapuba 3 budai csatár sem tudta begurítani a labdát. A 26. percben Gallina kifutott és Kovácsy hosszú labdája nagy meglepetésre hálót ért. A 33. percben Kárpáti II. hátraadott labdája a szemfüles Györi elé kerül, aki megszerzi a vezetést. A Nemzeti ezután nyomasztó fölfünnel játszik. Az utolsó percben a Budaiak két jó helyzetet szalasztottak el. A II. félidő első percben Buza 20 m.-es magas lövése a jobb felső sarokban akadt meg. Lantos nem is nyúlt utána. A 12. percben Löwy elgáncsolja Rémai III.-at, a 11-est Györi berugja. A következő percben Györi labdája kapufáról pattan vissza. Rövid középjáték után újra a Nemzeti támad, majd a 29. percben Kovácsy gurított labdája kapufának megy. A 34. percben Lutz III. áttöri a lanya budai védelmet és berugja az 5. gólt. A 42. percben Kovácsynak újabb alkalma lett volna az eredmény szépítésére, de elkényelmeskedte a dolgát.

A szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai: 296-99 és 125-10
Vasárnap délután és éjjel: 229-31 és 253-09.

A bajnokság harmadik helyére kerültek a kék-fehérek

Hungária—Bástya 5:2 (2:0) Góllövők: Skvarek (3), Hirzer (2) és Wahl (2)

A Hungáriának a bajnokság utolsó fordulóján a szegedi Bástya volt az ellenfele és ezt meglehetősen fölényes játék mellett 5:2 arányban győzte le. Miután ugyanekkor az utlakiak vereséget szenvedtek a Ferencvőrostól, a ligabajnokság harmadik helyén véglegesen a Hungária maradt meg.

Csapatösszeállítás:

Hungária: Ujvári — Nagy, Mándi — Remner, Weber, Kompóti — Varga, Hauer, Skvarek, Hires, Titkos.

Bástya: Benedek — Korányi, Emödi — Tóth, Péter, Riesz — Puzsin, Körösi, Possák, Wahl, Schwartz.

A Bástya kezdte szél és nap ellen a játékot, de Titkos is megindítja a Hungária első támadását és ettől kezdve szinte állandóan a kék-fehérek fölénye. Lövéseiket azonban nem kíséri szerencse. A 15. percben Hires lefut, lövését a kapus korrerá tolja, amelyet Titkos rug, Varga Skvarek elé fejezi, utóbbi Benedekbe lövi a labdát. Hires közel akarja a kapuba üti és így a meleg helyzet kibaszatlatlan marad. A Bástya balszárnya kezd támadni, de két sarokrugásnál egyebet nem tud elérni. Majd Hires és Titkos lövése kerüli el a szegedi kaput. A 27. percben Varga lövése ka-

pufáról pattan vissza. A 31. percben Hauer labdája jut ilyen sorsra. A 36. percben Emödi miatt a bíró 11-esít itél, melyet Hires góllá értékesít. A 38. percben Hires tiszta helyzetből kapu mellé gurítja a labdát.

A 44. percben Skvarek szökteti Hires, aki a 16-os sarkáról helyezett gólt lő.

A II. féлдőben folytatódik a Hungária fölénye: a csatárokat csak a kitűnő formában lévő Korányi állítja meg. Az ötödik percben a Bástya csatárai nagyszerű helyzetből sorra rontanak, majd Wahl kavardásból berugja a Bástya első gólját. A Bástya sorozatos támadásokat indít, de a 16. percben Hauer kiugratja Skvareket, aki 20 méterről gyönyörű gólt lő. 3:1 a Hungária javára. A Bástya támadások a 26. percben vezetnek eredményre, akkor ismét Wahl lö gólt. A 37. percben Skvarek a 16-osról váratlanul berugja a Hungária negyedik gólját. Az utolsó percben Titkos lefut, beadását Hires bevágja.

A Hungária megérdemelte a nagyobb arányú győzelmet, mert csatársora kitűnően játszott. A Bástyának csak a védelme volt jó, de ez nem bizonyult elegendőnek az üdvösségre.

Bíró: Gombos.

Hét gólt lőttek a kaposváriak és mégis kiestek

Somogy—Boeckay 7:4 (4:2)

Kaposvár, május 25.

Somogyiak az utolsó fordulóban a debreceni Boeckay volt az ellenfele. A két vidéki csapat egymással küzdelmében a bajnokság ötödik helyén álló Boeckay nem sajnálta a pontokat Somogytól és így is történt meg azután, hogy az a Somogy, amely 21 mérkőzésben összesen 24 gólt lőtt, ebben a játékban 7 góllal terhelte meg a debreceniek kapuját. Bármennyire is eredményes volt a Somogy csatársora, a szokatlanul nagy győzelemnek nem örvendhettek, mert a Nemzeti is győzött és így a Somogy kiesett az I. osztályból.

A mérkőzést a Boeckay kezdte, Somogy azonban már a 2. percben eredményt ért el. Galambos kiugrasztotta Jakubét, aki Dánhoz tolt a labdát. Dán tiszta helyzetből gólt lőtt (1:0). Továbbra is a Somogy maradt fölényben és a 25. percben újabb gólt ért el. Jakube kiugrasztotta Dánt, aki kapura lőtt és a pergő labdát a befutó Galambos Farkas mellett a hálóba helyezte (2:0). A 27. percben a Somogy újabb gólt ért el. Galambos kiugrott és a kapufáról bepattanó labdát gólt lőtt (3:0). Az eredmény tüzelően hatott a Boeckayra, amely a 34. percben el is érte első gólját. Telek közlő a hálóba helyezte a labdát (3:1). A Boeckay lendülete tovább tartott és a 42. percben újabb gólt ért el. Mertin a kifutó Kutasi mellett Szemesnek tolt a labdát, aki az üres kapuba helyezte. A 44. percben Presovszky gyege lövését Farkas Galambos elé ütötte aki a labdát a hálóba helyezte (4:2).

A második féldőben a Boeckay a 7. percben újabb gólt ért el. Markos beadását Szemes a kényelmes Somogy-bekkek mellett hálóba küldte (4:3). Továbbra is a Boeckay támadt. A 16. percben Markos kidolgozott egy labdát és lövése a kapufáról védtellenül a hálóba pattant. Egy-ideig mezőnyjáték folyt, a 30. percben azonban, amikor az a hiób-hir jött, hogy Budapestre a Budai 11 vezet a Nemzeti ellen, Somogy öldöklő iramba kezdett és a 34. percben megszerezte a vezetést, egy kapufaelőtti kavardásból Presovszky révén. A 38. percben Jakube kitört és felsőhálót érintő gólt lőtt (6:4). A Boeckay megadta magát, s a 42. percben Galambos átadásából Jakube beállította a végeredményt (7:4). 1500 néző. Bíró: Krupitser.

Külföldi eredmények

Berlin: FVS Frankfurt—Tennis Borussia Berlin 5:1. Stuttgarter Kickers—Eintracht Frankfurt 4:3. ASV Nürnberg—SSV Barmen 6:2. WAC (Wien)—Bayern München 2:1. Düsseldorf 99—Jahn Werdol 2:1. Sp. V. Leipzig—Preussen Chemnitz 6:1. V. Chemnitz—Basel (városközi mérkőzés) 3:2 (2:0). Guts Muts Drezda—Wacker Halle 3:0.

Hertha BSC—Spandauer SV 3:4 (kupa elődöntő). Schalke 96—04 Düsseldorf 3:2. München 1860—Alemania Dortmund 2:1. SC 03—Kassel—BC Sport 3:0.

Párizs: Queens Glasgow—Racing Roubaix 2:1 (1:1) (szombat). Racing Club de Paris—Queens Glasgow 1:1 (0:1).

Bécs: Ma eldőlt az osztrák I. Ligabajnokság, amelyet a Rapid nyert meg a WSC ellen 5:2 (2:0) arányú győzelmével. Admirá és a Hakoah 4:4 (2:2).

Prága: Slavia—FC Teplitz 4:1 (3:1). Cechie Carlin—Kladno 3:2 (2:0).

Berlin: Grasshoppers—FC Basel 1:0. Servette—Genf—Lugano 3:1. FC Biel—Young Boys Bern 1:0.

Ifjúsági repülőgép modellverseny. Vasárnap a reggeli órákban a Vörmezőn rendezte a Magyar Aero Szövetség XIII. országos ifjúsági repülőgép modellversenyét, amelyen Debrecen, Jászberény, Pécs, Kőszeg, Kaposvár és Szeged ifjai mutatták be azokat a modelleket, amelyeket sportrepülő célra konstruáltak.

Az UTE vasárnap délelőtt fél 11 órakor rendezte meg az évi disztornáját az újséi Könyves Kálmán realgimnázium udvarán. A pompás szabcs és csapatgyakorlatokkal és egyéni számokkal tarkított tornánépnek előkelő és szép számú közönsége volt.

Fegyelmet indít a távol maradt versenyzők ellen a MKSz

Szekeres volt a nap hőse a szezonnyitáson — Három izben győzte le a chemnitzzi Reimot

Feltűnést keltett a mintegy hatezer kerékpáros-hívő között, hogy az előre beharangozott nagy krekkek: Györffy (FTC), Eigner (FTC) és Szűcs (MTK) indokolatlan távolmaradásukkal tüntettek a szezonnyitó pályaversenytől. Kevés híja volt, hogy a levegőben lógó batrány ki nem tört. A közönség jogos felháborodását növelte, hogy az agyonreklámozott német versenyző szegyeteljes sorozatos vereséget szenvedett még az idén először induló Mazáktól is.

A verseny első felében érkezett meg dr. Kirchnopf, a MKSz elnöke, akivel közölték, hogy a három legkiválóbb főversenyző nem indul. Kirchnopf a legnagyobb felháborodásának adott kifejezést és egyben felhívta a jelenlevő dr. Baráthot, a fegyelmi bizottság elnökét, hogy a legradikálisabb eszközt alkalmazza ebben a botrányos esetben, hogy az «üzleti szellem» végleg kiirtassék egyszer és mindenkorra a szövetségi versenyzők kebeléből.

A verseny befejezése előtt bemutatkozott a «repülő hal», amelyet a drezdai Hartmann vezetett és amellyel egy négytagú staféta ellen sikeresen szerepelve, a legnagyobb elismerést aratta a közönség részéről.

Részletes eredmények: Kezdek verseny: 1. Borka (NPSE). 2. Kiss (KSzLKK). 3. Pregartner (LKK). 4. Adamik (Beszkárt). 5. Tóth (FTC). 6. Martonosi (Jóbarát). 7. Gribovszky (MTK). 8. Bógdog (Jóbarát). Kísőverseny: 1. Vitori (UTE). 2. Bényei (SzMV). 3. Barna (MKSz). 4. Molnár (FTC). Főverseny: 1. Nagy (FTC). 2. Lovass (MTK). 3. Pelyvási (MTK). 4. Manheim (TTC). Nemzetközi motorvezetéses verseny 15 km.: 1. Szekeres (Póslás) 12:58 mp. 140 méterrel nyerve. 2. Reim (Chemnitz). 3. Mazák (MTK). 4. Mirkovits (BSE). 5. Garay (MKSz). Nemzetközi motorvezetéses verseny 25 km.: 1. Szekeres (Póslás) 21:43 mp. 460 méterrel nyerve. 2. Mazák (MTK). 3. Reim (Chemnitz). 4. Mirkovits (BSE). 5. Garay (MKSz). Nemzetközi motorvezetéses verseny 35 km.: 1. Szekeres (Póslás) 30:40 mp. 2320 méterrel nyerve! 2. Mirkovits (BSE). 3. Mazák (MTK). 4. Reim (Chemnitz). 5. Garay (MKSz).

Hatnapos kerékpárversenyt rendez a MKSz

Szeptember 3 és 8-ika között olyan nemzetközi országúti versenyt rendez a magyar kerékpáros társadalom, amely külföldön is csak ritkán fordul elő. A nyeregbeszálló versenyzőknek hat napon keresztül 1222 kilométert kell megtenniük, amely olyan emberfeletti teljesítmény, hogy az abból kikerülő győztesek méltán viselhetik a büszke bajnoki címet.

Szeptember 3-án Kiszpestről indul a gárda és Cegléd-Szolnok érintésével Debrecenig kell menniük. Másnap reggel Körösladány-Békéscsaba érintésével Hódmezővásárhelyt kell elérniük. A harmadik napon Szeged-Nagykőrös érintésével Pésztentőlirincet kell befutniuk, szeptember 6-án a negyedik napon Ürmödtől startolva Nyergesujfalu-Komárom és Győrön keresztül Sopronba kell érkezniük, ahol az ötödik napon Szombathelyen keresztül Zalacszerzegg érintésével a keszthelyi célba kell bejutni. Az utolsó napon, szeptember 8-án, a Balaton somogyi oldalán, Fonyódtól Siófok érintésével a budafoki kilométerköhöz kell bejutni és a tizenkét száz kilométer lekerekése után a győztest illető díjakat átvenni.

A németországi kerékpáros körverseny győztese: Buse (Berlin)

Berlin, május 25.

A nagy németországi kerékpáros körverseny utolsó szakasza (Hamburg—Berlin 280 km.) a brunewaldi állomásnál lévő célnál egy 8 versenyzőből álló élesoport előtt a berlini Wolke Rudolf érkezett be elsőnek 8:37.00 mp. idő alatt. Az összerankozás szerint a verseny győztese Buse (Berlin).

Jó eredmények a MAFC ifjúsági viadalán

Mintegy száz ifjúsági atléta vett részt a vasárnapi MAFC versenyen, ahol a jövő reménységei egyes versenyszakokban elismerésemelőt eredményel szerepeltek. Külön meg kell említeni Gyenesnek (MTK) 100 méteren elért 11.8 mp. remek idejét, majd a dorogi AC jeles atlétájának, Kőszeginek az 1500 méteres ideje 4:23 mp. szintén elsőrangú teljesítményt és Mezei (MTK) 628 cm. távolugró eredményét. A tíz számból álló verseny a következő eredményt hozta:

100 méteres síkfutás: 1. Gyenes (MTK) 11.8 mp., 2. Varga (Törekvés) 12 mp., 3. Nyári (FTC) 12.2 mp.

600 méteres síkfutás: 1. Istenits (MAC) 1:32.2 mp., 2. Cserháti (MTK) 1:32.4 mp., 3. Vozári (FTC) 1:33.2 mp.

1500 méteres síkfutás: 1. Kőszegi (DAC) 4:23 mp., 2. Simon (MTK) 4:36.6 mp., 3. Bíró (Vasas) 4:41.2 mp.

Magasugrás: 1. Szarvas (FTC) 166 cm., (16 cm. e.), 2. Sziklai (FTC) 162 cm. (16 cm. e.), 3. Varga (Törekvés) 161 cm.

Távolugrás: 1. Mezei (MTK) 628 cm., 2. Kárpáti (MTK) 585 cm., 3. Sziklai (FTC) 579 cm.

Súlydobás: 1. Horváth (BTE) 10.42 m., 2. Vörösvári (MTK) 10.18 m., 3. Ciczvarek (Törekvés) 9.80 m.

Diszkoszvetés: 1. Darányi (Postás) 32.05 m., 2. Mezei (MTK) 29.30 m., 3. Horváth (BTE) 28.20 m.

3x1000 méteres staféta: 1. MAFC 8:33.8 mp., 2. Törekvés 8:35.4 mp., 3. MAC 8:37.8 mp. A harmadiknak befutó FTC csapatát szabálytalan váltásért a versenybíró kizárta. A győztes csapat: Galgóczi, Enyedi és Pogány.

5:0-ra győzött az UTE Berlinben

Az UTE—Bayern 07 klubközi uszóversenye az UTE 50:40 pontarányú győzelmével végződött. Az uszóverseny eredménye a következő: 100 m mellúszás: 1. Backoff (Bayern 07) 1:25 m. 2. Heller UTE 1:25.2 mp. — 100 m. hátúszás: 1. Bozsi UTE 1:21.4 mp. 2. Tauber Bayern 07. —3x100 m. vegyes staféta: 1. UTE 3:57.2 mp. 2. Bayern 07 3:58.6 mp. — 5x50 m. gyorsúszó staféta: 1. Bayern 07 2:35.2 mp. 2. UTE 2:40.3 mp. — Az uszóversenyt a két klub közötti vízipóló mérkőzés követte, amelyben az UTE remek játékkal 5:0 (2:0) arányban győzött. A mérkőzésen Halasi 3 gólt dobott, míg a másik kettő Németh érdeme.

Tiltsák ki a gyephokki-mérkőzések zajongóit

Ritkán látott előkelő közönség gyűlt össze vasárnap délelőtt a gyephokki-derbyre, mert ezen a mérkőzésen dőlt el a két régi rivális MHC—MAC-mérkőzésen a bajnokság sorsa. A mérkőzés változatos és izgalmasan szép látványt is nyújtott, amelyet csak a közönség közé befurakodott tulhajos és modortalan nézők zavartak meg, akik a bíró minden egyes ítélezését állandó közbekiáltásokkal: «hülye-hülye» stb.-vel zavarták. Ez a már kültelekről is származott hang igazán nem illik abba a keretbe, amelyet kimondottan urisportnak ismer a nagyközönség, különösen akkor nem, ha a zajongók magukat klubtagoknak kiáltják ki. Mi ezt nem hiszük. De ha mégis így lenne, az egyesületek vezetőségének lejárabb alkalma lesz az illetőket — ahogy azt megérdemlik — a pályáról kitiltani.

A mérkőzés egyébként a következő eredménnyel végződött:

MHC—MAC 5:1 (3:1). A MAC játékközben levonult, de később visszatért a pályára.

MAC—AHC. II. 1:0 (0:0). Szöv. díj. AHC III—BHC II. 3:0 (1:0).

5000 cserkész és 20.000 néző a budapesti táborozóünnepen

Ünnepi táborozásra jöttek össze a főváros cserkészei, hogy ők is kivegyék részüket azokból a megemlékezésekből, amelyeket az egész ország hőseink emlékének szentelt. A ferencvárosi aréna vasárnap délután több mint ötezer cserkész látott vendégül, ahol a budapesti cserkész kerületnek 83 csapata több mint egy óráig tartó felvonulással állt oszlopokba a Himnusz ünnepi hangjai mellett. A cserkészkalapoktól valóóságos árvalányhaj tenger volt az aréna, amikor Zsitvay Tibor igazságügyminiszter, az I. cserkészkerület védnöke, magasan szárnyaló ünnepi beszédet hívta fel az ifjúság figyelmét arra a napra, amely minden magyar szívében soha el nem múló emlékként él.

A háromszoros éjjennel fogadott beszéd után a cserkészek ünnepi küldöttsége elvonult a pályáról, hogy a hősök emlékkövére letegye a magyar ifjúság hódolatát kifejező babérokoszorút. Utána kürtzóra a síkságon percek alatt egész sátorváros keletkezett, majd az angliai jamboreen tanult pompás skót táncokat és dániai tornagyakorlatokat mutatják be. A kerékpárosok különleges gyakorlatai után skót és magyar játékokat, majd tréfas versenyeket és a kelet misztériumát bemutató hindu krinolináncok következtek, amelyek után a nap főeseményét,

a 4000 cserkészből formált hatalmas békekeret mutatták be.

Fapuska és rendgyakorlatok, cserkészek akadályversenye, 5000 cserkész által bemutatott pompás hatású irredenta kép után zenekarok indulói mellett tértek haza a vasárnap délutáni sportünnepségek legzebb emlékeivel.

A ritka ünnepet tett tribünök előtt társadalmi előkelőségeink jelenlétében tartották meg és az oly nagyszerű volt, hogy a nagy érdeklődésre való tekintettel meg akarják ismételni.

A Magyar Cserkész Leányosztóvetség 10 éves fennállása alkalmából vasárnap délelőtt 11 órakor az I. ker. Fehérvári-uti polgári iskola udvarán jubilárius díszszemlét és zászlóavató-ünnepélyt rendezett.



Férfiaknak a patikában



Pompás mezőny indult a Hősök emlékversenyén

A Magyar Atlétikai Club vasárnap este állította starthoz a hősök emlékművének azokat az autómobil- és motorversenyzőket, akik a MAC országos hősök emlékversenyére nevezésüket leadták.

Az illusztris nevekkel telt startlista a magyar küzdőképesség és küzdeni vágyás ékes szimbóluma. A startnál üdvözölhettük Szmicz Vikort, a jules autóversenyzőt. WM. gépen, Szénássy Alánt, a magyar rekordert és autóbajnokot Lancia-gépen, Somogyi Andort Super Magosixon, Lyka Istvánt, sok vihart látott Bugattiján, lovag Haupt Károlyt Steyr 12-es sporton, Déván Istvánt, a kiváló sportembert fehér Bugattiján, a Tátra Teamot Ádám Károllyal az élen és Farkas Gáborral egy régi Renaulton, ugyanazt a Farkas Gáborral, aki a multévi hősök emlékversenyén egy ócskavasból elképzelt Fordal abszolválta a legnehezebb magyar hosszútávú turaversenyt. A motorosok közül a komoly menők elitgárdája adott találkozót a startvonalnál. Ott láttuk Urbach Lászlót, az oldalkocsis bajnokot BSA gépen, Kiss Lászlót Puchon, Bányai Jánost, Lukavecz Ferencet Dunnel gépen és még számos rutinizott versenyzőket.

Az a keret, amelyben a verseny kezdetét vette, oly hatalmas és impozáns volt, amelyre példa nem igen akad a magyar motorsport és versenyés történetében.

Fiát a magyar és olasz statisztika élén

A közelmúltban közzétett magyar autóstatisztika élén a Fiat személykocsik állanak, ami nem a véletlen műve, hanem a magyar nagyközönség meglepedésének jele. Ezen magyar statisztikával majdnem egyidőben látott napvilágot az olasz hivatalos autóstatisztika is, mely szerint az elmúlt esztendőben Olaszországban forgalomba került új személyautómobilok közül 25.152 volt Fiat, utána Ford következik 2509, Citroen 2052 és Lancia 1602 egységgel. Oriási fölényű eladási számból már nagyrészt esik a Fiat-gyár legújabb kreációjára, a Fiat 514-esre, amely olcsó áránál, nagy teljesítőképességénél fogva és kényelmes karosszériájával példátlan népszerűségre tett szert.

Nagyvonalúnak ígérkezik a Concours de Elegance

Az Urvezető rendezésében kerül lebonyolításra május 29-én, áldozcsütörtökön, a margitszigeti kies póliópályán a harmadik nemzetközi Concours d'Elegance. A kiadásra került propozíciók érdekessége s a szép verseny küzdelme a résztvevők nagy számát biztosították a rendezőségnek, úgyhogy az ideai autózépségsverseny valóban nemzetközi és nagyvonalúnak ígérkezik. Mondhatni, hogy az összes világmárkák megfelelően képviseltetik magukat, szebbnél-szebb szériakivitelű karosszériákkal s ezek mellett a hazai ipar a hírneves Nagy Géza mesterrel az élen, ismét néhány remekművet fogjuk megismerni. A verseny délelőtt féltizenegy órakor kezdődik. A magyar arisztokrácia sporttársadalom és a reprezentatív élet kitünőségei kivétel nélkül bejelentették megjelenésüket.

A Vacuum Oil Company fogadóestje

A Vacuum Oil Company r. t. budapesti igazgatósága, május 23-án a Hungaria-szálló különtermében, a saját és motor-sportvilág képviselői részére impozáns és stílusos fogadóestét rendezett. Az estély azt a célt szolgálta, hogy a meghívottak előtt a világ ezen egyik leghatalmasabb koncernjének szervezését, fejlődését és nagyságát ismeresse és bepillantást engedjen abba a hatalmas vállalkozásba, melyet a Vacuum Oil Company a mult század közepe óta fejlesztett ilyen hatalmas és közgazdaságilag elsőrendű tényezővé.

Vajda Árpád vezérigazgató rövid szívélyes mondatokban üdvözölte a megjelenteket és kérte alkotó munkájukhoz a sajtószolgálat támogatását.

FIAT

AZ ÚJ KIS 1 1/2 LITERES

514-ES

ELSŐ FELLÉPÉSE

Milánó — Budapesti turaut győztese!

62 kilométeres átlag!

UJ, KIZÁRÓLAGOS VEZÉRKÉPVISELET:

Fiat Autómobilok Magyar Eladási Rt

Budapest, IV., Váci-utca 1-3

A notabilitások nagyszáma, az érdeklődő közönség tizezei jelentek meg a startnál. Pontban hét órakor indult el az első gép s rövid tíz perc alatt az egész népes mezőnyt utbaigazították az 1200 kilométeres turára, amelynek utvonala: Budapest — Kecskemét — Szeged — Békéscsaba — Debrecen — Nyíregyháza — Sátoraljajhely — Dédes — Szin — Balassagyarmat — Szob — Budapest. Az utvonallal bővelkedik elsőrendű utzakaszokban, de a Felsőmagyarország utvonala helyenkint a legrosszabb jelzővel is illelhető, úgyhogy valóban hatalmas erőpróbráról van szó a jelen esetben.

Nem kismérvű az a teljesítmény, amely 24 órással egyfolytában való menést követel meg. A start előtt minden egyes versenyző virágcsokrot helyezett a hősök emlékkövére s a Himnusz magasztos akkordjai képezték kezdetét ezen versenynek. A versenyzők hétfőn este 7 órára futnak be az Ezredes-utcai célhoz, ahol őket szintén impozáns fogadtatásban részesítik.

Az ünnepi diszvacsona és díjkiosztás szerdán lesz a Gellért-szálló Dunatermében. A MAC lelkes vezetőségét illeti teljes elismerés és hódolat ezen egyedülálló klasszikus verseny megrendezéséért. Amit e téren Márk Dezső alezredes és segítőitársai, Iványi Gusztáv és Gorove Antal századosok produkáltak, az egyedülálló és mintaszerű.

Utána Boros Zsigmond igazgató ismertette a Vacuum Oil Company fejlődését és a Service szolgálat kifejlesztését. Szabó Viktor cégvezető a Vacuum Oil Company egész fejlődését ismertette a gyártási eljárások ismertetésével kapcsolatosan. Az előadásban filmbemutatóval kapcsolatban is szemléltetővé vált ez az impozáns organizáció, amelynek legújabb eljárása szabadalmaztatott s így egyedülálló az ásványolajipar terén.

Dr. Schröder Gyula a rendőr kardbajnok

A RAC háromnapos országos vívóversenyén ott láttuk Seitonszky belügyminisztert, Issekutz Aurél államtitkárát és Bezegh Huszagh Miklós főkapitányt is. A bajnokságot veretlenül dr. Schröder Gyula nyerte. A részletes eredmények a következők: Dr. Schröder Gyula Budapest 3 gy. 2. Eckl Viktor Pestvidék 7 gy. 3. Duha Jenő Pestvidék 6 gy. 26. kapott tuss, 3. Dingfelder Imre Pestvidék 6 gy. 30. kapott tuss, 5. vitéz Várai István Szombathely 5 gy. 6. dr. Komaróczy Géza Budapest 4 gy. 7. dr. Fehér Árpád Szeged 3 gy. 35. kapott tuss, 8. Nagy János Szombathely 3 gy. 40. kapott tuss, 9. vitéz Berthóty Dezső Debrecen 1 gy. 42. kapott tuss, 10. dr. Russy Géza Debrecen 1 gy. 43. kapott tuss. A verseny befejezése után Andréka Károly főkapitányhelyettes, a RAC elnöke, üdvözölte a győzteseket, akiknek Issekutz Aurél államtitkár osztotta ki a belügyminiszter nevében az éremeket és tiszteletdíjakat.

Jó napjuk volt az upjpestieknek, megnyerték a birkózó csapatbajnokságot is

Izgalmas párharcokban volt része a birkózó-sport híveinek a vasárnapi birkózócsapatbajnokság döntőjén. Az első mérkőzésen a légsúlyban, miután a MAC nem állított ellenfelet, Imrik (UTE) lett a győztes. Pehelyben Tasnádi (MAC) pontozással győzött Gárdonyi felett. Ambrus (MAC) pontozással veszített Kárpáthi (UTE) ellen a könnyűsúlyban. A középsúlyban Keresztes (MAC) Próka (UTE) pár mérkőzésen a 18. percen Keresztes térdérsérülése miatt — miután Keresztes öt percen belül nem tudta újból felvenni a további küzdelmet — Próka (UTE) lett a győztes. A nagyközépsúlyban szép akciókkal operáló Zombory (MAC) az állandóan védekező Tunyákkal (UTE) szemben pontozásos vereséget szenvedett. Eredményhirdetők oriai botrány tör ki. A közönség hangosan tüntetett a bírő és a versenyintéző bizottság ellen, de az eredmény változatlan maradt. A kisnehézsúlyban Szabó (MAC) és Orgoványi (UTE) ütköztek meg egymással. Mindvégig unalmas tapogatódzás, ahol egyik fél sem akar akciót kezdeni. Végül Orgoványi győz pontozással. A nagynehezsúlyban Papp (MAC) ellenfél nélkül győz.

Végeredmény: UTE—MAC 16:9.

Csapatbajnok: UTE, 2. MTK, 3. MAC, 4. MTE.

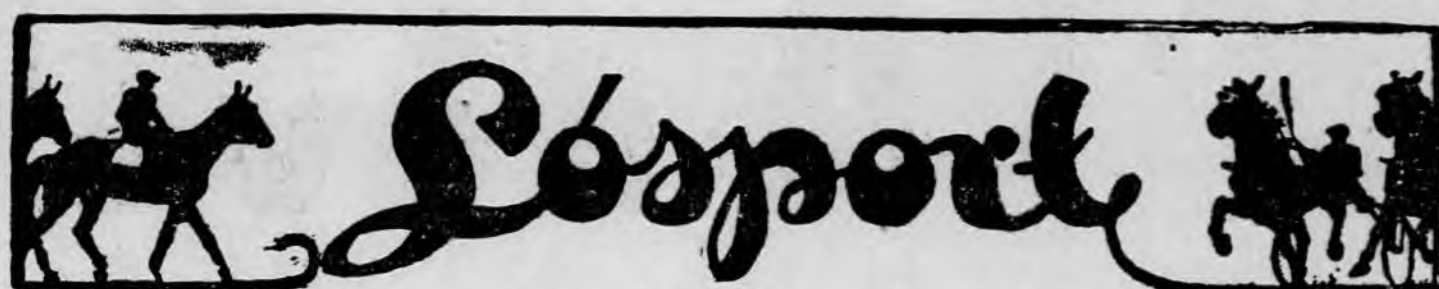
Vasas—Sabaria 1:1 (1:0)

A Szombathely lejátszott mérkőzés már nem változtatott a második liga első két helyén. Bajnok a Sabaria, amely ösztől kezdve a Somogy helyén játszik az I. osztályban, a Vasas pedig osztályozóra áll ki az Attilával.

A második liga többi eredményei a következők: Bak TK—Turul 2:1 (2:0). Soroksár—Megyer 7:0 (2:0). Merkur—Zalakanizsa elmaradt.

Az I. amatőrliga eredményei

Törökvs—Beszkárt 2:0 (1:0).
 Postás—Beszkárt 4:1 (0:1).
 Fer. Vasutas—FTC 2:2 (1:0).
 PSC—BTC 4:0 (1:0).
 MTK—BEAC 5:1 (3:0).
 33 FC—UTE 3:1 (2:1).
 III. ker. TVE—Testvérség 3:1.
 Nemzeti B.—Vac FC B. 2:0 (0:0) szövetségi serlegmérkőzés.



Az Urlovasok Szövetkezetének első vasárnapi versenyei Megyeren

A lovaregyleti versenyek tudvaleően szünetelnek. Így jut a megyeri kis pálya vasárnapi versenyekhez. Egyelőre az Urlovasok Szövetkezele rendezi a versenyeket. Az első vasárnap versenyeit nagy közönség nézte végig. A tribünök zsufolóság meglelték. Az egyes futamok elég érdekesek voltak, jöllehet az urlovasversenyek nem állanak azon a színvonalon, mint a régebbi időben voltak. Sajnálattal nélkülözük Seineczy kapitányt, aki — mint értesülünk — teljesen visszavonult a versenylovaglásról. Az urlovasversenyek fejlesztésére katonaisztli versenyeket rendeznek és bizony sok idő fog még eltelni, amíg ezeket a futamokat a turf közönsége megkedveli. A vasárnapi program első száma a Hadseregi sikkverseny volt, amelyben Előljáró, amely reás favorit volt, csak harmadiknak érkezett be. Szép sikerrel lovagolt Jeney főhadnagy, megnyervén az akadályversenyt saját lovával. Patronával és a nap főversenyét, az Inkey Antal emlékversenyt Dömsöddel.

Dömsödt a verseny lefutása után akcidenst érte. Nekiment a fordulóban levő kiálló korlátnak, amely a szegény állat hátsó ballábát teljesen felhasította.

Jeney főhadnagy le is szállott Dömsödről és katonáron vezetve vitte be a mázsahába. Az urlovasok részére fentartott Folberth József-émlékversenyt Arendás nyerte meg, amely sehogy sem akart a startgéphez állni. Az indítás jó sokáig tartott, végül is Arendás, a kis Herberstein gróffal nyergében, elindult a mezőnyvel. Eleinte hátul kullogott, de azután fokozatosan fölnyomult és ötvenegyhosszal győzött Baksis ellen. A Húvósvölgyi Hendikepben nagy mezőny állt starthoz. A favorit Bankárné volt, de ez csak harmadiknak érkezett be Bábé és Maga után. Bankárnét Fodor nem a legszerencsésebben lovagolta, mert hol előre ment vele, majd visszafogta. De az is lehet, hogy a kancának sok volt a két egymástáni futás.

Az utolsó futamban is megverték a favoritot. A közönség Tápió győzelmében bizott, de ez még helyre sem érkezett be.

A versenyt a legnagyobb sullyal induló Bakter nyerte meg, amelyre csaknem kilencszerez osztá-

A bécsi kancadíjban Claire győzött Hajnal ellen

Bécsi tudósítónk telefonjelentése.

A freudenuban vasárnap került elődöntésre a Kancadíj, amelyben — csak úgy, mint a Széchenyi-émlékversenyben — Claire győzött Hajnal ellen. Claire reás favorit volt és négy hossal nyert. A versenyek részletes eredménye a következők:

I. futam: 1. Welehrad (Schejbal 8), 2. Savannah (Szilágyi 2), 3. My Baby (Reik 8). F. m.: Cypria, Plewna, Malva. Háromnegyed hossal nyerve, ötvenegyhosszal harmadik. Tot. 10:78, hely 10:29, 17.

II. futam: 1. Sans Couer (Szabó 1 1/2), 2. Perun (Stecker 3), 3. My Hope (Stirzula 3). F. m.: Vendo ran, Dennoch, Happy Girl, Széplak. Ötvenegyhosszal nyerve, háromnegyed hossal harmadik. Tot. 10:20, hely 10:11, 11, 11.

III. futam: 1. Flash light (Szabó 5:10 reá), 2. Bearivage (Schejbal 1 1/4), 3. Glühwürmchen (Stirzula 12). F. m.: Darkrock, Félhossal nyerve. Tot. 10:13.

IV. futam: Wiener Stutenpreis. 1. Festetics herceg Claire (Esch 7:10 reá), 2. Hajnal (Csuta 2), 3. Pretty Molly (Schejbal 10). F. m.: Safari, Alpine, Dashing Girl. Négy hossal nyerve, két és fél hossal harmadik. Tot. 10:14, hely 10:11, 13.

V. futam: 1. Sudár (Szabó 1 1/4), 2. Gallione (Müller 1 1/2), 3. Poseidon (Rojik 4). F. m.: Monsum, Brunette. Másfél hossal nyerve, fejhossal harmadik. Tot. 10:19, hely 10:12, 23.

VI. futam: 1. Sugár (Weissengruber 5), 2. Wilhelmine (Reinwald 1 1/2), 3. Zsófi Banský 3). F. m.: Nézz reám, Esemadta, Udine. Egy hossal nyerve, nyolc hossal harmadik. Tot. 10:72, hely 10:26, 16.

VII. futam: 1. Szigetvár (Schejbal 3) és Dorado (Szilágyi 4), 3. Heuschrecke (Balogh 3). F. m.: Perplex, Ezerév, Seladon, Loretto, Kismet, Ramona, Dollár. Holtverseny, másfél hossal harmadik. Tot. 10:18 Szigetvár, 19 Dorado. hely 10:15, 14, 14.

Kik mennek Berlinbe?

A MASz nemzetközi bizottsága vasárnap este összeállította Budapest teljes csapatát, amely június 1-én Berlinben Berlin válogatottjaival veszi fel a versenyt. A válogatott csapat a következőkből áll: 100 m. síkfutás: Raggambí, Solt, 400 m. síkfutás: Barsi, Sugár, 800 m. síkfutás: Szabó vagy Baarsí és Zsitvay, 1500 m. síkfutás: Szabó, Gyulal, 5000 m. síkfutás: Szerb, Cser, 110 m. gátfutás: Jähn, Ferenczy, Magasgrás; Késmárky, Orbán. Távolygrás: Balog és Somfai vagy Goda.

Sulydobás: Darányi, Kiss. Diszkoszvetés: Donogán, Marvalits. 4x100 méteres staféta: Nagy József, Paku, Solt, Raggambí. A válogatott atléták hétfőn délután 5 órakor a BBTE pályáján közös tréninget tartanak, kedden pedig este félnyolc órakor a BBTE klubházában a klub vendégei lesznek, ahol megbeszéljük az utazás részleteit.

lékot fizettek a totalizátorné. A megyeri versenyeket Horthy Miklós kormányzó is végignézte.

A részletes eredmény a következők:

I. Hadseregi sikkverseny. 1000 P. Táv. 1600 m. 1. Magyar kir. 2. honvédduszárezred Pour rite (Muhr főhadnagy 2 1/2), 2. Sóska (Walko főhadnagy 8), 3. Előljáró (Turesyn főhadnagy (6:10 reá). F. m.: Vándormadár, Neves, Satinette. Két hossal nyerve, három hossal harmadik. Tot. 10:31, hely 10:20, 49.

II. Futár-akadályverseny. (Hendikep.) 1800 P. Táv. 4000 m. 1. Jeney István főhadnagy Patrona (Jeney főhadnagy 8:10 reá), 2. Metropole (Albrecht 8:10 reá), 3. Eszék (Balázsovits 6). Két hossal nyerve, rossz harmadik. Tot. 10:19.

III. Inkey Antal-émlékverseny. (Gátverseny.) Tízteletdíj és 4000 P. Táv. 4000 m. 1. Magyar Balázs főhadnagy Dömsöd (Jeney főhadnagy 8:10 reá, 2. Missy (Patzák 5), 3. Alamuzsi (Fetting 1 1/2). F. m. Kincs, Lavaron. Tíz hossal nyerve, ötvenegyhosszal harmadik. Tot. 10:20, hely 10:17, 17.

IV. Rákospalotai gátverseny. (Hendikep.) 1500 P. 2500 m. 1. Reeves H. urndő Keepsake (Fetting 2 1/2), 2. Tarantel (Csató 1 1/2), 3. Juci (Kovács 1 1/2). F. m.: Mirabelle, Lucky Strike, Szellő kánya. Másfél hossal nyerve, két hossal harmadik. Tot. 10:29, hely 10:16, 16.

V. Folberth József-émlékverseny. 1000 P. Táv. 1400 m. 1. Petanovits József Arendás (gróf Herberstein 7:10 reá), 2. Baksis (Turesyn 2), 3. Délibáb (Muhr 5). F. m.: Szinusz, Deli, Beau geste. Ötvenegyhosszal nyerve, háromnegyed hossal harmadik. Tot. 10:18, hely 10:13, 16.

VI. Húvósvölgyi hendikep. 1000 P. Táv. 1600 m. 1. Csernetics B. Bábé (Klimscha 6), 2. Maga (Cseszkovics 5), 3. Bankárné (Fodor 2). F. m.: Harangvirág, Hadur, Pellit, Rondino, Salvia, Retsky Bandi, Bohóc, Emeletes tót, Rózsika, Kirgiz, Hurry hope, Pillangó. Két hossal nyerve, négy hossal harmadik. Tot. 10:57, hely 20:20, 42, 22.

VII. Dunakeszi hendikep. 1000 P. Táv. 1000 m. 1. M. k. 3—4. hov. tábori tüzérezred Bakter (Csaplár 4), 2. Rege (Dóczy 5), 3. Duhaj (Cseszkovics 2 1/2). F. m.: Numa Pompilius, Madár, Tápió, Backfisch, Elida, Szanda. Ötvenegyhosszal nyerve, ötvenegyhosszal harmadik. Tot. 10:88, hely 10:31, 33, 18.

A turista

Május 29-iki kirándulások. MTE, Központ: Farkasréti — Széchenyi-hegy — Jánoshegy — Szépjuhász — Húvósvölgy. Találkozás délután 2 óra 30 perckor a farkasréti villamos végállomásán. Vezető Simon Alfréd.

MTE, Sasok: Mátrászöllös — Függőkővölgy — Akolpuszta — Hollókővára — Garab — Macskáshegy — Tepkehegy — Pészti Találkozás reggel 6 óra 30 perckor a Késti-pályaudvaron. Vezető Herdinánd Rudolf. (Csak kitaró gyaloglóknak.)

MTE, Váci osztály: Magastax—Nagyhideghegy. Postás Sportegyesület turista szakosztálya: Szentendre (autobusszal Tahira) — Hétfályu-forrás — Papréti — Visegrád. Találkozás reggel 6 óra 40 perckor a Pálffy-téren. Vezető Földvári Etel.

Budapesti (Budai) Torna Egylet: Nógrádverőce —Magyarkút — Lesvölgy — Nógrádi vár — Szendehegy — Katalinvölgy — Nógrádverőce. Találkozás reggel 6 órakor a Nyugati-pályaudvarnál. Vezető Rehák Sándor.

Budapesti Sport Egyesület: Lipótmező — Gúggerhegy — Hármashatárhegy — Óbuda. Találkozás reggel 8 óra 30 perckor a Széll Kálmán-téren. Vezető Debreczeni Margit.

Törökvs Sport Egyesület: Középföldtani kirándulás a Börzsöny-hegységbe. Szokolya — Nógrádi vár. Indulás reggel 6 óra 10 perckor a Nyugati-pályaudvarról. Vezető Reichert Róbert dr.

Magyar Munkások Turista Egyesülete: Munkatura a Vértesbe. Indulás 28-án, szerdán este 9 órakor a kelenföldi pályaudvarról. Vezető Borbély Ferenc.

Budapesti Orvosok Turista Egyesülete: Pünkösdkor a következő helyekre vezetnek turát: Abbáziába, Mátrába és a Mecsekbe. Jelentkezni lehet május hó 28-ig a Corvin-gyógyszertárban (VII., Erzsébet-körut 6).

Turista hősi halottak emlékműve. A világháboruban elesett turista hősi halottak emlékére a Magyar Turista Szövetség a Mátrában, Sáskón, emlékművet emel. Az emlékmű felszentelése június 9-én, pünkösdi hétfőjén reggel 9 órakor lesz. Utána a Magyar Turista Szövetség átadja a Mátraegyletnek, aki átveszi gondozásra az emléket és a mellette épült védkunyhót. Indulás: Gyöngyösről, június 9-én, reggel 6 órakor.

Forrászatás a Vérteshegységben. A Magyar Munkások Turista Egyesülete június 1-én, vasárnap avatja fel a Vérteshegységben foglalt Szarvaskút-forrást. A forrás az egyes jelzésű ut mellett, Vitánypártól pár percrenyire van. Vitányvárhoz Szár vasutállomástól a négyes jelzésű ut vezet. Az egyesületnek sikerült az erdőbirtokosokkal megegyezni abban, hogy a csokakői vár alatt elvezetők, Várkutvölgy — Csokakőhegy — Mór — Pusztánána között lévő ut jelezve lesz. Ezáltal az egész Vérteshegységben már ez évben a teljes úthálózat jelezve lesz. Ezután is figyelemztetünk minden turistát, hogy a MTSz igazolványát feltétlenül vigyék magukkal.

Kiadótulajdonos a Reggeli Ujság Lapkiadó-vállalat Részvénytársaság Felelős szerkesztő és kiadó: KÁDAR LEHEL



A nevető Hétfő



Álljon meg egy szóra!...

Irta: Molnár Jenő.

Meskó Zoltán képviselő ur... csak egy szóra! Ön feleletre vonta Scitovszky belügyminisztert, amiért különféle mesterséges akadályokat gördít a névmagyarosítás elé. Tökéletesen igaza van! Aki magyar nevet akar, annak adják meg minden tekintet nélkül. Önnek is, kedves képviselő ur.

A világ színpadi szerzői szerdán Budapestre jönnek, ahol egy héti tanácskoznak. Közben mindennap bezárja a kaput egy-egy budapesti színház. Nem lehetne, kérem, már hétfőn elkezdeni a kongresszust? Mert féltő, hogy mire az illusztris vendégek megérkeznek, egyetlen magán-színház sem lesz nyitva.

Vass miniszter ur... egy szóra! Azt méltóztattott mondani, hogy ebben az országban csak Bethlen személye a fontos, neki maradni kell, — a garnitúra (vagyis: hogy kik a kormány tagjai) mellékes. Egy indiszkrét kérdés. Kegyelmes ur: megbeszélte ezt a dolgot Buddha, Mayerrel, Scitovszkyval és Walkoval is?

Kedves méltóságos asszony... a könyvkereskedőm elmesélte nekem, hogy kegyed nagyon ingerülten fogadta a kiküldött ügynököt, aki a legújabb regényeket ajánlta megvételre és ezt mondta neki: «Hagyjon fel nekem ezzel a sok beszéddel. Az uram el van utazva, mire föl vegyek én most könyveket?» Méltóságos asszony, fogadjon el tőlem egy tanácsot: vegyen sürgősen egy magyar nyelvtant kezdők számára.

Vacuum-Fischer ur, én nem sajnálom önt. Eszembe jut az öreg Áron bácsi, aki áhitatosan olvasta a Bibliából József esetét és nagyon megsiratta szegényt. «Ezek a gonosz testvérek — sópáncodott, — eladták azt az ártatlan fiút a pogányoknak, ajjaj! Hogy lehetek ilyen szívtelenek?» Egy év múlva megint jellapozta a Bibliában József esetét és dühösen eldobta a könyvet. «Tavaly megsirattam szegényt — mondta, — de most már nem bánom, hiszen tudhatta tavalyról, mivel van dolga. Mért nem vigyázott jobban magára?» Kedves Vacuum-Fischer, magát elcsípték Délamerikában. Akkor voltak, akik sajnálták. De most, hogy Kelenföldön? ... Mért nem vigyázott jobban magára?

Hát az hogy lehet, hogy némelyik nagybirtokos sűrű könnyeket hullat a Földnélküli Jánosok sorsán?

Erre a fogas kérdésre ezt válaszolta a tudós rabbi:

Egy kis dunántúli városban volt egy zsidó kántor, akit súlyos idegja miatt szanatóriumba kellett vinni. A kántor mindenáron kóser kosztot akart enni. Egyszer, éppen szombati napon, a jóízűen elfogyasztott kóser ebéd után rágyújtott egy szivarra.

— Mi az? — ripakodott rá az orvos. — Hiszen maga egy vallásos ember! Kóser kosztot eszik és ufána szivarozik — szombaton?

A kántor mosolyogva felelt: — Nu, hát éppen azért vagyok egy én bolond!

A tisztelt nagybirtokosok kenyeret meg földet prédikálnak a szegényeknek, de hallgatnak a saját tízezer holdjaikról. Mi ez? — kérdezi a közvélemény és ők felelnek: Hát éppen azért vagyunk mi kiváltságos emberek, akiknek mindent szabad csinálni és mindent szabad mondani.

Szabad-e a futballistáinkat külföldi mérkőzésekre engedni?

Ezzel a kérdéssel fordultunk a tudós rabbihoz, aki így felelt:

A kis Pinkász-gyerek arra kérte a papáját, hogy tanítsa franciául.

— Minek az teneked, Árpádka? — kérdezte az öreg.

— Hát hogyha egyszer Párisba megyek tudjak beszélni a franciákkal.

— Ugy?... Akkor én nem hagylak téged franciául tanulni.

— Mért, papa?

— Na hallod! Minek kell tudni a franciáknak is, hogy te milyen szamar vagy!

— Minek kell tudni a külföldieknek is, hogy milyen gyöngék a mi futballistáink?...

A tihanyi visszhangnál

En: Megér huszmillió pengőt egy komphajó? A visszhang: ... ha jó?

Előkészület a week-endre

— Idehallgass, Palika. Hány éves vagy?

— Hat multam.

— És mit fogsz mondani a vonaton a kalauz bácsinak?

— Hogy négy éves leszek a jövő hónapban.

— És ha jön egy másik kalauz bácsi, mit fogsz mondani?

— Akkor is azt mondom, hogy négy éves leszek.

— Gyere ide, Gabika. Hány éves vagy?

— Öt.

— És hány leszel a vonaton?

— Három.

— Nagyon jó. Gyere ide, mamuka! Mi vagyok én?

— Zsiradékügyök.

— És mi leszek a vonaton?

— Hirtlapiró.

NINCS TÖBBÉ HATÁRVILLONGÁS

Gedő rajza



VACUUM-FISCHER MEGKEZDI A JUGOSZLÁV-MAGYAR-KÖZELEDÉST

A felsőházból

Olvassuk, hogy Montenuovo Andor herceg és Montenuovo Endre Antal herceg a felsőház tagjai lettek. Már mint a magyar országgyűlés felsőházának tagjai. Ezekkel az ismeretlen hercegekkel szemben jóleső tudat, hogy van a felsőházban egy nagynevű herceg is. Hercege Ferenc.

Az irodalmi kávéházban

— Nézd, milyen szép pénztárcát kaptam egy tisztelőmtől.

— Finom bőr! És milyen figyelmes az illető... még a nevedet is beleíratta.

— Azt nem is vettem észre. Hol?

— Itt ni, alul... Olvasd csak. «Garantált borju.»

Kutya a színpadon

Kedves Nevető Hétfő!

Egyik operettszínházunk új darabjában fontos szerep jut egy kutyának. Az értelmes állat pompásan bevált az első próbákon, mindenki meg volt vele elégedve. Az első zenés próbán azután kinos incidens történt. Éppen a főslágeret játszotta a zenekar, amikor a kutya ékteleen ugatásban tört ki a kulisszák mögött, ahol a jelenésére várt.

A komponista rémülten rohant a kutya gazdájához.

— Micsoda dolog, ez kérem? — vonta feleletre. — Hiszen maga azt mondta, hogy ez az állat kitűnően van dresszírozva.

— Ugy is van, mester, — felelte a kutya tulajdonosa. — Nagyon okos állat ez. Például, ha tolvajt szimatol, tüstént ugat

Öreg ember sóhaja

Hogy romlik a derék magyarság! Ős erkölcsök kora lejárt: És mai satnya nemzedék csak Külföldi fürdőhelyre jár.

Oh, a dicső hatvanas évek!... Emlékezem s könnyem perog. Az én időmben még csak itthon — Nem fürödtek az emberek.

Egy kis játékonyság

Egy idősebb ember persellyel a kezében Grün elé áll és adományt kér tőle.

— Kinek gyűjt maga? — kérdezi Grün.

— Szegény árva zsidógyermeknek.

Grün egy tizfillérest vesz elő, de mielőtt bedobná megkérdezi:

— És mennyit kap egy-egy árva az összegyűjtött pénzből?

— Hát ugy három-négy pengőt minden hónapban.

— Igen? Akkor itt van ez a tiz fillér, de mert én is egy szegény árva zsidógyermek vagyok, adjon nekem ide három pengő kilencven fillért az első hónapra.

Nem ijedős

Olvastad? Amerikai orvosoknak sikerült feltámasztani a halottakat,

— Engem hiába ijesztgetsz. Az én anyósom Pesten van eltemetve.

János bácsi és Albrecht főherceg

Habsburg Albrecht főherceg nemrég meglátogatta IV. Károly király legkisebb fiát, Ottó főherceget és állítólag hűségnyilatkozatot tett neki. Megkérdeztük János bácsit, mit szol ehhez.

— Hát kérem — felelte, — én katonaviselt ember vagyok. — Ha azt parancsolják, hogy Halbrechts főherceg, az is jó, de sokkal jobb szeretném azt a másik komandót, hogy aszongya: halblinks.,

A Ház folyosóján

Rassay Károly: Látszik, hogy közelednek a választások.

Dréhr Imre: Miből gyanítod?

Rassay Károly: Abból, hogy az egységespártiak mindenütt a legvadabb ellenzéki beszédekot mondják.

Dramáirók

— Megirtam az új ötfelvonásos tragédiámat. Csak még egy probléma van hátra: milyen halál-nemmel pusztuljon el a hősszerelmes?

— Ennél nincs könnyebb, kérlek. Add oda neki az első négy felvonást... olvassa el!

Apró históriák

Szigorlatozás közben történt valamelyik egyetememen. A professzor lehetetlen kérdéseket adott fel, a jelölt konokul hallgatott. Valaki a hallgatósból félhangosan megjegyezte:

— Hogy micsoda marha ez a tanár!

A méltóságos ur azt hitte, hogy sugtak. Jóakarólag figyelmeztette a hallgatósbát:

— Kérem, ne tessék sugni! Hiszen a jelölt ur némi gondolkodás után maga is rájön ugyanarra az eredményre.

Kovács ur megtudta, hogy a felesége megszalta Szabó ural. Vadul ráront:

— Megállj! Ezért fizetni fogsz!

Szabó ur ijedten kapkod a zsebeihez és hebegve mondja:

— Pardon, de most nincs egy vasam se.

X. község valami illetőségi ügyet sürgetett Y. község előljáróságánál. Háromszor is átírt, nem kapott választ, nekifoházkodott hát negyedszer is.

— Csodálkozom — nyomta meg a pennát a jegyző, — hogy eddigi megkereséseim válasz nélkül maradtak...

Mikor elkészült az irás, odaadta az irnokának, hogy iktassa be, másolja le és expedálja. Az irnok nézegette az aktát, kutatta, kereste, mi volna a legaikalmasabb része, amely kifejezi az egész tartalmát és rövid tünődés után ezt vezette be az iktatókönyvbe:

«3124/1930. Átirat a jegyző elcsodálkozása tárgyában.»

Az öreg Spitzkopfot ráveszi a fiatal felesége, hogy kivételesen ne ölthön, hanem valami bárban vacsorázzanak. A férj, beléegyeznek. A mulatóhelyen nagy hajlongással fogadják a párt, de alig hogy leülnek, egy pincér odamegy az asszonyhoz és a fülébe sugja:

— Nagysád, tessék vigyázni... Az öreg a leg-smuucigabb disznó egész Budapesten.

Pesti kis társalgó

— Nagy, panamista lehet ez a politikus? — Miből gyanítod? — A multkor láttam egy temetésen. Ott is csak loppa ejtett könnyet.

— Milyen lesz a női divat nyáron? — Ugy hallom, szenzáció. — Hogyhogy? — Öltözködni fognak.

Kohn és Grün összevesznek. — Szamarral nem vitákozom, — mondja Grün. — Ez érthető, — feleli Kohn, — mert biztos, hogy egy véleményen van vele.

— Mama, te mindig azt mondd nekem: «szivem» és amellet folyton versz. — Tudod, Samukám, egy sziv nem ér semmit verés nélkül.

A borbélyműhelyben. — Borotváljon meg gyorsan, mester... Ugy nézek ki, mint egy tuskés disznó. — Igenis kérem... A tuskéket azonnal eltávolítjuk.

— Hallja-e, pincér?... Ebben a kolbászban egy darab fát találtam. — Bocsánat, nagyságos ur... — Ez mégis sok! A lovat megeszem... jó, de hogy jövök ahhoz, hogy az istállót is lenyeljem?

— Képzeld... tegnap este a Hermina-uton rámtámadt egy csirkefogó és mindenemet elrabolta. — Miért nem huztad ki a revolveredet? — Na hallod!... Örültem, hogy nem vette észre.

— Hogy nekem micsoda pechem van! Minden vagyonom hadikölcsönben van, az állásomat elvesztettem, a lányomat elcsábították, a feleségem megszökött. Ennél több baj már nem érheti az embert. — Micsoda beszéd! Most képzeld, hogy a feleséged visszajön!...

Jelenet a postán. Egy uriember megszólít egy hölgyet: — Ugyan kérem, legyen olyan szives, nyalja meg ezt a borítékot. — A hölgy fel van háborodva: — Micsoda komizság ez? Nyalja meg magad! — Bocsánat, — feleli a férfi, — én már megnyaltam, de mit tegyek, mikor nem akar leragadni?

— Állítólag ujabban sokat exportálunk rozsból. — Na és mit érünk vele, mikor ruzsból kétszer annyit importálunk!

Önagsága egy harisnyauzetben végigturkálja az egész készletet, végül fitymálva mondja: — És több harisnyájuk nincs? — A kiszolgáló segéd vigyorogva mondja: — De igen, nagyságos asszony... A lábamon is van egy pár, ha parancsolja.